

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

MEHMET ALİ GÜLLER

HÜKÜMET-PKK GÖRÜŞMELERİ

(1986-2011)

MEHMET ALİ GÜLLER

HÜKÜMET-PKK GÖRÜŞMELERİ

(1986-2011)

MEHMET ALİ GÜLLER

HÜKÜMET-PKK GÖRÜŞMELERİ

AYRILIZ BASIM YAYIN TASARIM GIDA TİCARET VE SANAYİ LTD. ŞTİ.
Gölcüktepe Mahallesi Çarşıbaşı Köyü No: 63
Beşiktaş 34430 İstanbul
www.kaynakyayinlar.com • iletisim@kaynakyayinlar.com
Tel: 0212 352 21 26-29 Faks: 0212 359 28 92

Bu kitabın yayın hakkı Akras Bas. Yayıncılık ve Sanayi Ltd. Şti'ne aittir.
Bütün diğer hakları saklıdır. İzinsiz olarak yayımlanması haksızdır - Tüm hakları
bu yayıncıya, hiçbir şekilde kopya edilemez, çoğaltılamaz ve yayımlanamaz.

Şirket No: 13136
Tophane Zeytinburnu-İstanbul
Davutpaşa Cad. Güven San. Sti. C Blok No: 244
İstanbul 34090

Baskı ve Çizim

Nihal Sevinç

Kaynak Tasarım

Kaynak Yayıncılık

Teknik Hizmetler

Sadık Usta

Genel Yayın Koordinatörü

4. Basım: Mart 2012

3. Basım: Nisan 2012

2. Basım: Kasım 2011

1. Basım: Kasım 2011

Kaynak Yayınları No: 610
Yayıncı Sertifika No: 14071
ISBN: 978-975-343-629-8

1. Basım: Kasım 2011
2. Basım: Kasım 2011
3. Basım: Nisan 2012
4. Basım: Mart 2015

Genel Yayın Yönetmeni
Sadık Usta

Teknik Hazırlık
Kaynak Yayınları

Kapak Tasarım
Nihal Sevim

Baskı ve Cilt
Kayhan Matbaacılık San. Tic. Ltd. Şti.
Davutpaşa Cad. Güven San. Sıt. C Blok No: 244
Topkapı-Zeytinburnu/İstanbul
Sertifika No: 12156

© Bu kitabın yayın hakları Analiz Bas. Yay. Tas. Gıda Ticaret ve Sanayi Ltd. Şti.nindir. Eserin bütün hakları saklıdır. Yayınevinden yazılı izin alınmadan kısmen veya tamamen alıntı yapılamaz, hiçbir şekilde kopya edilemez, çoğaltılamaz ve yayımlanamaz.

ANALİZ BASIM YAYIN TASARIM GIDA TİCARET VE SANAYİ LTD. ŞTİ.
Galatasaray Meşrutiyet Caddesi Kardeşler Han No: 6/3
Beyoğlu 34430 İstanbul
www.kaynakyayinlari.com • iletisim@kaynakyayinlari.com
Tel: 0212 252 21 56-99 Faks: 0212 249 28 92

MEHMET ALİ GÜLLER

**HÜKÜMET-PKK
GÖRÜŞMELERİ**
(1986-2011)

İÇİNDEKİLER

KISALTMALAR	11
SUNUŞ	13
BAŞLARKEN	19
GİRİŞ: İKİ PKK, İKİ ÖCALAN	21
BİRİNCİ BÖLÜM: AKP ÖNCESİ PKK İLE GÖRÜŞMELER	
1988-1993: Özal-PKK Görüşmeleri	25
1988-1991: Özal'ın "Aracıları"	25
1992-1993: Talabani'nin Arabuluculuğu	26
1993: Çandar'ın Kuryeliği	29
1993: Hasan Cemal'in İsmet Sezgin'den Öcalan'a Getirdiği Mesaj	30
Özal'dan Öcalan'a Altın Kalem	30
1995: Çiller-PKK Görüşmeleri	31
Çiller Öcalan'dan Ateşkes İstedi	31
Öcalan'ın Çiller'e Mektubu	32
Hikmet Çetin-Öcalan Mektuplaşmaları	32
1995-1996: Mesut Yılmaz-PKK Görüşmeleri	32
1996: Erbakan-PKK Görüşmeleri	33
1999: MİT-Öcalan Görüşmeleri	34
İKİNCİ BÖLÜM: TSK-PKK GÖRÜŞMELERİ	
1996-2002: TSK-PKK Görüşmeleri	37

<i>14 Nisan 1996: Hollanda'daki Üç Yıllık Görüşmeler</i>	37
<i>1997: Bursa Cezaevinde Yapılan Görüşmeler</i>	38
<i>Muzaffer Ayata'nın Çandar'a Anlatımları</i>	41
<i>Şubat 1999: Atilla Uğur: Öcalan'ı Nasıl Sorguladım</i>	42
<i>Temmuz 1999: Karadayı-Çevik Bir Farkı</i>	44
<i>Temmuz 1999: Albay, Yüzbaşı ve Sivil Yetkililer</i>	44
<i>16 Eylül 1999: Askerden Öcalan'a Karşılıksız Şartlar</i>	45
<i>1999: İmralı'dan Kandil'e Sekiz Mektup</i>	48
<i>TSK-MİT Kavgası</i>	50
<i>16 Ocak 2002: PKK'ye 12 Maddelik Ültimatom</i>	51
<i>Eylül 2002: Genelkurmay'ın Ültimatomu</i>	53
<i>Karadayı-Kıvrıkoğlu Savaşı Sınırlandırmak İstiyordu</i>	54
<i>Öcalan: Askerler Samimiydi</i>	56

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM: AKP-PKK GÖRÜŞMELERİ 58

<i>2003: İki Abdullah Mutabakatı</i>	59
<i>12 Mart 2003: Öcalan'dan Gül'e 16 Sayfalık Mektup</i>	60
<i>Haziran 2003: Sürgün Pazarlığı</i>	61
<i>Öcalan: AKP'nin Önüne Fren Koyarım</i>	62
<i>2004: Leyla Zana-Öcalan Mektuplaşmaları</i>	64
<i>2005: Öcalan'ın Erdoğan'a Üçüncü Mektubu</i>	66
<i>2005: Emre Taner-Öcalan Görüşmesi</i>	67
<i>AKP Emre Taner'in Süresini Dört Kez Uzattı</i>	68
<i>Barzani'nin Taner Üzerinden Talepleri</i>	69
<i>Taner, Diğer PKK Liderleriyle de Görüştü</i>	70
<i>Sönmez Köksal'ın Kuzey Irak Perspektifi</i>	70
<i>Ağustos 2005: Diyarbakır Açılımı ve Ateşkes</i>	71
<i>30 Kasım 2005: AKP Öcalan'dan Brifing Alıyor</i>	72
<i>2006: Karayılan'ın Erdoğan'a Mektubu</i>	74
<i>2006: AKP Sabri Ok'la, Sabri Ok da Öcalan'la Görüştü</i>	74
<i>Mart 2006: Kandil'den Nevruz'da İtidal İsteği</i>	75
<i>Haziran 2006: Öcalan'dan Bülent Arınç'a Mektup</i>	76

30 Temmuz 2006: PKK'yi Dağdan İndirme Planı	77
1 Ekim 2006: Cumhurbaşkanlığı Seçimi İçin Ateşkes	79
Şubat 2008: Kararılan: AKP Hükümeti Öcalan'a Gitti	80
<i>Erdoğan Ateşkes İstedi</i>	81
Nisan 2009: Devlet Öcalan'a Önerilerini Sordu	82
Mayıs 2009: Hasan Cemal Kandil'de	82
Temmuz 2009: Öcalan: Erdoğan ve Gül Rica Etti	84
2009: Öcalan'ın Kandil'e Mektubu	85
<i>Korg. Başbuğ Genelkurmay'ı Neden Bilgilendirmede?</i>	86
<i>Ümit Özdağ Emre Taner'i Bilgilendiriyor</i>	88
<i>Ümit Özdağ'ın Kürt Konferansındaki Teklifi</i>	89
20 Ağustos 2009: Öcalan Protokolleri Hükümete İletti	89
Ekim 2009: AKP'nin Habur'da Çadır Hukuku	91
<i>Erdoğan: Olumlu ve Sevindirici Görüntüler</i>	92
<i>AKP-DTP Anlaşması</i>	93
<i>Habur'da MİT Organizasyonu</i>	94
<i>Öcalan: Bir Daha Çağırمام</i>	95
Aralık 2009 Öncesi: Öcalan-Adalet Bakanlığı Görüşmesi	96
2009 Sonu: 5. Oslo Görüşmesi	96
<i>Görüşmeler Ne Zaman Başladı?</i>	98
<i>Ortaya Çıkan Gerçekler</i>	116
<i>Kılıçdaroğlu: Kim Şerefsiz?</i>	117
<i>MHP: Ses Kaydı, "Sınırötesi"ni Engellemek İçin</i>	118
<i>Bahçeli: Kandil-İmralı-AKP Fotoğrafı</i>	119
<i>Gül: MİT Görevini Yapıyor</i>	120
<i>Çiçek: MİT Gerekeni Yapıyor</i>	120
<i>Erdoğan: Hakan Bey'i Harcamam</i>	121
<i>Perinçek: Görüşme Kayıtlarının İspatladığı Olgular</i>	122
<i>Meğer MİT Pazarlıkta Değil, Suçlu Peşindeymiş!</i>	124
<i>Perinçek: Hükümet Devletin Merkezidir</i>	126
<i>Kim Sızdırdı</i>	128
<i>BDP: Görüşme Kayıtları Bir Fırsat</i>	129

<i>AKP'den CHP ve MHP'ye Teşekkür</i>	130
<i>"Silah Bırakın, Anlaşalım"</i>	130
<i>Siyasi İradeyle Müzakere</i>	133
<i>PKK, AKP'yi Silahla Masaya Oturttu</i>	133
<i>Erdoğan Protokolü İmzaladı</i>	134
<i>Afet Güneş: PKK 2006'dan Beri Muhatap Alınıyor</i>	136
12 Aralık 2009: DTP'nin Sine-i Millete Dönmesi Pazarlığı	138
Temmuz 2010 Öncesi: Barzani, Öcalan'ın Mektubunu Davutoğlu'na Verdi	138
Ağustos 2010: Çift Taraflı Mutabakat Sağlandı	139
<i>TSK Operasyon Yapmayacak</i>	139
<i>Yeni Anayasa Birlikte Hazırlanacak</i>	139
<i>AKP, PKK'yle de Görüşecek</i>	140
<i>Hakikatleri Araştırma Komisyonu Kurulacak</i>	140
<i>Öcalan'ın Koşulları İyileştirilecek</i>	140
<i>BDP'liler Serbest Bırakılacak</i>	141
18 Ağustos 2010: AKP'nin PKK İle Halkoylaması Pazarlığı	141
<i>AKP: PKK Hatır İçin Silah Bırakmaz</i>	142
<i>PKK'yle Masaya Oturmak</i>	144
Eylül 2010 Öncesi: Öcalan'la Barışın Takvimi Konuşuldu	144
16 ve 23 Eylül 2010:	
<i>PKK'nin Ateşkesi Karşılığında Yeni Anayasa</i>	146
<i>PKK'den AKP'ye 10 Gün Süre</i>	149
26 Ekim 2010: Öcalan'a "Devrede Kal" Mesajı	150
Kasım 2010 Öncesi: Talabani'nin Kuryeliği	150
28 Eylül 2010: Aysel Tuğluk Üzerinden Müzakere	151
<i>Barzani-Beşir Atalay Müzakeresi</i>	151
<i>AKP: DTP Öcalan Adına Resmi Muhataptır</i>	154
1 Kasım 2010: Aysel Tuğluk'un İkinci Kuryeliği	154
5 Aralık 2010: Gülen Cemaati-PKK Görüşmesi	155
<i>Avukatlar Cemaatle ve Devletle Görüşüp,</i>	
<i>Öcalan'a Gittiler</i>	156
<i>Öcalan: Cemaatle İttifaka Hazırız</i>	157

Nisan-Mayıs 2011: Öcalan-Devlet Görüşmesi	158
10 Mayıs 2011: Seçimden Önce Protokol İmzalandı	159
14 Haziran 2011: Devlet-Öcalan Pazarlığı	160

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM: ABD-PKK İLİŞKİLERİ: ABD'NİN PKK'YE 32 DESTEĞİ

I. Siyasal ve Hukuki Destek	163
1) <i>ABD Mahkemesi,</i>	
<i>PKK'nin Terörist Olmadığına Karar Verdi</i>	163
2) <i>ABD Yazışmalarında PKK'liler İçin</i>	
<i>"Özgürlük Savaşçısı" Deniyor</i>	163
3) <i>Kani Gulam Serbest Bırakıldı</i>	164
4) <i>ABD Desteğinde Washington Kürt Enstitüsü</i>	165
5) <i>PKK'ye Batı'da Serbest Çalışma Koşulları Sağlandı</i>	165
6) <i>ABD, PKK Faaliyetlerine Alan Açıyor</i>	165
7) <i>ABD, Tutuklanan PKK'lileri Serbest Bıraktırıyor</i>	166
8) <i>ABD'li Uzmanlar Kürdistan Haritaları Hazırladı</i>	166
9) <i>İdam Cezası ABD'nin Baskısıyla Kaldırıldı</i>	166
10) <i>Colin Powell, Türkiye'nin İstedığı</i>	
<i>Garanti Mektubunu İmzalamadı</i>	166
II. İlişkiler ve Görüşmeler	167
11) <i>ABD, Öcalan İle Görüştü</i>	167
12) <i>ABD, Kuzey Irak'ta</i>	
<i>PKK'lilerle Düzenli Toplantılar Yaptı</i>	167
13) <i>PKK, "Resmi Davet" Yapılarak Tanındı</i>	169
14) <i>ABD, Irak İşgali Döneminde PKK İle Görüştü</i>	169
15) <i>ABD, PKK'yi Terör Örgütü Olarak Görmüyor</i>	169
16) <i>ABD'li Albay,</i>	
<i>PKK Başkanlık Konseyi İle Toplantı Yaptı</i>	170
17) <i>Kandil'de Düzenli ABD-PKK Toplantıları</i>	170
18) <i>ABD'li Yetkili Murat Karayılan'la Görüştü</i>	170

III. Askeri Yardım	171
19) ABD, Depolardaki Silahları PKK'ye Verdi	171
20) ABD, El Koyduğu Silahları PKK'ye Verdi	171
21) ABD, PKK'nin Türkiye'ye Saldırılarına Göz Yumdu	171
22) ABD ve Belçika, PKK'ye Silah Verdi	171
23) SüperNATO (Gladyo)	
Türkiye Kolu, PKK'ye Silah Sattı	172
24) Çekiş Güç, Uçaklarla PKK'ye Malzeme Attı	172
25) ABD, PKK'ye M-16 Tüfekleri Verdi	173
26) Delta Force Kuzey Irak'ta PKK Birliklerini Eğitti	173
27) PKK Kuvvetlerini ABD Timi Yönetiyor	174
28) Hollanda, PKK'ye Silah Vaat Etti	174
29) ABD Askerleri Kuzey Irak'taki PKK Kamplarını	
Koruma Altına Aldı	174
30) Blackwater PKK'yi Eğitiyor	174
IV. Parasal Destek	175
31) CIA, PKK'ye 125 Milyon Dolar Verdi	175
32) Uyuşturucu İhalesinin Önemli Bir	
Bölümü PKK'ye Verildi	175
SONSÖZ: ZOR OYUNU BOZAR	176
DİZİN	187
YAŞAMÖYKÜSÜ	191

KISALTMALAR

AB:	Avrupa Birliği
AKIN:	American Kurdish Information Network (Amerikan Kürt Enformasyon Ağı)
AKP:	Adalet ve Kalkınma Partisi
ANAP:	Anavatan Partisi
ASAM:	Avrasya Stratejik Araştırmalar Merkezi
BDP:	Barış ve Demokrasi Partisi
BM:	Birleşmiş Milletler
BOP:	Büyük Ortadoğu Projesi
CHP:	Cumhuriyet Halk Partisi
CIA:	Merkezi İstihbarat Teşkilatı
DDKO:	Devrimci Doğu Kültür Ocakları
DEHAP:	Demokratik Halk Partisi
DST:	Directorate of Territorial Security (Fransız Gizli Servisi)
DTK:	Demokratik Toplum Kongresi
DTP:	Demokratik Toplum Partisi
DYP:	Doğu Yol Partisi
HADEP:	Halkın Demokrasi Partisi
HEP:	Halkın Emek Partisi
HPG:	Halk Savunma Güçleri
İP:	İşçi Partisi
KADEK:	Kongreya Azadî û Demokrasiya Kurdistanê (Kürdistan Özgürlük ve Demokrasi Kongresi)

KADEP:	Katılımcı Demokrasi Partisi
KCK:	Koma Civaken Kürdistan (Kürdistan Topluluklar Birliği)
KDP:	Kürdistan Demokrat Partisi
KONGRA-GEL:	Kürt Halk Kongresi
KYB:	Kürdistan Yurtseverler Birliği
MGK:	Milli Güvenlik Kurulu
MHP:	Milliyetçi Hareket Partisi
MİT:	Milli İstihbarat Teşkilatı
MOSSAD:	İsrail Gizli Servisi
NATO:	North Atlantic Treaty Organization (Kuzy Atlantik Anlaşması Örgütü)
PASOK:	Panhelenik Sosyalist Hareket
PJAK:	Partiya Jiyana Azadiya Kürdistan (Kürdistan Özgür Yaşam Partisi)
PKK:	Partiye Karkeren Kürdistan (Kürdistan İşçi Partisi)
RTÜK:	Radyo ve Televizyon Üst Kurulu
SHP:	Sosyal Demokrat Halkçı Parti
STK:	Sivil Toplum Kuruluşları
TBMM:	Türkiye Büyük Millet Meclisi
TC:	Türkiye Cumhuriyeti
TESEV:	Türkiye Ekonomik ve Sosyal Etüdler Vakfı
TSK:	Türk Silahlı Kuvvetleri
TÜSİAD:	Türkiye Sanayici ve İşadamları Derneği

ÖNSÖZ

PKK İLE İKİ FARKLI GÖRÜŞME TÜRÜ

PKK'nin NATO Güçleri ile Doğuşundaki İlişkileri

PKK yaklaşık 35 yıllık geçmişi olan bir örgüt (kuruluşu, 1978; ama fiilen ortaya çıkışı, 1975 yılına kadar uzanıyor). Kurulduğu günden bu yana da silahlı mücadele yürütüyor. Hedefi daima, "bağımsız (nihai olarak, bağımsız-birleşik) Kürdistan" olmuş. Yani, bir Ezilen Dünya ülkesindeki iç sorun durumunda olan Türkiye'nin "Kürt sorununu", silahlı mücadele ile ve Türkiye'yi bölme temelinde "çözmenin" gücü olmuş bir örgüt.

Bu hedef, PKK bakımından esas olarak bugün de değişmiş değil. Hatta bugün bu hedefe, düne göre daha çok yaklaşmış olma ümidiyle çok daha fazla bağlanmış durumda. PKK'nin ümidini artıranın da, kendi gücünden çok, bölge ve dünya çapındaki, kendini BOP projeleri ve haritaları vb. olarak ifade eden büyük güç değişikliği olduğunu biliyoruz. Bölgedeki güç tablosunda bölge dışı emperyalist devletler ve özellikle ABD lehine bozulan denge, Ankara'yı milli devlet gücü olarak zayıflatırken, PKK'yi bölgesel bir bölücü güç olarak güçlendirmiştir.

PKK, 1980-1991 arasındaki Suriye'nin *kesin* denetiminde olduğu yaklaşık on yıllık dönem hariç, genellikle dünya emperyalist sistemi güçlerinin denetiminde oldu. Buna, henüz Suriye'de üslenme döneminin gelmediği başlangıçtaki (1975-80 arası) Türkiye yılları da dahildir.

PKK, salt Türkiye içindeki bir örgüt olduğu yıllarda da, zaman zaman liderinin de kısmen açıkladığı ve kabul ettiği bir gerçek olarak, Türkiye'deki NATO örgütü gladyonun kullandığı bir örgüt olmuştur. NATO/ABD işbirlikçisi yerli egemen güçler onu, Güneydoğu illerinde sol'u temizlemede ya da en azından etkisiz hale getirmede kullanmıştı. Sol'u etkisiz hale getirmek ise, en başta ABD ve NATO'nun programıydı.

Bu ilişki, denebilir ki, PKK'nin Türkiye'nin Amerikancı hükümetleri ile ilk ilişkisiydi. İlk ilişki de, son ilişkiler gibi, istihbarat örgütleri üzerinden kurulmuş ve yürütülmüştü.

Suriye Dönemi Temas ve Görüşmeleri: İki Başlılık

PKK 1980 sonrasında gerek liderlik olarak, gerekse örgütün ana üssü olarak Suriye'de konuşlanınca, Türk gladyosunun denetiminden önemli ölçüde çıktı. 1991'e kadar olan bu dönemde PKK üzerindeki esas denetim Suriye hükümetinin eline geçti. Ama Türkiye'deki Amerikancı yönetim güçleri ile PKK ilişkileri büsbütün kesilmedi. Ayrıntıları PKK soruşturmalarının gizli dosyalarındaki resmi yazı, rapor, sorgu vd. tür belgelerde ve "savaşan tarafların" çeşitli itiraflarında bulunmaktadır. Bu dönemde de ilişkiler, kâh "sahada" çeşitli işbirlikleri, kâh da gene istihbarat görevlilerinin PKK liderliği ile çeşitli düzeylerdeki temas ve görüşmeleri şeklinde sürmüştür.

1991'de ABD Birinci Körfez Savaşı ile gelip bölgeye yerleşince, Irak'ın kuzeyini kendi denetim alanı haline getirdi. Artık, ABD'nin dünya siyasetinde Küreselleşme, bölge siyasetinde BOP dönemi başlamıştı. BOP'un önemli bir ayağını ise, "Kürt kartı"nın, Türkiye de dahil bölgenin bütününde ve bütün boyutları ile oynanması oluşturunuyordu. Öyle ki, daha sonra resmi haritası da yayımlandı, bölgede, "Free Kurdistan" olarak ikinci bir İsrail'in yaratılması, BOP'un temel siyasetlerinden biriydi.

Kuzey Irak'ta kurulan ABD denetimi, PKK'ye hem bugünlere gelmesine yol açacak büyük bir alan açtı hem de ABD ile sıkı fıkı ilişkiler geliştirmenin ve ABD tarafından denetim altına almanın kanallarını...

PKK, Kuzey Irak'taki kampları üzerinden savaş gücü olarak ABD denetimine alınmıştı, fakat liderliği (Apo) bakımından hâlâ Suriye'nin denetimindeydi. Suriye ise, hükümet düzeyinde hâlâ Amerikan karşıtı cephedeydi. Bu durum PKK liderliğinde iki başlılığa, ABD denetiminde ise bir gediğe yol açıyordu. 1998'de Abdullah Öcalan'ın Suriye'den savaş tehdidiyle çıkartılması ve ABD denetimindeki Batılı ülkeler semalarında dolaştırıldıktan sonra CIA tarafında paketlenip Türkiye'ye teslim edilmesi ile bu iki başlılığa da son verildi.

PKK liderliğinde iki başlılığın yaşandığı 1991-1998 dönemi, temas ve görüşme "köprüleri" olarak "kurye gazeteciler" in (C. Çandar, M. Ali Birand, F. Altaylı, H. Cemal, O. Çalışlar vb.nin) ve Talabani'nin sahneye çıktığı dönem oldu. Gerek Ankara ve PKK üzerindeki ABD denetiminin yoğunlaştığı, gerekse "aracılar" olarak Amerikancı "kurye"lerin devrede olduğu 1991 sonrası dönemde, PKK ile temas ve görüşmelerde Türkiye tarafında da iki başlılık yaşandı. Bir yanda hükümetler düzeyinde ve ABD'nin bilgi ve denetiminde yürütülen görüşme ve temaslar... Diğer yanda, Eşref Bitlis'lerin, 28 Şubatçıların, Hüseyin Kıvrıkoğlu'ların inisiyatif aldığı ve ABD'yi dışlayan çözüm arayışları çerçevesindeki temas ve görüşmeler...

İmralı-Kandil-"Oslo Süreci" Dönemi

Apo'nun teslim edilmesi, TSK'de Hilmi Özkök dönemi ve AKP'nin iktidara taşınması, birçok bakımdan olduğu gibi, Kürt ve PKK sorununda da inisiyatifin tamamen ABD'ye geçtiği ve bugünlere geline süreci başlattı. PKK ile temas ve görüşmelerde, büsbütün ABD denetim, gözetim ve yönlendirmesi dönemi; İmralı-Kandil-Oslo dönemi başladı.

Mehmet Ali Güller'in *Hükümet-PKK Görüşmeleri (1986-2011)* kitabı, PKK (ve Kürt sorunu) konusunda Türkiye'deki Amerikancı hükümetlerin 1980'lerden 2010'lara, ABD işbirlikçiliğinde nereden nereye geldiklerinin, "PKK ile görüşmeler, temaslar" eksenindeki net fotoğrafını çeken bir kitap.

Kitaptaki Önemli Saptamalar

Kitapta başlangıcından bugüne PKK ile görüşmeler anlatılırken, gerek PKK gerekse Türk hükümetleri bakımından kimi önemli saptamalar yapılıyor.

Bu saptamalardan birincisi, "ABD'nin PKK'ye verdiği desteğin, aynı zamanda Türkiye'deki Atlantik'e çıpalı kuvvetlerin Abdullah Öcalan'a yaklaşımlarını da belirliyor" olması gerçeği... Bu saptama doğrudur ve Amerikancı Türk egemenlerinin 1970'lerden bu yana olan Kürt ve PKK sorunu siyasetlerindeki inkârcılık ve şiddet bölücülüğünden BOP Kürtçülüğüne teslim olma bölücülüğüne savrulmalarını da açıklamaktadır.

İkinci önemli saptama, Apo'nun çizgisindeki birbirini dışlayan farklılıklara ilişkindir. Apo'nun çizgisindeki dönem dönem ortaya çıkan ve birbiriyle zıtlık oluşturan farklılıklar, PKK liderinin her dönem "kendisini kontrol den kuvvete uygun düşünen" bir çizgi benimsemesi gerçeğidir. Apo, 35 yıl içinde çeşitli dönemlerde farklı ve birbirine karşıt güçler tarafından denetlenince, bu süre içinde savunduğu görüşlerde de, karşıtlıklar ortaya çıkmıştır.

PKK ile İki Farklı Görüşme Türü

Ama bu kitapta anlatılan görüşmelerin ortaya çıkardığı en önemli ve bir başka tarihi gerçek ise, 35 yıl içinde PKK ile iki farklı türdeki görüşme türünün gerçekleştirildiğidir.

Birinci tür görüşme, bu kitapta anlatılanlardır. 35 yıl içinde görüşmeleri, temasları yapanlar ve yaptıranlar, kişi olarak farklı "figürler" olmuştur, ama görüşme ve temasların niteliği değişmemiştir. Emperyalist dünya sisteminin bir parçası olan Türkiye'deki sistemin güçleri tarafından yapılan görüşme ve temaslardan söz ediyoruz. Bunların kimini gazeteciler, kimini istihbarat kuruluşları, kimini doğrudan hükümet ve devlet görevlileri vb. yapmıştır. Ama sonuçta hepsi de, emperyalist sisteme ve özel olarak Amerika'ya "çıpalı" rejim ve sistemin çerçevesi içindedir. Bu görüşme ve temasların hiçbirisi de, Türkiye'nin ABD denetimi dışına çıkarak milli birliğini koruması doğrultusunda bir amaca ve işleve sahip olmamıştır.

PKK liderliği ile ikinci tür görüşmeyi, o günlerde (1990'da) *2000'e Doğru* dergisi Genel Yayın Yönetmeni olan İşçi Partisi lideri Doğu Perinçek yapmıştır. Bu görüşme, başından sonuna ve noktasından virgülüne kadar, PKK'nin ABD denetiminden kurtarılaraq Türkiye'nin birliğine dahil olması ve Kürt sorununun da barış-kardeşlik-eşitlik-birlik temelinde çözülmesi doğrultusunda yapılmıştır. İkinci görüşmeyi yapan, sistem tarafından o günden bu yana cezaevlerine atılırken, birincinin kuvvetleri, Türkiye'yi bölme ve Cumhuriyeti yıkma karşıdevrimci rolünü oynayarak hükümet makamlarına getirilmişlerdir.

Bu kitabın Türkiye halkına hatırlattığı önemli bir ders de budur: Türkiye birliğini ve bütünlüğünü artık ancak devrimle koruyabilir. Türkiye Kürt sorununu köklü olarak ve birlik-eşitlik-kardeşlik temelinde ancak devrimle çözebilir.

Arslan Kılıç
İstanbul, Kasım 2011

BAŞLARKEN

Kitapta, hükümetlerin Abdullah Öcalan ile görüşmesini kronolojik olarak inceledik ve dört bölümde grupladık.

1. Bölümde AKP'den önceki hükümetlerin Öcalan'la temaslarını inceledik. Turgut Özal'ın, Süleyman Demirel'in, Tansu Çiller'in, Necmettin Erbakan'ın, Mesut Yılmaz'ın Abdullah Öcalan'a gönderdiği arabulucuları, mesajları, hatta hediyelerin anlamlarını değerlendirdik.

2. Bölümde, TSK'nin Abdullah Öcalan'la görüşmesini inceledik. Bu bölüm aynı zamanda TSK içindeki iki farklı anlayışın da, Öcalan'la görüşmelerde nasıl tezahür ettiğini somut olarak ortaya koyuyor.

3. Bölümde AKP'nin Abdullah Öcalan'la müzakerelerini inceledik. Saptayabildiğimiz görüşmeler, normal bir ülkede birkaç kez hükümet yıkılmasına neden olurdu... Ancak çökertilmiş Cumhuriyetimizde Erdoğan ile Öcalan'ın pazarlık yapması, hatta birlikte anayasa yapmaya soyunmaları artık normalleşmiş durumda...

4. Bölümde PKK'nin ABD ile ilişkilerini inceledik. Çünkü ABD'nin PKK'ye verdiği destek, aynı zamanda Türkiye'deki Atlantik'e çıpalı kuvvetlerin Abdullah Öcalan'a yaklaşımını belirliyor. Bu bölümde ABD'nin PKK'ye verdiği somut 32 desteği belgeledik.

Kitabın Sonsöz'ünde, Abdullah Öcalan'ın bazı önemli kavramları 11 yıl ara ile nasıl değerlendirdiğini inceledik. 11 yıldaki farklılık, Abdullah Öcalan'ı kontrol eden kuvvetten kaynaklanıyordu. Öcalan, kendisini kontrol eden kuvvete uygun düşünüyor ve öyle

konusuyor; Kemalizme, Ordu'ya, Şeyh Sait ve Kürt İsyanlarına, Türk Bayrağı'na, ABD ve AB ile ilişkilere bakışı, kimin kontrolünde olduğuna göre değişiklik gösteriyordu.

Bu gerçek, Türkiye'nin önünde aslında bir anahtar olarak duruyor. Tabii değerlendirilebilirse...

GİRİŞ

İKİ PKK, İKİ ÖCALAN

İki PKK

PKK'nin 35 yıllık tarihinde iki PKK vardır. Daha doğrusu PKK'nin iki özelliği vardır; büyüyen ve küçülen...

PKK 1991'de büyüdü, 2003'te büyüdü, 2009'da büyüdü...

PKK, 1991 ve 2003'te bölgeye ABD girdiği için büyüdü, 2009'da AKP, ABD adına Kürt Açılımı başlattığı için büyüdü...

PKK 1996-2002 sürecinde küçüldü... Çünkü TSK bu yıllarda ABD'ye göre "hizadan çıkmıştı", 28 Şubat süreci ile milli bir strateji izleniyordu, görece daha milli hükümetler vardı.

Yine 2004'te ve 2007'de PKK'nin etkinliği zayıflamıştı. Bu iki tarihte de, Türk Ordusu AKP'nin uygulamalarına direniyordu, zaman zaman inisiyatifi ele alıyordu...

Özetle, ABD etkinken PKK büyüyor, milli kuvvetler etkinken PKK küçülüyor.

İki Öcalan

Abdullah Öcalan'ın açıklamalarını bu gözle ve bu takvim içinde okuduğumuzda da aynı şeyi görüyoruz: İki Öcalan'ı...

TSK'nin elindeki Öcalan ile AKP'nin masasındaki Öcalan farkı önemlidir ve sorunun çözümünde belirleyicidir.

İki Habur

Bu fark, örneğin Barış Gruplarının Habur'dan girişinde görül-
mektedir:

16 Eylül 1999: Abdullah Öcalan avukatlarına, Barış Grubu ko-
nusunu 20 Eylül'de kamuoyuyla paylaşacağını açıklar. 20 Eylül'e
dört gün kala askeri bir görevli İmralı'ya gelir ve Öcalan'a şöyle der:

"Barış Grubu'nun gelecek olması siyasi şova dönüştürülme-
sin. Basın fazlaca çağrılmasın. Adım mütevazı olsun. Özellikle
Türkiye'de tanınan şahsiyetler çalışmaya ilave edilmesin.
Sivil toplum örgütlerinin katılımı sınırlı kalsın."¹

Askeri yetkili 1. Barış Grubu için Öcalan'a bu şartları dayatıyordu.
Oysa tam 10 yıl sonra, 19 Ekim 2009'daki 2. Barış Grubu'nda,
PKK gövde gösterisi yapacak, Türk devleti AKP yüzünden aciz ha-
le düşecektir.

Ankara-Washington Savaşı

TSK'nin Öcalan'ı sorgulamasıyla, Özal-Çiller-Erdoğan çizgisi-
nin onu muhatap alması bir bakıma Ankara ile Washington'un da
mücadelesidir.

İmralı'ya ilk getirildiğinde, "Ben devletimin emrindeyim",²
"Ben devletimin vereceği tüm görevlere hazırım",³ "Benim de çok
hatalarım oldu. Ama fırsat verirsiniz inanın telafi edeceğim"⁴ di-
yen Öcalan'dan, bugün hükümete şart dayatan Öcalan'a nasıl

1 Cengiz Kapmaz, *Öcalan'ın İmralı Günleri*, İthaki Yayınları, 2. basım, Ocak 2011, s.111.

2 H. Atilla Uğur, *Abdullah Öcalan'ı Nasıl Sorguladım*, Kaynak Yayınları, 1. basım, Eylül 2011, s.21.

3 H. Atilla Uğur, *age* s.26.

4 H. Atilla Uğur, *age*, s.40.

gelindiği, Türkiye Cumhuriyeti'nin de bölünme ve parçalanma tarihidir aynı zamanda...

Öcalan Muhatap Değil, İktidara Ortak

Hkmetler calan ile görüşür, bunda hiçbir anormallik yok. Hkmetler PKK'yi dağdan indirmek için calan'ı muhatap alır, ona baskı uygular, bunda da hiçbir anormallik yok.

Ama hükümetler, calan'ı zal ya da Erdoğan gibi muhatap alamazlar. Çünkü muhataplık konusu ABD'nin dayattığı bir konudur ve hedefi, sorunu çözmek değil, muhataplık adı altında calan'ı rakip iktidar odağı yapmaktır!

ABD sürecin hiçbir aşamasında Türk devletinin karşısına aslında bir Kürt muhatap oturtmadı, muhatap adı altında iktidar ortağı oturttu. Muhatabın, iktidara ortak olmasından da haliyle "birlik" değil, "ayrılık" ıktı, çıkıyor.

Bu nedenle AKP'nin, calan'la ve PKK'yle müzakere yürütmesi ve pazarlık yapması, Türkiye'nin değil, ABD'nin yararınadır!

BİRİNCİ BÖLÜM

AKP ÖNCESİ PKK İLE GÖRÜŞMELER

1988-1993: Özal-PKK Görüşmeleri

1988-1991: Özal'ın "Aracıları"

Devlet-PKK görüşmelerinde Turgut Özal'ın ayrı ve önemli bir yeri vardır. Öcalan bugün bile Özal'ı özel bir yere koymakta ve onun çizgisinin sürdürülmesini muhataplarından beklemektedir. Abdullah Öcalan'ın Özal sevgisinin nereden kaynaklandığı, ikilinin temaslarındaki varılan sonuçlardan anlaşılmaktadır.

Dönemin Başbakanı Turgut Özal, PKK ile ilk temasını 1988 yılından sonra, "aracılar" yoluyla gerçekleştirdi:

"1988-1991 arasında ise devlet, Öcalan'a 'aracılar' gönderdi. Bunların hiçbirisi resmi devlet görevlisi değildi. Öcalan bu yüzden basına 'devlet çekinmesin, bir subayını göndersin, görüşelim' demecini verdi."¹

Aracılardan biri de Turgut Özal'ın kardeşi Korkut Özal'dı. Korkut Özal "aracı" olma durumunu, yıllar sonra kendisini hastanede ziyaret eden gazeteci Yavuz Donat'a açıklıyordu:

"Korkut Özal hiç 'arabuluculuk, mesaj getirip götürme gibi işler' yaptı mı, Turgut Özal ile 'Kürt liderler' arasında?

1 Günay Aslan, "TC'nin PKK ile Görüşmeleri...", *Taraf*, 10 Temmuz 2010.

"Korkut Bey'in bu soruya yanıtı: Evet, bazı şeyler oldu. Turgut'u tanıyan beni de tanırdı. Bana gelen her şeyi Turgut'a aktardım... Biliyorsun Turgut'la aramızda derin bir bağ vardı."²

1992-1993: Talabani'nin Arabuluculuğu

Turgut Özal'ın Abdullah Öcalan'la 1988 yılından itibaren başlatığı ve ölümüne kadar sürdürdüğü temaslar bugün artık olağan karışılıyor. Örneğin Fatih Altaylı, Öcalan'ın "Şam'da ikamet ederken bile 'gayri resmi' olarak kaç kez 'devlet adına gelenlerle' görüştüğünü" belirtiyor ve "bunun hiçbir garip tarafının bulunmadığını" vurguluyor.³

Cumhurbaşkanı Turgut Özal, 1992 ve 1993 yıllarında, Abdullah Öcalan'a birkaç kez KYB lideri Celal Talabani'yi gönderdi. Abdullah Öcalan, Özal'ın önerisiyle 17 Mart 1993'te 25 günlük ateşkes ilan etti.⁴ Öcalan 16 Nisan'da ise yine Özal'ın önerisiyle ateşkesi süresiz olarak uzattı.⁵

Celal Talabani'nin arabuluculuğu konusu, Mehmet Ali Birand ile Soner Yalçın'ın birlikte yazdığı *The Özal* kitabında da bizzat kendi ağzından ayrıntılı olarak anlatılıyor:

"Celal Talabani 1993 yılında Türkiye'yi ziyaret eder. Başbakan Süleyman Demirel, Türkiye'ye gelen Talabani'yi karşılamak üzere gazeteci İlnur Çevik'i görevlendirir. İlnur Çevik, Talabani'yi alarak Demirel'in evine getirir. Demirel, Talabani'yi oldukça sıcak karşılar ve kendisine Kürtler'in varlığını, dilini ve kültürünü kabul ettiğini anlatır. Şu soruyu sorar: 'Öcalan ile ilgili ne yapabilirsin?'

2 Yavuz Donat, "Anılar Denizi", *Sabah*, 12 Ekim 2011.

3 Fatih Altaylı, "Öcalan'la Görüşmenin Nesi Garip Anlamadım", *Haber Türk*, 26 Ağustos 2010.

4 Günay Aslan, "TC'nin PKK ile Görüşmeleri...", *Taraf*, 10 Temmuz 2010.

5 Günay Aslan, *agm*.

"Celal Talabani şu yanıtı verir: 'Sayın Demirel, benim Öcalan ile ilişkilerim var ama sizin için ne yapabilirim bilemiyorum. Siz benim ne yapmamı istiyorsunuz?'

"Süleyman Demirel şu karşılığı verir: 'Ben direkt onunla müzakere etmek istemiyorum ama bir dost olarak, tarafsız olarak ona savaşı durdurmasını söyleyebilirsiniz, bize bölgede reform yapma fırsatı vermesini isteyebilirsiniz.'

"Celal Talabani bu mesajı Abdullah Öcalan'a iletmek üzere Güniz Sokak'tan ayrılır. Lübnan'da Abdullah Öcalan ile görüşen Talabani, Öcalan'a olan biteni anlatır. Öcalan'a 'Savaşı durdurmaya hazır mısınız?' diye sorar. Öcalan Talabani'ye savaşı bitirip barış yapma konusunda istekli olduğunu söyler.

"Celal Talabani bunun üzerine Ankara'da İlnur Çevik'i ve müsteşarı Erçil Kazaz'ı arar. Gazeteci Çevik gelişmeleri hemen Başbakan Demirel'e bildirir. Demirel memnun olur.

"Öte yandan Erçil Kazaz, Kaya Toperi aracılığıyla olan biteni Cumhurbaşkanı Turgut Özal'a da aktarır. Özal, Celal Talabani'den Öcalan'ın bu görüşlerini medya önünde de açıklamasını ister.

"Öcalan, Turgut Özal'ın Talabani üzerinden ilettiğı mesajı kabul eder ve 17 Mart 1993'te bir basın toplantısı düzenleyerek 'ateşkes' ilan eder ve 'PKK'nin politik çözüm için hazır olduğunu ve Nevruz Bayramı'nı barış içinde geçireceklerini' söyler.

"Talabani bunun üzerine Özal'ı arar. İsteğinin yerine geldiğini bildirir. Özal, çok memnun olur ve Talabani'ye teşekkür eder. Turgut Özal, Talabani'ye, Öcalan için 'Bu delinin üstüne gitmeye devam et' der.

"Talabani Nisan ayı başında tekrar Türkiye'ye gelir, Turgut Özal ile görüşür. Özal, Talabani'den Öcalan'ın ateşkesi uzat-

masını ister. Sorunu çözmek istediğini, bunun için ateşkesin uzamasının gerekli olduğunu anlatır.

"Celal Talabani kendisi ile birlikte meclisten bazı milletvekillerinin de Abdullah Öcalan ile görüşmeye gelmesini ister. HEP Genel Başkanı Ahmet Türk, milletvekilleri Sırrı Sakık, Feridun Yazar, Sedat Yurttaş ve Hatip Dicle, Cumhurbaşkanı Turgut Özal'ın özel izniyle Bekaa'ya Celal Talabani ile beraber gider.

"Talabani ve Ahmet Türk Öcalan'ı ateşkesi uzatmaya ikna ederler. Abdullah Öcalan, Celal Talabani, Ahmet Türk, Sırrı Sakık, Feridun Yazar, Sedat Yurttaş, Hatip Dicle ve Kemal Burkay, birlikte basın toplantısı düzenlerler. Öcalan ateşkesi uzattıklarını açıklar."

Mehmet Ali Birand ve Soner Yalçın'ın *The Özal* kitabında, Özal'ın danışmanlığını yapan Cengiz Çandar'ın anlatımları da var:

Çandar Cumhurbaşkanı Özal ile Başbakan Demirel arasında, sorunun çözümü konusunda farklılık olduğunu belirtir. Hatta Özal Çandar'a, Demirel hükümeti için "bu dangalaklar yüzünden fırsat kaçacak" demiştir.

Turgut Özal'ın izniyle Bekaa'ya giden ve Öcalan'la görüşen heyette yer alan dönemin HEP Diyarbakır Milletvekili Hatip Dicle, görüşmeyi yıllar sonra 20 Ağustos 2009'da ANKA'ya anlatıyor:

Özal'ın sorunun çözümü için gerçekten kararlı olduğunu belirten Hatip Dicle, o dönem ateşkesin ilan edildiğini, Özal'ın bunun süresiz ateşkese çevrilmesini istediğini söylüyor. Özal'ın görüşmede, "Ben birçok generali de aslında ikna ettim, fakat daha ikna etmem gerekenler var. Sayın Demirel de birkaç darbe gördüğü için askerden biraz korkusu var. Ama biz bu sorunu mutlaka çözmeliyiz, ben de bu konuda misyonum neyse onu oynamak durumundayım" dediğini aktaran Dicle, Özal'ın teşvikiyle Talabani'yle birlikte o dönem

Abdullah Öcalan'ın yaşadığı Bekaa'ya gittiklerini söylüyor.

Öcalan'ın ateşkesi uzatma çağrısına uyduğunu ve ateşkesin 16 Nisan'da süresize çevrildiğini anımsatan Dicle, 17 Nisan'da Suriye'den dönmeden Özal'ın ölüm haberini aldıklarını belirtiyor: "Sayın Talabani de ölüm haberini duyunca 'Eyvah, bu iş bitti' dedi. Çünkü bu projenin arkasındaki isim Turgut Özal'dı."

Abdullah Öcalan ise yıllar sonra Celal Talabani'nin arabulucu olduğu bu temaslarla ilgili şunları söylüyordu:

"Özal bu sorunu çözmek istiyordu. Bana ilk haber gönderdiğinde 'bu işi çözelim, çözmek istiyorum' diyordu. Ben buna fazla ihtimal vermiyordum. Özal'ın çözebileceğine fazla ihtimal vermiyordum. 'Bu bir oyundur' diyordum. Sorunu çözmek için Özal, Talabani'yi yanıma göndermişti. Talabani'ye bu kuşkumu dile getirdim. 'Özal bunu çözemez, çözebilir mi' dedim. Talabani bana 'Özal bu işi çözmek istiyor' dedi. Özal Talabani'ye 'Eşref Bitlis de benden yana, bu sorunu çözeceğim' demişti. Talabani 'yeter ki ateşkes ilan edilsin' demişti.

"Ben başta buna kuşkulu bakıyordum ancak sonra ikna oldum, uzun bir tereddütten sonra ikna oldum. Özal silahlı birliklerin bir yerde toplanmasını, ateşkesin olmasını benden istedi. Çözüm için onları kırmadım. Onlar bu şekilde çözümün gelişeceğini söylüyorlardı. O dönem bu fırsata bir şans tanımak istedim. Barış, ateşkes ilan ettik. Fakat devlet o dönem çözüme hazır değildi. Özal devleti, askeri, partisini barışa hazırlamamıştı, barışa ikna edememişti."⁶

1993: Çandar'ın Kuryeliği

Yine 1993 yılında, Cumhurbaşkanı Turgut Özal Cengiz Çandar'ı ve Başbakan Süleyman Demirel de İsmet İnset'i Bekaa'ya, Abdul-

6 "Öcalan: Kürtlerin Kellesine Karşılık ABD-Türkiye Anlaştı", *ANF*, 20 Mayıs 2011.

lah Öcalan'a yolladı: "1993 sürecinde bizimle görüşen ve mesaj getiren gazeteciler arasında Cengiz Çandar da vardı."⁷

Bu görüşmeler, kuryelik yapan Çandar ve İmset tarafından da daha sonra itiraf ediliyordu. Öcalan ile yürütülen "pazarlıkları", en son Süleyman Demirel'in başdanışmanı İlnur Çevik anlattı.

Cengiz Çandar ve İsmet İmset'in Abdullah Öcalan'la görüşmeden yedi saatlik video kasetle döndüğünü belirten Çevik, bir de Vakko kravat hikâyesi anlatıyordu:

"Demirel 'Ateşkesi ilan ederken doğru dürüst giyinsin' demişti. İmset, Vakko'dan kaliteli bir kravat aldı. Öcalan, ateşkes ilanı için düzenlediği basın toplantısında takım elbise giydi, bizim gönderdiğimiz kravatı taktı."⁸

1993: Hasan Cemal'in İsmet Sezgin'den Öcalan'a Getirdiği Mesaj

Yine 1993 yılında bir başka gazeteci Hasan Cemal, Abdullah Öcalan'a önemli bir kişiden mesaj getirdi. Öcalan, İmralı'daki ilk sorgusunda gelen bu mesajı açıklıyordu:

"1993 sürecinde Hasan Cemal, Bekaa'ya yanıma geldi. Sıcak ve samimi bir görüşmeydi. Bana devlet katında olanları anlattı. O zamanın İçişleri Bakanı İsmet Sezgin'den de, 'Üslubuna dikkat etsin, bizim sert konuşmalarımızı da dikkate almasın' mesajını getirdi."⁹

Özal'dan Öcalan'a Altın Kalem

Süleyman Demirel Abdullah Öcalan'a kravat hediye ederken, Turgut Özal da altın kalem gönderiyordu... PKK itirafçısı Abdül-

7 H. Atilla Uğur, *Abdullah Öcalan'ı Nasıl Sorguladım*, Kaynak Yayınları, 1. basım, Eylül 2011, s.62.

8 "Ateşkes İlanında Takılan Hediye Kravat", *Sabah*, 17 Mayıs 2009.

9 H. Atilla Uğur, *age*, s.62.

kadir Aygan, "Kürt sorununu silahsız halletmeyi düşünen Turgut Özal'ın, Öcalan'a altın kalem gönderdiğini duyduk" diye açıklıyor, bu altın kalem hikâyesini....

Aygan, "Bunu nereden biliyorsunuz" sorusuna şu yanıtı veriyor: "Evet, Turgut Özal meseleyi silahsız halletmeyi düşünüyordu. Apo'ya bir altın kalem gönderdiğini duyduk o zaman. Yani 'Silahla değil kalemle çözelim'."

Abdülkadir Aygan, "Kim görmüş bu kalemi" sorusunun yanıtını da Abdullah Öcalan'a havale ediyor:

"Bunu söyleyen kişi devletle irtibatı olan biri. Aynı zamanda PKK'yla da ilişkileri olan biri. Siyasetçi mi asker mi, bunları Öcalan'ın açıklaması lazım."¹⁰

1995: Çiller-PKK Görüşmeleri

Çiller Öcalan'dan Ateşkes İstedi

Tansu Çiller, danışmanlığına getirdiği eski Savunma Bakanı Er-can Vuralhan'ı 1995 Mart'ının ilk haftasında, Talabani'yle gizlice buluşmak üzere Avrupa'ya yolladı. Çiller mesajında, Abdullah Öcalan'dan ateşkes talep ediyordu.

Bu görüşmeden sonra Celal Talabani, 14 Mart 1995 tarihinde yazdığı bir mektupla, Çiller'in mesajını Öcalan'a ilettili. "Tansu Çiller, siyasi bir çözümün peşindedir" diye de ekledi.

14 Mart 1995 tarihli bu mektupta Çiller'in talepleri yer alıyordu. Buna göre, "PKK önce bir yıl sürecek bir ateşkes ilan etmeli, bu süre içinde şiddet eylemlerine girişmemeli ve terörden vazgeçtiğini ilan etmeli"ydi.¹¹

10 "Gaffar Okan'ı JİTEM Öldürdü", *Sabah*, 26 Ağustos 2008.

11 Günay Aslan, "TC'nin PKK ile Görüşmeleri...", *Taraf*, 10 Temmuz 2010.

Öcalan'ın Çiller'e Mektubu

Abdullah Öcalan, Tansu Çiller'e yine Celal Talabani üzerinden yanıtını içeren bir mektup gönderdi. Öcalan mektubunda önce "diyalog" istiyor, "Halka yönelik saldırılardan uzak durulması, PKK'ye dönük operasyonlardan kaçınılması halinde ateşkes ilan etmeye hazırım" diyordu.¹²

Hikmet Çetin-Öcalan Mektuplaşmaları

Çiller'in koalisyon ortağı SHP'nin Dışişleri Bakanı Hikmet Çetin de, işin içindeydi. Çetin, Londra'da yaşayan gazeteci Kamuran Karadağ'ı kendine "aracı" seçti. Hikmet Çetin "devlet adına" Abdullah Öcalan'dan, "siyasal çözüm için PKK'nin savaşı sonlandırmasını" istedi.

Abdullah Öcalan, 11 Mayıs 1995'te Hikmet Çetin'e bir mektupla yanıtını yolladı. "Karşılıklı diyalog" isteyen Öcalan, "çözüme ilişkin girişimlerinize anlamlı karşılık vereceğim" diyordu.

Bu mesajlar ve mektuplar sonrasında, Abdullah Öcalan Med TV'den Günay Aslan'ın programında, canlı bağlantıda ateşkes ilan etti.¹³

1995-1996: Mesut Yılmaz-PKK Görüşmeleri

24 Aralık 1995 genel seçimlerinden sonra DYP ile koalisyon kuran ve başbakan olan ANAP Genel Başkanı Mesut Yılmaz da Abdullah Öcalan'la temas aradı. Yılmaz'ın "özel danışmanı" Alev Alatlı bu amaçla Avrupa'ya çıkarma yaptı.

Alatlı, 16 Nisan 1996 günü Brüksel'de PKK'nin Avrupa sorumlusu Abdurrahman Çadircı'yla buluştu. Alev Hanım, sorunun siya-

¹² Günay Aslan, *aynı yerde*.

¹³ Günay Aslan, *aynı yerde*.

sal çözümünü için "yapılması gerekenleri konuşmaya" geldiğini belirtiyordu.

Alev Alatl, Çadircı'nın sorusu üzerine bu görüşmeden Genelkurmay'ın da haberdar olduğunu söylüyordu.

Artık görüşmelerin birinci turu başarılı geçmişti ve Alatl ikinci gelişinde Abdullah Öcalan'a gidecekti. Ancak Alatl'yı Öcalan'la buluşturma işi gerçekleşmiyordu. Çünkü 6 Mayıs 1996 günü Şam'daki PKK okulunun yanında C4 dolu bir minibüs havaya uçurulmuştu. Abdullah Öcalan'ın bu patlamadan Mesut Yılmaz'ı sorumlu tutması üzerine, Alev Alatl da bir daha PKK'ye gidemiyordu!¹⁴

1996: Erbakan-PKK Görüşmeleri

REFAHYOL koalisyonunun başbakanı Necmettin Erbakan da göreve gelir gelmez Abdullah Öcalan'la temas aradı. Erbakan, Öcalan'a Suriye hükümeti aracılığıyla resmî yollardan mektup gönderdi.

Erbakan, mektubunda "Şiddet dursun, Kürt kardeşlerimizle sorunları konuşarak çözelim" diyordu. Abdullah Öcalan, buna olumlu yanıt verdi. Bunun üzerine Erbakan, Refah Partisi milletvekili Fethullah Erbaş'ı ve bir yazarı PKK'ye gönderdi.¹⁵

Nitekim milletvekili Fethullah Erbaş da bu açıklamayı doğruladı. Erbaş, 1996 yılında sekiz askerin esir alınması üzerine PKK ile Zap'ta yaptığı görüşmeleri zamanın başbakanı Erbakan'ın talimatıyla yaptığını belirtiyordu. Yine Erbaş, Öcalan ile Erbakan'ın "planları" çerçevesinde görüşmeler yapıldığını da açıklıyordu.¹⁶

Abdullah Öcalan, Necmettin Erbakan'ın girişimlerini yıllar sonra şöyle değerlendiriyordu:

14 Günay Aslan, *aynı yerde*.

15 Günay Aslan, *aynı yerde*.

16 "Özal'dan Sonra Hoca da Apo'yla Temas Kurmuş", *Yeni Çağ*, 23 Ekim 2009.

"Erbakan döneminde çözüme yönelik girişimler oldu. Erbakan iyi niyetle bazı girişimlerde bulundu. Abdülhalim Hadam da tekrar yazmış, *Hürriyet*'te çıkmış, doğrudur. O dönem Erbakan da Özal gibi, silahlı güçlerin bir yere toplanmasını, silahların susmasını ve bundan sonra çözüm için görüşmelerin yapılacağını, çözümün konuşulacağını söyledi. Ben onu da kırmadım."¹⁷

Abdullah Öcalan, İmralı'daki ilk sorgusunda da Erbakan'ın mesajına değiniyordu:

"Soru: Türkiye'de yönetimde bulunanlardan başka mesajlar aldın mı?

"Cevap: Necmettin Erbakan, 1996 yılında başbakan olduktan sonra Suriye El Muhaberat'ın elemanı Ağa kod Mervan Zerki ve benim Suriye temsilcim Delil kod vasıtası ile mesaj gönderdi. Mesajında, 'Güneydoğu'ya siyasi, ekonomik, kültürel açılımlarda bulunmak istediklerini, bu nedenle barışın sağlanmasını ve ateşkesin ilanını' öngörüyordu. Ben de bu görüşü olumlu bularak yine aynı şahıslar ile kendisine mektup yazdım ve bu önerisini kabul ettiğim yolunda mesaj gönderdim. İsmail Nacar zaman zaman yine Refah Partisi iktidarında benimle telefonla görüşmüş ve arabuluculuk teklif etmiştir."¹⁸

1999: MİT-Öcalan Görüşmeleri

İmralı'da TSK'nin kontrolünde olan Abdullah Öcalan için MİT de devreye girmeye çalışıyor, koalisyon hükümetinin bir kanadının desteğiyle Öcalan'ı kendi kontrollerine almak istiyordu.

17 "Öcalan: Kürtlerin Kellesine Karşılık ABD-Türkiye Anlaştı", *ANF*, 20 Mayıs 2011.

18 H. Atilla Uğur, *Abdullah Öcalan'ı Nasıl Sorguladım*, s.42.

MİT Müsteşar Yardımcısı Emre Taner bu amaçla İmralı'ya gitti ve Abdullah Öcalan'a yanıtlamasını istediği 13 soru yöneltti:¹⁹

- "1. Kürtlerle ilgili kültürel haklardan ne kastediliyor?"
- "2. Kültürel hakları örgüte kabul ettirebilir misiniz?"
- "3. Barış ve kardeşlik nasıl pratikleşir?"
- "4. Demokratik çözüm ve Demokratik Cumhuriyet'ten ne kastediliyor?"
- "5. Bu önerilerin ciddiyetini nasıl kabul edebiliriz?"
- "6. Örgütle olan bağlantınız, uygulama gücünüz? Örgüt dinler mi?"
- "7. Halen sakladığınıza dair kuşkular var?"
- "8. Dağdakileri indirme planınız var mı?"
- "9. Örgütle somut teması nasıl düşünüyorsunuz?"
- "10. Ekonomik, sosyal gelişme planınız?"
- "11. İrtibat biçimleri, kimlerle hangi biçimde?"
- "12. Uluslararası gözlemcilerden ne kastediyorsunuz?"
- "13. Kemal Burkay, Hizbulkürd sizden sonra ne yapabilir?"

Abdullah Öcalan, 8 Temmuz 1999'da avukatlarına şu sözlerle değerlendiriyordu MİT'in sorularını: "Direkt bir diyalog değil, bana göre dolaylı diyalog."

Öcalan, MİT Müsteşar Yardımcısı Emre Taner'den dinlediği bir bilgiyi de avukatlarına aktarır: "Devlet bu soruları basına sordurtuyor. Bunu üç yıl önce anlamalıydık. Devletin dili buymuş. Geç anladığımız için devlet bize gülmüştür."²⁰

Bu arada MİT, Moldova'da yakalanarak Türkiye'ye getirilen Cevat Soysal'a, "örgütün dağdan indirilmesi" talebini iletliyordu. Avukatlar, 29 Temmuz 1999 günü MİT'in Soysal üzerinden dolaylı mesajını Öcalan'a iletiyorlardı. Abdullah Öcalan'ın ilk tepkisi,

19 Cengiz Kapmaz, *Öcalan'ın İmralı Günleri*, İthaki Yayınları, 2. basım, Ocak 2011, s.91.

20 Cengiz Kapmaz, *age*, s.92.

"PKK'nin dağdan indirilmesi için yasal düzenleme gerekir" şeklindeydi. Öcalan hükümetin çıkarmaya hazırlandığı anti-terör yasasını önemsiyor ancak yetersiz görüyordu, tüm örgüt üyelerini kapsamasını istiyordu:

"Bence güçler bir yere çekilebilir. Bunu doğru buluyorum. Devlet güçlü, sen adım atmadan ondan adım atmasını bekleyemezsin. Köylere dönüş, koruculuğun kalkması önemli yeni adımlar olarak görülür. Pişmanlık yasası ve genel af konusunda Adalet Bakanlığı ile avukatlar görüşebilir mi? Dağlardan gerillanın inişini yasayla nasıl sağlayacaklar? Yasa bence bunu göz önüne almalı. Yasa bir nevi af ise örgüt bütünsel olarak değerlendirilir."²¹

²¹ Cengiz Kapmaz, *age*, s.93.

İKİNCİ BÖLÜM

TSK-PKK GÖRÜŞMELERİ

1996-2002: TSK-PKK Görüşmeleri

Hükümet dışında askeri çevrelerin de PKK ile sık sık görüştüğü biliniyor. Bu görüşmelerin 1984 yılındaki Eruh ve Şemdinli baskınlarından sonra başladığı belirtiliyor. Görevli albaylar, cezaevlerinde PKK yöneticileriyle "periyodik olarak" Kürt sorununun nasıl çözüleceği konusunda görüşmeler yürütüyorlardı.¹

14 Nisan 1996: Hollanda'daki Üç Yıllık Görüşmeler

Cezaevleri dışında yapılan ve PKK'nin çok önemseydiği görüşmeler ise Avrupa'da yapılmış ve üç yıl sürmüştür. Bu görüşmeler 14 Nisan 1996 günü başladı. MED TV yöneticilerinden Günay Aslan'ın ve "Eski bir HADEP'li"nin anlattığına göre, Genelkurmay Toplumsal İlişkiler Dairesi'nden Kurmay Albay H.D. Hollanda'ya gidip PKK'nin Avrupa sorumlularından Abdurrahman Çadircı ile buluştu. Günay Aslan, askerlerin "PKK'nin kapısını çaldıklarını" söylemektedir. Genelkurmay temsilcisi Albay'ın "bir Kürt işadamının referansıylar" PKK sorumlularına tanıtıldığı öne sürülmüştür.²

O tarihte serbest olan Hüseyin Baybaşın, bu "Kürt işadamı"nın kendisi olduğunu açıklamıştır. Anlattığına göre, bir otelde gerçek-

1 Günay Aslan, "TC'nin PKK ile Görüşmeleri...", *Taraf*, 10 Temmuz 2010.

2 Günay Aslan, *aynı yerde*.

leşen görüşmeye aracılık etmenin ötesinde katılmıştır. Görüşmeler, 1 Eylül 1998 günü Öcalan'ın ateşkes ilanıyla son buldu.³

PKK ile askerler arasında yapıldığı iddia edilen görüşmeler, başına da yansdı. *Hürriyet*, 3 Haziran 1999 günü "Kim Bu Esraren-giz Aracı" başlığını atarak, "Ordu ile PKK arasındaki görüşmeler" konusunda sorular attı. Ertesi gün Enis Berberoğlu, bu görüşmelerle ilgili olarak şu bilgileri veriyordu:

"1997'de Nisan ayında, Hollanda'nın Arnheim kentinde, PKK'yi temsil eden (muhtemelen) Kani Yılmaz ile Genelkur-may'ın iki yetkilisi görüşmüştür.

"Aynı şekilde 30 Temmuz 1998'de PKK'ye cezaevinden ateş-kes isteniyor haberi gelmiş... Apo da buna inanarak 1 Ey-lül'de ateşkes ilan etmiştir."

Öcalan, İmrallı'daki yargılaması sırasında, mahkemeye bu gö-rüşmenin üç sayfalık tutanağını verdi. Tutanakta, Türkiye Cumhu-riyeti adına Öcalan ile ateşkes pazarlığı yapılıyordu.

1997: Bursa Cezaevinde Yapılan Görüşmeler

Abdullah Öcalan, yakalandıktan sonra verdiği ifadede, askerler-le yapıldığı söylenen görüşmeleri geniş olarak anlatmıştı:

"Ateşkes önerisi bize Avrupa Temsilcimiz Kani Yılmaz ve Şa-hin kod adlı Ferhat Abdi Şahin isimli arkadaş tarafından geti-rildi. Abdi Şahin isimli arkadaşımıza da Selim Okçuoğlu isimli ve avukatlık yapan, HADEP'te de faaliyet gösteren kişi getirmiş. Bana getirilen ateşkes önerisi çok kapsamlıydı. Ola-ğanüstü halin ve geçici köy koruculuk sisteminin kaldırılaca-ğını, Türkiye'nin üniter yapısına halel gelmemek kaydıyla birtakım düzenlemelere girişileceğini belirtmişti. Bu belge sa-

3 Günay Aslan, *aynı yerde* ve "Eski Bir HADEP'li"den aktaran: Yıldırım Oğur, *Ta-raf*, 8 Temmuz 2010.

nırım şimdi Avrupa arşivimizdedir. Aynı konuda cezaevleri temsilcimiz Sabri Ok'la da bir görüşme yapılmış. Ben Sabri Ok'la telefonla konuştum. Sabri Ok kendisi ile de görüşüldüğünü ve aynı önerilerin kendisine de yapıldığını söyledi.

"Yine sanırım Genelkurmay'ın Toplumsal İlişkiler Başkanlığı'nda çalışan bir Albay, Brüksel'deki temsilciliğimize kadar gelmiş ve aynı önerileri getirmiş. Ben önerilerin ciddiyetine inandım. Bu sebeple ben ateşkesi tek taraflı olarak ilan ettim. Bana söylenen resmen olmasa bile fiilen ateşkes şartlarına bağlı kalınacağı ve aşama aşama önerilerin gerçekleştirileceği idi. Ben Selim Okçuoğlu ile iki yıldır görüşmekteyim. Arabulucu durumunda idi. Kendisi ile telefonda görüşmelerim oldu."⁴

Görüşmelerin içeriğine ilişkin bilgiler, MED TV yöneticisi Günay Aslan'ın yazısında da bulunmaktadır. Aslan, Öcalan'ın verdiği bilgilere ek olarak şunları belirtmektedir:

"Genelkurmay, 'yeni komuta kademesine fırsat verilmesini' istemekte ve 'kapsamlı bir dönüşüm'den söz etmektedir. 'Devlet değişecek, her şey düzelecek ve işler yoluna girecek' denmektedir. PKK de bu tarihsel süreçte 'devleti' dönüştürmek için üzerine düşeni yerine getirmelidir. Buna göre ilk aşamada ateşkes ilan etmelidir. İkinci aşamada siyasi taleplerini gözden geçirmeli, bölünmeye yol açacak taleplerini geri çekmeli ve birlikte çözümü benimsemelidir. PKK; Türk Kürt kardeşliğini esas alan 1920 ruhunun yenilenmesi için gayret göstermelidir. Genelkurmaydan gelen mesaja göre üçüncü aşama ise geçmiş muhasebesidir. Karşılıklı olarak yapılan hatalarla yüzleşilecektir!

4 Öcan'ın ilk ifadesi. Cezaevinde yapılan ve Abdullah Öcalan'ın da telefon bağlantısıyla bilgilendirildiği bu görüşmelere ilişkin bilgiler basında da yer aldı. Bkz. Günay Aslan, *Taraf*, 10 Temmuz 2010; Yıldırım Oğur, *Taraf*, 8 Temmuz 2010; Hasan Cemal, *Milliyet*, 25 Kasım 2010; Ruşen Çakır, *Vatan*, 26 Kasım 2010.

"PKK, buna karşılık; 'operasyonlar durmalı, koruculuk sistemi ve JİTEM dağıtılmalı, medya üzerindeki ambargo kaldırılmalı, barışçıl çözümün koşulları sağlanmalı ve genel af için hazırlık yapılmalıdır' demiştir.

"Genelkurmay bunlara 'evet' demiş ve süreç içinde yerine getirileceğini söylemiştir."⁵

PKK Cezaevi Sorumlusu Sabri Ok'un Bursa Cezaevi'nden Öcalan ile yaptığı telefon görüşmelerinin Emniyet istihbaratı tarafından dinlendiği, daha sonra ortaya çıktı. O tarihlerde Emniyet İstihbarat Dairesi Başkan Yardımcısı olan Hanefi Avcı, 1998 yılında katıldığı 32. Gün programında, "Devlet içinde bir grubun PKK ile işbirliği yaptığını" belirtti ve Emniyet İstihbarat Dairesi olarak o kişiyi saptadıklarını söyledi. Dokuz yıl sonra, 2007'de, Emniyet İstihbarat Dairesi Başkanı Bülent Orakoğlu, bu bilginin telefon dinlemesi yoluyla elde edildiğini açıkladı. Telefonunu dinledikleri PKK Cezaevi Sorumlusu Sabri Ok ile Ordu içinde bir grubun işbirliği içinde olduğunu tespit etmişlerdi. Orakoğlu-Avcı ikilisi, ses kayıtlarını ilgililere teslim ettikten sonra Temmuz 1997'de görevden alındılar.⁶

Görüşmeleri yapan güç, Abdullah Öcalan ile cezaevinden telefon bağlantısı kurdurabiliyor ve bunun saptanmasından çekinmiyordu. Askeri çevreler, Hollanda'da yapıldığı söylenen görüşmelerde "Genelkurmay'ı temsil ettiğini söyleyen albayın", aslında askerî bir kişi olmadığını, kendisini albay diye tanıtan bir istihbaratçı olduğunu açıkladı. *Hürriyet* gazetesinin 3 Haziran 1999 günlü "Kim Bu Esrarengiz Aracı" başlıklı manşeti de, bu şüpheyi ortaya koyuyordu. Nitekim ertesi gün Enis Berberoğlu, askerinin PKK'ye "bir istihbarat oyunu oynadığını" yazıyordu.⁷ Acaba "oyunu oynayanlar" askerler miydi, yoksa MİT ve Emniyet İstihbaratı mıydı? *Aydınlık*

5 Günay Aslan, "TC'nin PKK ile Görüşmeleri", *Taraf*, 10 Temmuz 2010.

6 Yıldırım Oğur, *Taraf*, 8 Temmuz 2010.

7 *Hürriyet*, 4 Haziran 1999.

dergisinin ulaştığı bilgilere göre, PKK ile "Genelkurmay adına" grrştklerini söyleyenler, aslında MİT ve Emniyet idi.

Muzaffer Ayata'nın andar'a Anlatımları

Muzaffer Ayata da, Bursa Cezaevi'nde yapılan grşşmelerle ilgili bilgiler vermektedir. Cengiz andar, TESEV için hazırladığı raporda Ayata ile yaptığı grşşmeyi aktarmaktadır:

"Muzaffer Ayata, kendisiye Kasım 2010'da Berlin'de yaptığımız grşşmede, 1997'de Bursa Cezaevi'nde hapis yattığı dönemde kurulan temasları anlatmıştır. Kendisi ile Sabri Ok'un, kendileriyle temas kuran askerlerin Kürt meselesi konusundaki bilgilerinden ve özellikle tahlil yeteneklerinden çok etkilendiklerini, bunun zerine Bursa Cezaevi'nde telefon aracılığıyla, o sırada şam'da bulunan Abdullah calan ile temas kurarak, 'askerlerin ciddiyeti konusunda, liderlerini ikna ettiklerini' belirtmiştir. Türkiye'den Avrupa'ya gönderilen bir albay aracılığıyla, o dönem Avrupa'da bulunan PKK'nin Suriyeli bir yetkilisiyle de kurulduğunu da anlatmıştır.

"Ayata'nın anlattığına göre, askerler, 'İşlamiciliğın bir numaralı tehdit olarak görüldüğü' bir zaman diliminde PKK'ye sorunu çözme amaçlı olarak yaklaşmışlardır. Türkiye'den ayrılma talebinin olmaması halinde her konunun konuşulabileceğini bildiren askerler, grşşmelerin başlayabilmesi için PKK'nin ateşkes ilan etmesini şart koşmuş, bunun karşılığında PKK'ye yönelik operasyonların durdurulacağı taahhüdünde bulunmuşlardır.

"Muzaffer Ayata, Berlin'de bizimle paylaştığı bilgileri hayli ayrıntılı biçimde, iki ay sonra, *Tempo* dergisinde de anlatmıştı. Abdullah calan, Muzaffer Ayata'nın söylediklerini aylar sonra bir açıklamasında teyit etmiştir. 20 Mayıs 2011'de *Fırat Haber Ajansı* tarafından yayımlanan İmralı avukat grşşme-

sinde, Öcalan, Kasım 2010'da Muzaffer Ayata'dan dinlediklerimizi daha da ayrıntılandırarak ve 'asker içindeki farklı fraksiyonların bulunduğunu öne sürerek, değişik askeri yetkililerin Kürt Sorunu'nun çözümüne farklı yaklaşımlarını isim vererek dile getirmiştir."⁸

Şubat 1999: Atilla Uğur: Öcalan'ı Nasıl Sorguladım

Abdullah Öcalan'ın İmralı'da sorgusunu yapan Albay Hasan Atilla Uğur'un bazı değerlendirmelerini de bu bölümde ele alacağız.

Bu sorgu, aslında Türk Ordusu ile Özal-Çiller-Erdoğan çizgisinin Öcalan konusunda birbirine nasıl 180 derece ters konumlandıklarının da somut göstergesidir.

İmralı'ya ilk getirildiğinde "Ben devletimin emrindeyim", "Ben devletimin vereceği tüm görevlere hazırım", "Benim de çok hatalarım oldu. Ama fırsat verirsiniz inanın telafi edeceğim" diyen Öcalan'dan, bugün hükümete şart dayatan Öcalan'a nasıl gelindiğinin de belgesidir.

AKP ile PKK'nin bugün ortalığa saçılan pazarlıkları ile Öcalan'ın sorgu sırasında şu söyledikleri 12 yılda neler değiştiğini de gösteriyor:

"Benim PKK üzerinde bir otoritem vardır. Ayrıca halk da beni çok tutmaktadır, bana imkân verilirse PKK'yi demokratik sisteme uyarlamak için çabalarımı geliştiririm, PKK'yi yasal çerçeveye çekerim, devlet imkân verirse silahlı çatışmaları sona erdiririm, hatta dağdaki elemanları yasal çizgiye çekerim, bu da devletin yasal imkân tanınmasıyla olur, dağdakiler zor koşullar altındadır. Cezaevlerinde 20 yıldır yatan on bine yakın PKK'li insan vardır. Bütün bunlar iç barışı sağlarlar, yıllardır akan kan durur. Ben bunu kendim için istemiyorum.

8 Cengiz Çandar, "Dağdan İniş-PKK Nasıl Silah Bırakır?", TESEV Raporu, 2011, s.44.

Ben yakalandığımda kendini yakan insanlar oldu. Ben bu olayların gelişmesini önlemek istiyorum, bu konuda örgütümü ikna edecek güce sahibim. Özgürlük mü derim, işte Türkiye demokratik sistemi içinde aranan her türlü özgürlük var; vatan mı, işte Türkiye vatanımız derim, Türkiye bizim tarihi ortak vatanımızdır, bu ortak vatanın bölünmesini istemem. Milli olarak da Kürtler Türk ulusal bütünlüğü içerisinde, bunu herkes bilmelidir.

"Bakınız benim amacım ülkemizi ve devletimizi daha da güçlendirmek ve yardımcı olmaktır.

"Elbette Türkiye'mizi ve Türkiye Cumhuriyeti devletimizi kastediyorum. Lütfen bana inanınız, kişisel hiçbir beklentim yoktur. İmkânlar tanındığında size her türlü bilgiyi verip, örgütümü de yasal çizgiye çekmeye hazırım.

"Bütün Türk kamu yetkililerine de açıkça söylüyorum; benim de yanlışlarım, hatalarım, yanlışlarım olmuştur. Hiç arzu etmediğim olaylara sebep olmuştumdur. Ancak imkân verilirse yeniden bir arada yaşam sürecini başlatacağımı bilmenizi istiyorum."⁹

Öcalan'ın bu sözleri şu gerçeğe işaret ediyor: TSK'nin elindeki Öcalan ile AKP'nin masasındaki Öcalan farkı!

Nitekim Öcalan'ı sorgulayan Albay Hasan Atilla Uğur da şu tespiti yapıyor:

"O gün bunları söyleyen Apo, daha sonra büyük bir değişim geçirmiş, moda tabirle gömlek değiştirmiştir. Biz devlet olarak elimizdeki büyük kozu başkalarının kullanımına terk ettiğimiz için terör örgütü yeniden canlandırılmıştır.

"Biz, Amerika'nın ve Avrupa Birliği'nin PKK terör örgütüne maddi ve manevi açık desteklerini, 'Nasıl olsa Apo yakalandı' gerekçesi ile görmezden geldiğimiz için PKK yine tehdit olmuştur. Bazı şehit yakınlarının bile kendi ordusunu suçlu görmeye başlaması başarılı olduğu için terör örgütü palazlanmıştır."¹⁰

Temmuz 1999: Karadayı-Çevik Bir Farkı

Abdullah Öcalan, yargılama aşamasındayken Org. Çevik Bir ile de görüşüğünü açıkladı. Öcalan Çevik Bir'le ilgili olarak şu değerlendirmede bulundu:

"Bir yanda İsmail Hakkı Karadayı, öte yanda Çevik Bir, ordu da bir ikilik söz konusuymuş. Ben de, 'Meseleye ciddi yaklaşmak lazım, öyle basit değil, yardım edin birlikte çözelim' dedim."¹¹

Bu arada *Milliyet* gazetesi, bu görüşmede Çevik Bir'in "Gelin, bu sorunu çözelim, artık ölümleri durduralım" diyen Öcalan'a "Nasıl dağa çıkarttıysan öyle indireceksin" dediğini yazdı.¹²

Ancak Çevik Bir, "Ordu komutanı olarak İmralı'daki hazırlıkları gittik gördük. Ama Öcalan'la böyle bir konuşmam olmadı" dedi.¹³

Temmuz 1999: Albay, Yüzbaşı ve Sivil Yetkililer

Abdullah Öcalan 6 Mayıs 2007'de yaptığı bir açıklamada da, Çevik Bir'den hemen sonra "Bir albay, bir yüzbaşı ve sivil yetkililerden" oluşan bir ekibin geldiğini açıkladı. Öcalan, gelenlere "toplumsal barış" istediğini söyledi.¹⁴

10 H. Atilla Uğur, *age*, s.46.

11 "Dağa Çıkarttığın Gibi Aşağı İndir", *Milliyet*, 17 Kasım 2010.

12 Aynı yerde

13 Aynı yerde

14 Cengiz Kapmaz, *Öcalan'ın İmralı Günleri*, s.94.

16 Eylül 1999: Askerden Öcalan'a Karşılıksız Şartlar

Abdullah Öcalan TSK'nin zorlamasıyla aldığı "1 Eylül 1999'dan itibaren PKK'yi sınır dışına çıkarma" kararını daha ileri bir noktaya taşımak için bir grup PKK'liyi, "iyi niyet gösterisi" olarak Türkiye'ye çağırma kararı alıyordu. Öcalan, kararını 5 Eylül'de yazdığı bir mektupla PKK Başkanlık Konseyi'ne bildirdi. Abdullah Öcalan, gelecek gruptan beraberinde Cumhurbaşkanı, TBMM Başkanı, Başbakan ve Genelkurmay Başkanı'na dört mektup getirmesini, mektuplarda da şu ifadelerin yer almasını istiyordu:

"Anlamlı, fazla uzun olmayan, olgun ve saygın bir dille, konum ve dileklerinizi Merkez Komite adına yazmanız uygun olacaktır diye düşünüyorum. Temel esasında benim İmralı ve hatta daha önceki çözüm ve barış çağırma bağlılığın bir gereği ve gelinek noktada en doğru seçeneğin bu olduğu, yasal Demokratik Cumhuriyete katılım ve güç vermenin en doğru çözüm olacağı, genelde Türkiye'nin iç ve dış zorluklarını aşmada bu tavrın büyük değerk taşıyacağı ve rol oynayacağı, ayrıca son depremin bu kadar büyüttüğü acılardan sonra başka türlü davranamayacağı, acıların giderilmesinde en iyi katkınızın bu olacağı, ayrıca gelen grubun bir barış ve kardeşlik mesajını taşıdığı, bunda başarılı olunursa olağanüstü kongre kararıyla tüm varlığınıza Demokratik Cumhuriyete yasalar temelinde katılmaya hazır olacağınız, düşünülen demokratik reformlarla genel affın veya yeniden düzenlenecek şiddete tümüyle son verme temelinde bir yasal düzenlemenin bunda büyük kolaylık sağlayacağı önemle vurgulanır."

Abdullah Öcalan avukatlarına, Barış Grubu konusunu 20 Eylül'de kamuoyuyla paylaşacağını açıkladı. 20 Eylül'e dört gün kala askeri bir görevli İmralı'ya geldi ve Öcalan'dan bazı taleplerde bulundu:

"Barış Grubu'nun gelecek olması siyasi şova dönüştürülmesin. Basın fazlaca çağrılmasın. Adım mütevazı olsun. Özellikle Türkiye'de tanınan şahsiyetler çalışmaya ilave edilmesin. Sivil toplum örgütlerinin katılımı sınırlı kalsın."¹⁵

Askeri yetkili 1. Barış Grubu için Abdullah Öcalan'a bu şartları dayatıyordu... Oysa tam 10 yıl sonra, 19 Ekim 2009'daki 2. Barış Grubu'nda, AKP'nin tutumu nedeniyle tam bir PKK şovu yaşanacaktı...

16 Eylül'de askeri görevli tarafından Abdullah Öcalan'a hissettirilen tutum, devletin takındığı tutumdur. Devlet, PKK'lilerin sınır dışına çıkarılmasını da, bir grup PKK'linin Türkiye'ye gelecek olmasını da yakından izlemiş, fakat atılacak adımların yeterli olmadığını düşünmüştü. Devlet hâlâ Öcalan'dan PKK'yi dağdan indirmesini bekliyordu.¹⁶

Cengiz Kapmaz, Barış Grubu'yla ilgili süreçte şu olayın da yaşandığını anlatıyordu kitabında:

"Avukatların, Barış Grubu'nun Türkiye'ye gelmesi için aydınları arabulucu kılma düşüncesi vardı. Ancak Genelkurmay'dan gelen uyarı bu düşüncenin kâğıt üzerinde kalmasına neden olmuş, Genelkurmay'la temas kurma işi avukatlara kalmıştı. Avukat İrfan Dünder, Eylül ayının sonuna doğru Genelkurmay Karargâhı'nı telefonla aradı. Kendisini tanıttı. Basın ve halkla ilişkiler müdürü bir binbaşıya bağlandı. Dünder, heyecanlıydı. Telefonda, Barış Grubu'nun 1 Ekim'de Türkiye'ye geleceğini, bunun için gerekli tedbirlerin alınmasını, konuyla ilgili alt birimlerin uyarılmasını rica etti. Binbaşı telefonu kapatmadan önce, 'Öcalan'ın arzusu nedir?' diye sordu. Ardından da Öcalan'ın barış çağrısının içeriğinin kendilerine faks-

¹⁵ Cengiz Kapmaz, *age*, s.111.

¹⁶ Cengiz Kapmaz, *age*, s.111.

lanmasını istedi. Faksı alan binbaşı, çağrının, kendileriyle ne ilgisi olduğunu sordu. Avukat Dünder, çağrının gelecek grubun güvenlik içinde girişlerinin sağlanması amaçlı olduğunu söyledi. Dünder, ikinci kez Genelkurmay'ı aradığında ise karşısına bir muhatap çıkmamıştı."¹⁷

Barış Grubu'nun 1 Ekim'de Türkiye'ye gelmesinden hemen önce 29 Eylül 1999'da, Genelkurmay çok sert bir açıklama yaptı:

"Terör örgütünün son zamanlardaki çırpınışlarını sözde örgütün inisiyatifinde gelişen barış girişimleri olarak algılayıp, neredeyse alkışlamayı anlamak mümkün değildir. Bu girişimin terör örgütünü içinde bulunduğu çıkmazdan kurtarmaya yönelik propaganda olduğunu olaya dikkatle bakan herkesin anlaması mümkündür. Sözde demokratik cumhuriyete katılım adı altında devlete teslim edilmek istenen sembolik 20-25 kişilik terörist grup da bu propagandanın bir parçasıdır.

"Bugün terör örgütünün sözde barış girişimine arabuluculuk yapmak isteyen kişi ve kuruluşların da maksadı belli bu gayretlere alet olma yerine, teröristlere bu son fırsatı kullanmalarının tek yol olduğunu anlatmaya çalışmalarının daha uygun olacağı değerlendirilmektedir."¹⁸

Genelkurmay Başkanlığı'nın açıklamasında sonra, 1 Ekim'de Barış Grubu Türkiye'ye geldi. PKK'lileri Şemdinli Tugay Komutanı teslim aldı ve önce Şırnak Tugay Komutanlığı'na, oradan da Van Jandarma Alay Komutanlığı'na götürdü. Barış Grubu üyeleri daha sonra çıkarıldıkları mahkemede örgüt üyeliğinden tutuklanarak cezaevine gönderildi.

17 Cengiz Kapmaz, *age*, s.112, 113.

18 "PKK Tehdidi Sürüyor", *Hürriyet*, 30 Eylül 1999.

TSK'nin kontrolü altındaki Abdullah Öcalan'a dayatılan şartlar, onun kanalıyla Kandil'e de kabul ettiriliyordu. Bu dönemde Abdullah Öcalan'ın kaleme aldığı sekiz mektup Kandil'e ulaştırıldı.

1. Mektup: TSK'nin Öcalan'a dayattığı, PKK'yi sınır dışına çıkarma kararı, Öcalan tarafından PKK Başkanlık Konseyi'ne mektupla iletildi:

"Anlamsız şiddet, sorunları çıkılmaz hale getiriyor. Şiddete son vermek sorunların çözümünde temel halka olmaktadır. Kürt sorunundaki çatışma düzeyi şiddet içeriğini fazlasıyla yaşamış ve barış süreci toplumun tüm düzey ve derinliklerinde en temel amaç haline gelmiştir. Ağırlıklı olarak şiddet yaklaşımları objektif olarak çıkmazı derinleştirmekten, dolayısıyla en gerici sonuçlara yol açmaktan öteye varmıyor. Mevcut durum aşılmazsa sonuç çıkmazda ve tekrarda derinleşmedir. Gecikmiş de olsa mütevazı ve gerçekçi bir barış seçeneği tek yol olarak karşımızda duruyor. Ama oldukça engeller var. Yılların şiddetinin ortaya çıkardığı gerçekler iyi özümсенmezse kolay bir barış yolu bulunur. Yok, eski tutum ve davranışlar bu sürece de olduğu gibi yansıtılırsa çok zor olur. Türkiye realitesinde Kürt sorununa çok özgün yaklaşmak gereği açıktır. Önümüzdeki barış için arkada verilen savaş dersleri çok iyi göz önüne getirilmelidir. Her şeyden önce içte ve dışta çok yönlü provokasyonlar kendini dayatabilir."¹⁹

Öcalan 10 maddelik mektubunda bir de uyarıda bulunuyordu: "Devlet direkt 'PKK ile barış yapıyorum' demez. Biz de eşit bir taraf gibi yaklaşamayız."

Öcalan mektubunda ayrıca, sınır dışına çekilme kararının iyi niyetle alındığını, bundan dolayı devletin açık güvencesi olmadığını

19 Cengiz Kapmaz, *age*, s.88.

özellikle vurguluyor, adımlar atıldıktan sonra devletin çözüm niyetinin ortaya çıkacağını, kararlar ilgili devletle arasında bir anlaşma olmadığını belirtiyordu.

2. Mektup: Abdullah Öcalan'ın 8 Temmuz 1999 tarihli ikinci mektubu, MİT Müsteşar Yardımcısı Emre Taner'in sorduğu 13 soruyla ilgiliydi.

6. Mektup: Abdullah Öcalan, 2 Ağustos 1999 tarihli, 11 sayfalık bu mektubunda, PKK Başkanlık Konseyi'ne "sınırdışına çıkma kararını neden aldığını" anlatıyordu.

Öcalan mektubunda devletle resmi bir diyalog bulunmadığını belirtiyordu:

"Devletin benimle resmi açık bir diyalog içinde bulunduğunu iddia etmek gerçekçi değil, kolay da değildir. Olması halinde bunu ileri bir adım olarak da değerlendirmekten çekinmemek gerekir."²⁰

7. Mektup: Abdullah Öcalan, Genelkurmay'ın PKK'nin sınırdışına çekilmesi kararını yeterli bulmaması üzerine 7. bir mektup yazarak, Türkiye'ye Barış Grubu gelmesini istedi. Öcalan PKK Başkanlık Konseyi'ne yazdığı 5 Eylül 1999 tarihli mektubunda uyarıda da bulunuyordu:

"Ayrıca demeçlerde silahlı çatışmaya da barışa da hazırız söylemi iyi değil. Madem her şey demokratik diyalog ve uzlaşma içindir diyoruz, o zaman söz ve pratik sürekli buna hizmet etmelidir. İki anlama da gelebilecek yaklaşımları göstermemek, sürecin hassasiyeti açısından önemlidir."

8. Mektup: Abdullah Öcalan 3 Ekim 1999 tarihinde PKK Başkanlık Konseyi'ne 8. mektubunu gönderdi:

"PKK bütün varlığıyla, stratejik şart ileri sürmeksizin, yeni politik tavizler peşinde olmaksızın, neredeyse hakkında bir

²⁰ Cengiz Kapmaz, *age*, s.100.

konsensüs oluşan Demokratik Cumhuriyet için yasal zemine çekilme, demokratik yaşam hakkı için mücadelesini yasalar çerçevesinde verme kararına bağlıdır. Bundan kuşku duyulmaz. Kongre bunun için gerekli ideolojik-örgütsel açılımla güven vermede belirleyici rol oynayacaktır."

Abdullah Öcalan'ın teminatları çeşitli Kürt kesimlerinde rahatsızlık yaratıyordu. Örneğin Kemal Burkay, Irak'ın kuzeyine giderek KDP lideri Mesud Barzani ile bir anlaşma yapıyordu. Anlaşmaya göre Öcalan'ın temsil ettiği çizgi Kürtler lehine değildi. Demokratik Cumhuriyet projesinde Kürtlere yer verilmemişti. Burkay ve Barzani, ittifaklarına Şerafettin Elçi'yi, eski DDKO'cuları, İsveç ve Norveç'te yaşayan bazı Kürt kesimlerini, Türkiye'deki bazı Kürt kökenli milletvekillerini de dahil etmişti.²¹

Aynı günlerde cezaevlerindeki kimi tutuklu PKK'liler de Öcalan'ın tutumuna itiraz ediyorlardı. Bayrampaşa Cezaevi'nde Ferhan Güllü, Çanakkale Cezaevi'nde Can Yüce, Öcalan'ın yeni dönem stratejisinin teslimiyet anlamına geldiğini, bu stratejiye bağlı kalmayacaklarını ilan ediyorlardı.

Abdullah Öcalan'ın çizgisi 2000 yılı boyunca da benzerlik gösterdi. Öcalan, PKK'ye önemli mesajlar veriyordu:

"Bayrağa saygımız var. Bu konuda kompleks yapmaya gerek yok. O bayrakta bizim atalarımızın da kanı var. Bayrak etnik bir grubun bayrağı değildir. Bayrak Türkiye'nin, Cumhuriyetin bayrağıdır. Saygılı olacağız. Bunu yaparsanız örnek parti olursunuz." (20 Eylül 2000)

TSK-MİT Kavgası

TSK kontrolü altındaki Öcalan'ın çizgisi sadece Kürt çevrelerinde değil, devletin içinde de memnuniyetsizlikler yaratıyordu.

²¹ Cengiz Kapmaz, *age* s.120.

MİT Müsteşarı Şenkal Atasagun 27 Kasım 2000 tarihinde, yanına yardımcısı Mikdat Alpay'ı da alarak bazı gazetelerin Ankara temsilcileri ile MİT karargâhında bir söyleşi yaptı, Kürt sorunu ve Öcalan konusunda görüşlerini açıkladı. Tarihinde ilk kez kamuoyuna açık görüş bildiren MİT, Genelkurmay'ın Kürtçe televizyona karşı olmadığını iddia ediyordu.

MİT Müsteşarı Şenkal Atasagun, "Konuyu MGK'de görüştüğünüzde askerlerle aranızda tartışma çıkmıyor mu" sorusuna şu yanıtı veriyordu: "Hayır. Bu konuya en liberal bakanlar askerler aslında. Biz bu konularda TSK ile yüzde 100'e yakın aynı düşünüyoruz."

MİT, gazetelerin Ankara temsilcileriyle söyleşisinde, başka konularda da Genelkurmay'ı hedef alıyordu: "PKK'yi bazıları hafife alıyor. Biz almıyoruz. Hâlâ yurtdışında 4000-4500, yurtiçinde 500 kadar silahlı adamları var."

MİT Müsteşarı Şenkal Atasagun, ayrıca "Öcalan'ı getiren de biziz, asılmaması için en büyük mücadeleyi veren de biziz" diyordu.²²

Genelkurmay Başkanlığı beklenildiği gibi, MİT'in açıklamaları-na çok sert tepki verdi. TSK, PKK'nin siyasallaşma hedefine dikkat çekiyor, PKK'nin etnik kimlik, anadilde eğitim ve radyo-tv yayınıyla, yerel yönetimlerin güçlendirilmesi gibi sloganları toplumu ikna temaları olarak kullandığını belirtiyor, Kürtçe televizyonun PKK'nin siyasallaşması için bir adım olduğunu, AB sürecinin de PKK'yi cesaretlendirdiğini savunuyordu.

16 Ocak 2002: PKK'ye 12 Maddelik Ültimat

Kürtçe eğitim tartışmaları devam ederken, 16 Ocak günü bazı gazetelerde güvenlik birimleri tarafından hazırlanan bir rapor yer aldı.

Raporda, PKK'nin Türkiye'yi bölmeme konusunda samimiyetini ortaya koyabilmesi için 12 madde sıralanıyordu:

22 "Kürtçe TV Gerekli", *Sabah*, 28 Kasım 2000.

- "1. Terör örgütü PKK'nin adında bulunan Kürdistan dahil olmak üzere yurtdışında faaliyet gösteren PKK kuruluşlarının adında bulunan Kürdistan kelimesi kaldırılmalıdır.
- "2. PKK özellikle İtalya ve Belçika gibi ülkelerde yapılan resmi ya da yarı resmi toplantılara Kürdistan adına katılma gibi bölücü bir uygulamaya son vermelidir.
- "3. Medya TV'nin Türkçe ve Kürtçenin iki lehçesinde verdiği haberlerde Güneydoğu ve Doğu Anadolu bölgelerimizden 'Kürdistan ve bu bölgelerimizdeki illerimizden 'Kürt illeri' şeklinde söz etmemesi, Türkiye aleyhinde sürdürülen ağır propagandaya son verilmesi gerekmektedir.
- "4. Bağımsızlık hedefi anlamına gelen Kürt Ulusal Kongresi'nin faaliyetlerine son verilmelidir.
- "5. Aynı TV kanalının hava durumunda sadece sözü edilen bölgelerimizdeki illerin hava durumunun Kürdistan adı altında ele alınması uygulaması sona erdirilmelidir.
- "6. Terör örgütünün basılı yayınları ile internette yer alan siteleriinde yer verilen Kürdistan haritası uygulaması ortadan kaldırılmalıdır.
- "7. Kürt İşadamları Derneği, Kürt Dil Kurumu, Kürt Bank, Kürt Ansiklopedisi, Kürt İktisat Kongresi gibi projelerin gündemden çıkarılması sağlanmalıdır.
- "8. Güneydoğu ve Doğu Anadolu bölgelerimizde yaşayan vatandaşlarımızı Türk toplumundan koparma ve terörist Osman Öcalan'ın ifadesiyle 'Kürt ulusu yaratma amacı'ndan kesin olarak uzaklaşılmalıdır.
- "9. Terör örgütü ve yandaşı kuruluşlar tarafından istiklal marşımız ile Atatürk aleyhinde sürdürülen ve 'kabul etmeme' olarak nitelenen tavra son verilmelidir.

"10. Uluslararası alanda Türkiye aleyhine faaliyet gösteren Ermeni ve Süryani gruplara destek verilmemelidir.

"11. Terör örgütünün tüm mensuplarıyla silah bırakarak, güvenlik güçlerine teslim olması gerekmektedir.

"12. 'Kürtler, Kürt oldukları için Kürtçe eğitim alabilmelidir' mantığıyla hareket edildiği takdirde, 'Kürtler mahkemelerde Kürtçe konuşabilmelidir, Kürtler öğrenim çağının her düzeyinde Kürt tarihi ve Kürt coğrafyası okumalıdır, Kürt işadamları ya da Kürt barosu kurabilmelidir' mantığı da ters olmamaktadır. Bu durumda, Kürt ve Türklerin oluşturduğu yüzlerce dernek, vakıf ve oluşum bölünme durumu yaşayabilecek, bu bölünme topluma yansiyacaktır."

Raporda, PKK'nin samimiyet sınavına yönelik bu şartlar sıralandıktan sonra şu sonuç ifadesine yer veriliyordu:

"Terör örgütünün belirtilen uygulamaları sona erdirmesi durumunda Türkiye'nin, demokrasinin doğal sonucu olarak sorunlarını terör ve bölücü ortamdan uzak olarak değerlendirebileceği açıktır."²³

12 maddelik bu ultimatodan sonra toplanan PKK kongresi, kendisini feshetti ve PKK isminin yerini KADEK aldı:

"PKK, tarihsel rolünü zaferle tamamlamış olması gerektiğinden hareketle, Kürdistan, Ortadoğu ve dünyanın diğer alanlarındaki faaliyetlerini sona erdirir."²⁴

Eylül 2002: Genelkurmay'ın Ültimatomu

Ancak Abdullah Öcalan sekiz ay sonra, 14 Ağustos 2002'de, daha önce talimatıyla kendini fesheden ve KADEK ismini alan

23 PKK'ye 12 maddelik ultimatodan sonra, NTV, ntvmsnbc.com, 16 Ocak 2002.

24 Cengiz Kapmaz, *Öcalan'ın İmralı Günleri*, s.176.

PKK'nin "varlığını koruması gerektiği" kararını açıklıyordu. Çünkü ABD bölgeye geleceğinin işaretlerini veriyordu!

Öcalan 4 Eylül 2002'de bu işareti ve ABD'nin kendilerini de hedef alma olasılığını şu sözlerle değerlendiriyordu: "Amerika operasyon yapabilir. Bir şey demek zor, lehlerine de olabilir, üzerlerine bomba da yağabilir. Buna göre tedbirlerini alsınlar."

Abdullah Öcalan'ın istediği tedbir gereği, PKK gruplar halinde Türkiye'ye girmeye başladı. Yıl sonunda 1500 PKK'lı Türkiye'ye giriş yapmış olacaktı.

Genelkurmay Abdullah Öcalan'ın bu açıklamasından sonra, İmralı'ya bir ekip gönderdi. Öcalan'ı dinlemeyen, Öcalan'a sadece "dinle" diyen bu ekiple ilgili Öcalan şu açıklamayı yapıyordu 11 Eylül 2002'de:

"Aslında bana gelip sizi yerle bir edip, bitirebilirdik dediler. Tabii ben tam olarak böyle ifade etmesem de, bu sizin de bitişiniz olacaktır dedim. Aslında şimdi bunun biraz farkındalar. Kürtler açısından da bu böyle. Devletin çökmesi bizim lehimize olan bir durum değil. Çökmesi halinde Türkler de, Kürtler de onun altında kalır. Böyle iç içe geçmiş, bu her konuda böyledir."

Karadayı-Kıvrıkoğlu Savaşı Sınırlandırmak İstiyordu

Abdullah Öcalan'la bu dönemde yapılan görüşmeler esas olarak TSK'nin kontrolündeydi. Ancak geçen sayfalarda değindiğimiz gibi, zaman zaman koalisyon hükümetinin bir kanadı adına MİT de sık sık devreye girmeye çalışıyordu. MİT'in bu girişimleri, TSK içindeki bir kanatla da uyum içindeydi. Dolayısıyla TSK'de Öcalan'la görüşen iki ayrı grup vardı.

Öcalan, TSK içindeki farklılıkları şöyle değerlendiriyordu:

"Birinci komplo döneminde Gladio'nun başını çekenler Güreş-Çiller ekibiydi. Bu ikinci dönemde ise Türkiye'deki Gladio'nun başını çeken kişi Çevik Bir'dir. O dönem Doğan Gü-

reş rolünü Çevik Bir oynadı. Hatta bu Çevik Bir, Kıvrıkoğlu'nun genelkurmay başkanı olmasını istemediği için ona suikast girişiminde bulundu.

"Bu dönemde Karadayı, daha sonra da Kıvrıkoğlu her ikisi de savaşı sınırlandırmak istiyorlardı. Onlar da silahların susmasını, çatışmaların bitmesini, silahlı güçlerin bir yere toplanmasını, ondan sonra çözüme dair her şeyin konuşulabileceğini söylüyorlardı.

"Bize de haber gönderdiler. Cezaevine gidip Muzaffer Ayata ile görüşmüşlerdi, cezaevi üzerinden benimle de görüşme talepleri oldu. Muzaffer Ayata da *Tempo* dergisine anlatmıştı. Doğru söylüyor. Onlara ulaşmışlar, bana da daha sonra telefon ettiler. Avrupa'ya da bir temsilcilerini göndermişler. Ben onların bu savaşı sınırlandırma isteğine karşılık verdim. Çözüme şans tanıdım.

"Ancak Tansu Çiller'e bağlı istihbarat şefi Bülent Orakoğlu bizim bu görüşmelerimizi tespit etmiş, dinlemeye almış, daha sonra deşifre etti. Yine uluslararası Gladio devreye girdi. Bu dönemdeki çözüm arayışımız da bu şekilde komployla boşa çıkarıldı. Türkiye'de o dönemde Çevik Bir'in başını çektiği Gladio ekibiyle CIA ajanı Tansu Çiller bu komplonun başını çektiler. Tansu Çiller'in CIA ajanı olduğu sonradan ortaya çıktı."²⁵

Abdullah Öcalan, Genelkurmay Başkanı Org. Hüseyin Kıvrıkoğlu'nun izlediği çizgiyi şöyle tanımlıyordu:

"Buraya getirildiğimde Kıvrıkoğlu'nu temsilen gelenler vardı. O zaman dikkatimi çekmişti, çok ürkeklerdi, adeta kısık sesle konuşuyorlardı. Ben şaşıırıyordum, bir Genelkurmay Başkanı'nı

25 "Öcalan: Kürtlerin Kellesine Karşılık ABD-Türkiye Anlaştı", *ANF*, 20 Mayıs 2011.

temsilen gelenler nasıl böyle korkar diye. Sonradan fark ettim ki Kıvrıkoğlu NATO'dan habersiz olarak bir şeyler yapmak istedi. Kıvrıkoğlu gerçekten kıvrak zekâlıymış, tehlikeyi görmüştü, birlikte çözümden yanaydı ama izin vermediler, o ekibi tasfiye ettiler. O zaman Ecevit de dürüsttü, bir şeyler yapmak istiyordu ama etkisizleştirdiler. Ecevit'e yapılanlar ortada."²⁶

Öcalan: Askerler Samimiydi

Öcalan, Kenya'da yakalanıp Türkiye'ye teslim edildikten sonraki süreçte kendisiyle yapılan görüşmeleri ise şöyle değerlendiriyordu:

"99'da daha çok askeri ağırlıklı heyet gelip benimle o dönemde, görüştü. O dönemdeki askerler tecrübeliydi, samimi gibiydiler. Onlardan birisi 'Oyun büyük, bunu boşa çıkarmamız gerekiyor. Siz ülkeyi bölmek istemediğinizi belirtip şiddetten vazgeçerseniz, her konuyu konuşabiliriz' dediler. Bunun üzerine ateşkes ve sınır dışına çekilme çağrım oldu ve gerillalar sınır dışına çekildi.

"Ecevit o dönemde bir şeyler yapmak istiyordu çözüme yönelik. Rahşan affı da bu nedenle düşünülmüştü. Gerillayı da kapsayacaktı. O dönemdeki heyetle olan görüşmelerimiz 2001'e kadar devam etti.

"Daha sonra bilindiği gibi tekrar NATO Gladio'su Türkiye'deki Gladio ile birlikte devreye girdi. Ecevit'i tasfiye ettiler. Kürt hareketini de o dönemde ikiye ayırmak için çoktan hazırlıklarını yapmışlar. Bu durum Amerika'nın Irak'a müdahalesiyle doğrudan bağlantılıdır."²⁷

26 "Öcalan: Tehlike Çok Büyük", *ANF*, 19 Mart 2010.

27 "Öcalan: Kürtlerin Kellesine Karşılık ABD-Türkiye Anlaştı", *ANF*, 20 Mayıs 2011.

TSK ile Öcalan'ın görüşmesine damga vuran ve belirleyici olan anlayış, ABD'nin devre dışı bırakılmasıdır. Öcalan bunu daha sonra, 6 Ağustos 2003'te şu sözlerle açıklıyordu: "Soruşturmada bir temsilcileri, 'Sorunun çözümünü ABD, Avrupa'ya bırakmayalım, kendi aramızda halledelim' demişti."

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

AKP-PKK GÖRÜŞMELERİ

AKP'nin işbaşına gelmesi, Türk devleti açısından, Abdullah Öcalan ve PKK ile görüşme bakımından da yeni bir dönemin başlangıcıydı. Çünkü AKP'nin ajandasında, ABD adına "çözüm" vardı. AKP'nin hükümet olmasıyla birlikte, bu "çözüm" için fırsatlar kollandı, temaslar kuruldu...

Aslında ABD'nin "çözümü" 1991'den beri belliydi; Washington Kürtlere devlet vaat ediyordu. Irak'ın kuzeyinde kurduğu bu devleti de 2003 Irak işgaliyle birlikte Türkiye'ye doğru genişletmek istiyordu.

Bu planı görmek istemeyenler de ABD'nin "çözüm"ünün Diyarbakır Açılımı, Kürt Açılımı, Habur Açılımı ve bölünme anayasası olduğunu gün geçtikçe görmeye başladılar...

Abdullah Öcalan da ajandada yer alan bu "çözüm" nedeniyle daha ilk günden itibaren umutlandı. Örneğin Abdullah Öcalan, 3 Kasım seçimlerinden hemen sonra 12 Kasım 2002'de Recep Tayyip Erdoğan ile ilgili şu değerlendirmeyi yapıyordu:

"Diyalog yolu açılmalıdır. Bunun için Erdoğan'a şans tanınmalıdır. Erdoğan eğer demokratik reformlara öncülük ederse onunla diyalog geliştirilebilir. Doğrudan KADEK ile de diyalog olmayabilir. 15 Şubat'a kadar bir süre tanınmalı Erdoğan'a."

ABD'nin Irak'a saldırma hazırlığı Abdullah Öcalan ve PKK'nin devlete karşı tavrında değişikliğe neden oldu. Tabii bir diğer etken de AKP'nin iş başında olmasıydı.

TSK'nin kontrolünde olan ve "devletin emrindeyim", "devletin vereceği görevleri yapmaya hazırım" diyen Abdullah Öcalan, ABD ve AKP nedeniyle adım adım inisiyatif kazanacaktı.

2003: İki Abdullah Mutabakatı

Başbakan Abdullah Gül, dönemin Genelkurmay Başkanı Org. Hilmi Özkök ve MİT Müsteşarı Şenkal Atasagun'u çağırarak, PKK'yi dağdan indirecek kapsamlı bir çalışma yapmalarını istedi. Gül Org. Özkök ve Atasagun'dan Adalet Bakanı Cemil Çiçek ile bir araya gelerek "üçlü çalışmalarını" istedi.

REFAHYOL hükümeti döneminden de konuya ilişkin deneyimi olan Abdullah Gül, Org. Özkök ve Atasagun'la aynı konuyla ilgili olarak ikinci kez bir araya geldi. Bu görüşmede, Org. Özkök ve Asagun şu değerlendirmeyi yaptılar:

"PKK, şu anda pek eylem yapmıyor ama bu PKK'nin yenildiği, silindiği anlamına gelmesin. Silahlı adamları daha dağlardadır. Bunların bir an evvel dağdan indirilmeleri gerekir. Gecikirsek sonuç almakta zorlanabiliriz. Mevcut şartlar çok uygundur."

Bu üçlü görüşmede PKK'nin dağdan indirilmesi kararının altıyapısı oluşturuldu. Hemen sonrasında da Öcalan'la af konusunda mutabakat sağlandı. Gazeteci Şamil Tayyar, 12 Haziran 2011 genel seçimlerinde AKP milletvekili olduktan sonra yazdığı bir kitabında, bu mutabakatı da Gül adına ilan etti: "İmralı'da Öcalan'la görüşerek bir af planı üzerinde kısmi mutabakata varmışlardı."¹

Şamil Tayyar Abdullah Gül'ün mutabakatını şu sözlerle özetliyordu: "PKK'nin dağda 250 civarında yöneticisi var. Bunları Irak, İran ve Suriye'de dağıtarak eritemim. Kalanların tamamını affedelim."

Abdullah Öcalan 10 Eylül 2003 tarihli görüşmede avukatlarına, o dönemde Gül-Özkök-Atasagun üçlüsü adına kendisiyle temas kuran heyetle yürüttüğü görüşmeyi şöyle aktarıyordu:

1 "Gül'ün Af Planı", *Milliyet*, 18 Ekim 2011.

"Ateşkes sürecinde de karşılıklı yazışmalar devam etti. Bir süre sonra 'Sizinle de görüşeceğiz, af falan da gündeme gelebilir. Gücünüzü dağların uygun yerine alın. Biz saldırmayacağız. Kontrol edemediğimiz güçlerden doğru bir saldırı gelirse de, meşru savunmanızı yaparsınız' dediler. 'Güvence nedir' diye sordum. 'Güvenceniz sizin siyasi gücünüzdür' dediler. 'Diğer sorunlarımızı da demokratikleşme süreci içinde çözeriz' denildi. Ben de çatışmayı derinleştirme yerine barışı esas aldım. Pozisyonlarını kendileri koyabilirler, Dev-Sol tipi bir direniş önermiyorum. Beni tarzım ortada."

Abdullah Gül ile Abdullah Öcalan'ın yani iki Abdullah'ın mutabakatı yıllar sonra ikilinin "Kürt Açılımı"nda yeniden buluşmasına da zemin oluştuyordu. AKP hükümetinin akıl hocalarından Cengiz Çandar, AKP'nin "Kandil ve İmralı" ile görüşüğünü söyleyecek,² sorunu "İki Abdullah"ın çözeceğini savunacaktı.³

12 Mart 2003: Öcalan'dan Gül'e 16 Sayfalık Mektup

Başbakan Abdullah Gül ile Abdullah Öcalan arasında varılan mutabakat sürecinde, Öcalan'ın görüşleri de alınıyordu. Örneğin Öcalan 12 Mart 2003'te Başbakan Abdullah Gül'e MİT üzerinden 16 sayfalık bir mektup gönderdi.

Abdullah Öcalan, mektubunda Abdullah Gül'e barışın şartlarını aktarıyordu. Öcalan'a göre "çözüm" atılacak iki adımla gelebilirdi. Birinci adım demokrasinin uygulanmasını, ikinci adım da hukuki düzenlemeler yapılmasını içeriyordu. TBMM silahsızlanma ortamının sağlanması için gerekli düzenlemeleri hızla yapmalıydı.⁴

2 Sanem Altan Röportajı, *Vatan*, 26 Eylül 2009.

3 Cengiz Çandar, "Çankaya'daki Abdullah-İmralı'daki Abdullah-Kürt Sorununda İyi Şeyler Olacak", *Referans*, 15 Mart 2009.

4 Bu mektupla ilgili ayrıntılar için bkz. Cengiz Kapmaz, *Öcalan'ın İmralı Günleri*, s.208-210.

Haziran 2003: Sürgün Pazarlığı

AKP hükümeti, iki Abdullah mutabakatı sonrası, 2003 Mayıs'ında, dağdakilere şartlı af öngören Topluma Kazandırma Yasası'nı hazırlamaya başladı.

Yasa henüz kamuoyuna açıklanmadan, Abdullah Öcalan devreye girdi ve AKP'yi yasayı, "pişmanlık yasası" şeklinde çıkarmaması için uyardı.

Bir süre sonra ABD devreye girdi ve AKP'den yasa kapsamını geniş tutmasını istedi. Ancak TSK buna şiddetle karşı çıktı.

ABD ve AKP, TSK'nin direnci aşmak üzere Haziran ayında yasayla ilgili yeni bir hamle yaptı. ABD, yasanın kapsamının genişletilerek KADEK'li yöneticilerin Norveç'e sürgüne gönderilmesini, diğerlerinin de affedilmesi gerektiğini kulislere fısıldadı. ABD'nin fısıldadığı sürgün meselesi, kamuoyu imal edebilmek üzere anında medyada gündem oldu ve tartışılmaya başlandı.

ABD'nin pasını alan Abdullah Öcalan, 23 Haziran 2003'te "sürgüne gönderilmeye hazır olduğunu" ilan etti:

"Mesela benim çıkışıma kamuoyu hazır değil diyorlarsa, sürgün formülü de olur. Nasıl Arafat için sürgüne gönderelim diyorlarsa, bizim için de bu olabilir. Ben dahil PKK yönetimi bu fedakârlığı da yapabiliriz. Eğer Türkiye kamuoyu bizi ve KADEK yönetimini kabul etmezse, biz gönüllü olarak geçici bir süre için ABD ve NATO'nun güvencesinde bir sürgüne razıyız. Geriye silahlı adamların adım adım gelmesi kalıyor. Cezaevindekiler çıkarılır. Bir cezaevinden 500 kişi çıkar, bir dağdan 500 kişi gelir. Böyle adım adım gelişir. Bu süreci 2005'e kadar yol haritası olarak ilan ediyorum."

Ancak Türk Ordusu "sürgün çözümüne" çok sert itiraz etti, dahası müdahale etti. Bunun üzerine Dışişleri Bakanı Abdullah Gül, Topluma Kazandırma Yasası'ndan yararlanamayacak olan KADEK

üyelerinin Norveç'e gönderileceğine dair haberlerin doğru olmadığını açıklamak zorunda kaldı.

Tıpkı AKP hükümeti gibi ABD'nin Ankara Büyükelçiliği de "bu yönde bir plan ve hazırlık olmadığını" söylemek zorunda kalacaktı.

Cumhurbaşkanı Abdullah Gül, Başbakanlığı döneminde varılan bu mutabakatı Şamil Tayyar'a doğruladı:

"Bu konuda görüşlerine başvurduğum Cumhurbaşkanı Abdullah Gül, başbakanlığının ilk günlerindeki PKK'yi dağdan indirmeye yönelik bu planı doğruladı. Eksik çıkarılan yasayla bu fırsatın kaçırıldığını söyledi. Gül, şu tarihi ifadeyi kullandı: Kürt meselesi çözülmeden büyük devlet olamayız. Kim ne derse desin bu olay siyasi bir olaydır, siyasi çözüm gerekir."⁵

Şamil Tayyar Abdullah Gül'ün planının şu gerekçelerle akamete uğradığını belirtti:

"İmralı'da Öcalan'a yönelik tecrit komplosu devreye sokuldu. Bunun üzerine PKK kanlı eylemlerine başladı. Artan eylemler karşısında Ak Parti içindeki 'milliyetçi' duygular kabartıldı. Meclis'ten geçen Topluma Kazandırma Yasası, başlangıçtaki hedeften çok uzaktı."⁶

Öcalan: AKP'nin Önüne Fren Koyarım

ABD'nin Irak'a saldırması ve bu ülkeyi işgal etmesi, bölgede önemli değişiklikler yaratıyordu. Abdullah Öcalan da KADEK'in yeni sürece göre biçimlenmesini istiyordu. Öcalan örneğin 27 Ağustos 2003 günü, PKK'nin ABD ile ilişki kurmak zorunda olduğunu belirtiyordu:

"ABD PKK'ye de el atacak. Ben daha önce de söylemiştim. PKK de yaşamak için ABD ile ilişki kurmak zorunda. Ben

5 "Gül'ün Af Planı", *Milliyet*, 18 Ekim 2011.

6 Aynı yerde

bunları dört yıl önce devlete söyledim. 'Rica ediyorum' dedim. 'Irak olayını doğru okuyun' dedim. Irak'a doğru yaklaşın. Bugün ABD Kürtleri devreye soktu. Kürt sopası ile Türkiye, İran ve Suriye'yi hizaya getirecekler. Türkiye çözüme gelmezse, ABD elbette bunu kullanır."

Abdullah Öcalan ayrıca ABD'nin işgal ettiği Irak topraklarında artık KADEK'in feshedilmesini istiyor, yerine Kürt Halk Kongresi Modeli'ni (Kongra-Gel) öneriyordu. KADEK 27 Ekim-6 Kasım 2003 tarihleri arasında kongre yaptı ve kendini feshetti. KADEK'in yerine Kongra-Gel yani Kürt Halk Kongresi kuruldu. Böylece örgüt, ABD'ye uyumlu hale getirildi.

Bu süreçte Osman Öcalan, Nizamettin Taş, Kani Yılmaz ve Hıdır Yalçın dörtlüsü ile Cemil Bayık, Murat Karayılan, Mustafa Karasu ve Duran Kalkan dörtlüsü örgüte hâkimiyet mücadelesi sürdürüyordu.

Öte yandan Türkiye'nin AB süreci, PKK'nin elini güçlendiren bir diğer etkendi. Adalet Bakanı Cemil Çiçek peş peşe AB'ye uyum yasaları çıkardı. Leyla Zana, Hatip Dicle, Orhan Doğan ve Selim Sadak'a iade-i muhakeme yolu açıldı; bölücü propagandayı cezalandıran 8. Madde yürürlükten kaldırıldı, Kürtçe yayın, kurs ve isimlere özgürlük tanındı. İçişleri Bakanı Abdülkadir Aksu 81 ilin valisine Kürtçe isim yasağının kaldırılması için genelge gönderdi.

Ancak bu gelişmeler, Abdullah Öcalan'ı yine de tatmin etmiyor. Öcalan 19 Kasım 2003 günü Cemil Çiçek'e şöyle sesleniyordu: "Kırk dakikalık yayın, kurs vereceksiniz. Bin yıllık kardeşliğe bu sığar mı? Sen Adalet Bakanı'sın, adil olmalısın."

Abdullah Öcalan daha da ileri gidiyor ve "Eğer diyalog gelişmezse, AKP'nin önüne fren koyarım" diyordu.

Ancak AKP'nin gücü, TSK'yi aşıp Abdullah Öcalan'la diyalogu ve müzakereyi geliştirmeye henüz yeterli değildi.

2004: Leyla Zana-Öcalan Mektuplaşmaları

ABD, Irak'tan hemen sonra İran'a da saldıracağını açık açık söylüyordu. Abdullah Öcalan da, ABD'nin politikalarına uyumlu olarak örgütü yönlendiriyordu.

Kongra-Gel'in İran kolu, bu yönlendirmeye uygun olarak 2004 başlarında kongre yaptı ve PJAK ismiyle partileşme kararı aldı. Abdullah Öcalan PJAK'a 10 Mart 2004'te İran'ın içine 50 kilometre girme talimatı verdi.

Türkiye'de ise DEHAP feshedilip yerine DTP kuruluyordu. Abdullah Öcalan, 5 Mayıs 2004'te partinin hangi programa göre çalışması gerektiğini deklare ediyordu. Buna göre yeni parti Türkiye'nin AB'ye girişini savunacak, AB yolunda Türkiye'nin demokratikleşme politikalarının hayata geçirilmesini amaçlayacaktı.

Bu arada AKP, AB'nin isteğiyle serbest kalan Leyla Zana ile Abdullah Öcalan'ın mektuplaşmalarına olanak sağladı. 2004 yılı boyunca süren mektuplaşmaların en dikkat çekenini, Zana'nın Öcalan'a "ateşkese ihtiyaç var" dediği mektubuydu...

Zana mektubunda, 2004 Aralık ayında yapılacak AB Zirvesi'nin Kürtler için büyük fırsatlar doğuracağını savunuyor, bu nedenle "şartsız ve süresiz ateşkes" ilan edilmesini istiyordu. Leyla Zana'ya mektupla yanıt veren Abdullah Öcalan, mektubun içeriğine dair de 22 Eylül 2004'te avukatlarına şunları söylüyordu:

"Leyla'nın mektubuna cevap verdim, ulaşmazsa diye söylüyorum. Leyla ile AB Zirvesi'ne kadar yazışmaya devam edeceğim. Ona bir yeşil ışık al dedim. Barışa katkı sunmak için kayıtsız şartsız, süresiz diyor, ama sanırım fazla anlamıyor. Kalıcı silahsızlanmaya varız. Diyalog için yeşil ışık yakılması gerekiyor. Diyalogdan kastım benimle olsun, Kongra-Gel ile olsun, HPG ile olsun demiyorum. Leyla'larla olabilir, belediyelerle olabilir, avukatlarla olabilir, legal platformlarla olabi-

lir. On maddelik açıklamamız da vardı. Bir diyalog olursa iyi olur. Aksi halde ben HPG'yi tutamam."

Leyla Zana'nın son iki mektubunda AB adına sözcülük yapması Abdullah Öcalan'ı rahatsız etti. Öcalan 29 Eylül 2004 günü avukatlarına "Leyla ile oynamak istiyorlar" diyordu:

"Leyla'dan iki mektup daha aldım. Mektupta 'AB ne diyorsa Kürtler bunu yapmalı' diyor. AB tam teslimiyeti dayatıyor, Leyla ile oynamak istiyorlar, buna karşı uyanık olmalı."

Abdullah Öcalan Leyla Zana'yı "Sözde cezaevlerinde kalmışlar. Cezaevini yaşamış insanlar biraz uyanık olurlar" diye eleştiriyor, ama yine de onun, Aralık 2004'teki AB Zirvesi'ne kadar ateşkes konumunda kalınması talebini kabul ediyordu. Çünkü Abdullah Öcalan biliyordu ki, Leyla Zana'dan gelen talep, aslında Abdullah Gül'den gelmektedir!

Öcalan'ın "Zirve'ye kadar" tanıdığı süre AKP tarafından tatminkâr bulunmadı. Çeşitli kesimler Öcalan'a devreye girmesi çağrısı yaptılar.

Öcalan gelen bu çağrılara karşılık iki şart sunuyordu. Birinci şart, diyalog sürecinin başlatılmasıydı. İkinci şart ise hükümetten barış süreci için direkt çağrı gelmesiydi.

Abdullah Öcalan 27 Ekim 2004'te avukatlarına, inisiyatif almasının bağlı olduğu şartlarını şöyle sıralıyordu:

"Eğer Erdoğan-Gül, PKK'ye, 'Çekilerseniz sizi demokratik sürece alacağız' derlerse bu olumlu bir gelişme olur. Genelde karşılıklı bir af gerekiyor. Adli suçlarda değil, devlete karşı geliştirilen suçlarda, devlet bünyesinde bir af olur. Diğer ekonomik, demokratik talepleri bir takvime bağlamıyoruz. Ama gelecek arkadaşların bir yıl, olmadı iki yıl, ama ondan sonra serbest çalışma koşulları olmalı. Böyle olursa inisiyatif alabilirim. O zaman hükümet ciddi derim. O zaman 2000'lerde yaptığım geri çekilme çağrısının bir benzerini yapabilirim."

Abdullah Öcalan her şeyin Başbakan Erdoğan'ın söyleyeceği iki cümleye bağlı olduğunu belirtiyor, o iki cümleyi de 10 Kasım 2004'te avukatlarına şöyle tarif ediyordu:

"Erdoğan'a mesajım olacak. Barış, söyleyeceğin iki cümleye bağlı. Her şey Erdoğan'ın elinde. 'Onurlu bir barış için demokratik çalışma imkânları açıktır, gelin kaynaşın' demesi bile yeterli. Bu iki cümle on binlerce kişinin kurtulmasını sağlayacak. Bu olmazsa ben bu konuda ufak bir rol oynamam. Bir cümle sarf etsin bu kan bitsin. Aksi durumda olumlu rol oynayamam."

Abdullah Öcalan ayrıca AB-Türkiye Karma Parlamento Komitesi Eşbaşkanı Joost Lagendijk'a bir mektup gönderdi ve AB'den devreye girmesini, karşılıklı ateşkes ve diyalogla barışa katkı sunulmasına aracı olmasını, AKP hükümetine bu yönde çağrı yapmasını istedi.

2005: Öcalan'ın Erdoğan'a Üçüncü Mektubu

AB'nin 17 Aralık 2004'te Türkiye'ye verdiği takvim hem AKP'yi hem de PKK'yi memnun etti. Tam üyelik müzakerelerinin 3 Ekim 2005'te başlayacağını söyleyen AB, böylece Türkiye'yi kapıya çivilemiş oluyordu.

Abdullah Öcalan, bu yeni dönem için Başbakan Erdoğan'a bir çağrı yapma gereği duydu ve mektup yazdı. Öcalan Erdoğan'a bu üçüncü mektubunda altı yıldır baraj kapağının önünde durduğunu söylüyordu:

"Türkiye'nin iyiliği için AB sürecinin kazasız belasız atlatılması gerekir. Eğer barışı derinleştirmek istiyorsanız bazı adımlar atmanız şart."⁷

7 Cengiz Kapmaz, *Öcalan'ın İmralı Günleri*, s.307.

2005: Emre Taner-Öcalan Görüşmesi

AKP, PKK ile doğrudan pazarlık temasını Emre Taner üzerinden 2005 yılında kurdu. Taner 1999 yılında da dönemin koalisyon hükümetinin bir kanadı adına Öcalan'la temasa geçmişti, deneyimliydi.

MİT'in PKK ile ne zamandır görüştüğünü, 5. Oslo görüşmesinden kendisi de yer alan eski MİT Müsteşar Yardımcısı Afet Güneş şu sırayla açıklıyordu:

"Teşkilatın PKK ile görüşmeler yapması Sönmez Köksal'dan başlayarak, Şenkal Atasagun ve Emre Taner ile tırmanışa geçti. Sayın Hakan Fidan ile ise birebir görüşmeler boyutuna ulaştı. Şu an inisiyatif tamamen Sayın Başbakan'dadır. Bu aynı zamanda Cumhuriyet tarihinde bir ilktir. Hakan Fidan yapılan tüm görüşmeleri Başbakan'la paylaşmaktadır."⁸

Afet Güneş, PKK görüşmelerine karşı çıkanların da MİT'ten uzaklaştırıldığını belirtiyordu.⁹

Dönelim Emre Taner'in AKP için kurduğu ilk temasa...

"2005'te Şenkal Atasagun'un MİT Müsteşarlığı döneminde Müsteşar Yardımcısı Emre Taner, İmralı'da Abdullah Öcalan'la ilk görüşmeyi yaptı. Bu temaslar, PKK liderini tanıyabilmek ve arada bir güven ilişkisi oluşması için kritik öneme sahipti."¹⁰

Avukatları, Abdullah Öcalan'ın bu görüşmeyle ilgili şöyle söylediğini basına açıklamıştı:

"Taner'i tanıımıyordum. Çok olgun biriydi, şaşırdım. 'Biz bu sorunu KDP, KYB ve ABD ile değil, sizinle çözelim' dedi."¹¹

8 "Afet Güneş Kayıtları Doğruladı", *Aydınlık*, 17 Eylül 2011.

9 "Yakında Demokratik Özerk Bölge Telaffuz Edilecek", *Aydınlık*, 18 Eylül 2011.

10 Aslı Aydıntaşbaş, "Kandil Görüşmelerinin Perde Arkası", *Milliyet*, 23 Mayıs 2011.

11 "Açılışın Kilit Adamı: Emre Taner", *Milliyet*, 23 Ekim 2009.

Öcalan bu görüşmede Emre Taner'e, dağdakilere mesaj gönderme imkânının bulunmamasından yakınıyordu.

Taner, Öcalan'la sonraki dönemlerde de defalarca görüştü. Hatta Abdullah Gül'ün, Kürt Açılımı ile ilgili "Güzel şeyler olacak" açıklamasından önce, Emre Taner'in Kuzey Irak'la İmralı arasında mekik dokuduğu belirtiliyordu. Taner, MGK'nin açılıma destek verdiği toplantıda da oldukça geniş bir sunum yapmıştı.

AKP Emre Taner'in Süresini Dört Kez Uzattı

Eski MİT Müsteşarı Emre Taner'in Kürt Açılımı'nda özel bir rolü vardı. Emre Taner'in görev süresi AKP döneminde tam dört kez uzatıldı. Bu uzatmaların en büyük nedeni Emre Taner ve MİT'in, ABD'nin Kürt Açılımı'nda kritik roller almasıydı. AKP Taner'in görev süresini altı ayda bir uzatarak 2010'un ikinci yarısının başına kadar müsteşarlığın başında tuttu.

Şenkal Atasagun'un emekliye ayrılmasının ardından 15 Haziran 2005 tarihinde MİT Müsteşarlığı görevine getirilen Emre Taner, 8 Ağustos 2005 tarihinde Bakanlar Kurulu'na beş saat verdiği Kürt Meselesi Brifingi ile ABD planının ve 2009'daki önemli gelişmelerin sinyalini vermişti.

Taner bu bilgilendirme sunumunun ardından, 20 Ekim 2005 tarihinde de Irak'ın kuzeyinde Mesud Barzani ile görüştü. Diyarbakır doğumlu olan ve yıllarca Diyarbakır ile çevresinde görev yapan Taner, Barzani ailesine uzak değildi. Bu görüşmeden tam 30 yıl önceden beri Barzani ailesiyle tanışık olan Emre Taner'in ayrıca yakın çevresine, "Ben Kürt meselesini Musa Anter'den öğrendim"¹² dediği kamuoyuna yansımıştı.

¹² Ertuğrul Özkök, "İmralı'da İlk Sıra Dışı Ziyaret", *Hürriyet*, 6 Aralık 2005.

Barzani'nin Taner Üzerinden Talepleri

Emre Taner'in Mesud Barzani'yle bu görüşmesiyle ilgili yalanlanmayan önemli iddialar gündeme gelmişti. Barzani'nin Taner üzerinden Türkiye'den talepleri şunlardı:

"Türkiye, Kuzey Irak'taki oluşumu tanımalı; Kuzey Irak ve Türkiye'deki Kürtlere çifte vatandaşlık vermeli; ekonomik ilişkileri geliştirmeli, kurulacak askeri okullarda Türk uzmanlar görev yapmalı..."

İddialara göre MİT Müsteşarı Emre Taner, hiçbir talebe hayır demedi. Taner, talepler karşılığında PKK'ye karşı birlikte mücadele önerdi. İlginçtir, bu görüşmeden kısa bir süre sonra ABD'ye giden Mesud Barzani, Washington tarafından "Başkan" sıfatıyla karşılandı!

Emre Taner en dikkat çeken sözlerini ise 5 Ocak 2006'da, MİT'in 80. kuruluş yıldönümü nedeniyle yaptığı açıklamada sarf etti:

"Bulunduğumuz dönem, gelecekte birçok ulus devlet ve milletin hızlı bir şekilde tarih maratonunu kaybetmeye başladığı süreci anlatacaktır. Bu devletler sadece gelişmemekle ve dünya yönetiminde söz sahibi olanlar arasına dahil olamamakla kalmayacak; aynı zamanda birçoğu günümüz teknolojik devriminin ve küresel ekonominin rekabetine dayanamayıp ulusal egemenliklerini de büyük ölçüde yitireceklerdir."¹³

Emre Taner'in, kendisinden sekiz ay önce, 20 Nisan 2005'te "Milli egemenlik kavramı eskimiştir, yerini küresel güvenlik almıştır"¹⁴ diyen dönemin Genelkurmay Başkanı Org. Hilmi Özkök'le uyumlu sözleri dikkat çekiciydi.

13 "Bekle-Gör-Tavır Al Taktiği Uygulanamaz", *Hürriyet*, 6 Ocak 2007.

14 Genelkurmay Başkanı Org. Özkök'ün Yıllık Değerlendirme Konuşması, http://arsiv.sabah.com.tr/ozel/genelkurmay928/dosya_928,1.html, son erişim: 28 Eylül 2011.

Emre Taner'in 2005 yılında sadece Abdullah Öcalan ile değil, diğer PKK liderleriyle de görüştüğü belirtiliyordu:

"O dönemde MİT Müsteşar Yardımcısı sıfatını taşıyan Emre Taner, İmralı'da Abdullah Öcalan ile görüşmüştür. Söz konusu dönemde Öcalan'ın yanı sıra PKK yetkilileri ile de yüz yüze görüşmeler gerçekleştirilmiştir."¹⁵

Bu arada Emre Taner'in bu görüşmeleri yalnızca 2005 ve 2006 yılında değil, görevde bulunduğu zaman içinde de (Mayıs 2010'a kadar) sürdürdüğünü belirtelim:

"Cumhurbaşkanı ve Başbakan bu işi MİT'le daha doğrusu onun başındaki isim Emre Taner'le götürüyor. (...) Emre bey son 20 yılda PKK sorunu bağlamında Barzani ve Talabani ile defalarca ilişki kuran istihbaratçı olarak biliniyor. (...) AKP hükümeti MİT aracılığıyla İmralı yani Öcalan'la ilişkiye geçti."¹⁶

Sönmez Köksal'ın Kuzey Irak Perspektifi

Öte yandan Emre Taner'den iki önceki MİT Müsteşarı Sönmez Köksal'ın açıklamaları, Öcalan'la müzakere ve Kuzey Irak'la entegrasyon gibi konularda, MİT'te kurumsal bir tutum olduğunu gösteriyor.

Kasım 1992-Şubat 1998 tarihleri arasında MİT Müsteşarlığı yapan ve ismi "MOSSAD'ın eniştesi"ne çıkan Sönmez Köksal, "Devlet herkesle görüşür. Ama her şey açık olmayabilir. Gizli temaslarla görüşülebilir" diyordu.

Ancak Sönmez Köksal'ın, kendinden sonraki MİT yönetimine de sirayet eden asıl fikri, ABD'nin Kuzey Irak planlarına olan uyumuy-

15 Cengiz Çandar, "Dağdan İniş-PKK Nasıl Silah Bırakır?", TESEV Raporu, 2011, s.48.

16 Sabahattin Önkibar, "İşte AKP ile Öcalan'ın Somut İlişki Belgesi", *Yeni Çağ*, 15 Aralık 2009.

la ilgili olanlardır. Köksal, Devrim Sevimay'ın "Gelecekte kastınız Kuzey Irak'la entegrasyon mu?" sorusuna şu yanıtı veriyordu:

"Tabii bunu Kuzey Irak perspektifi çerçevesinde söyledim, çünkü geçmişte de zulüm gören Kürtleri İran'dan olsun, Kuzey Irak'tan olsun, hep Türkiye misafir etti. Hiçbir zaman dışlayıcı olmadık, hep kabul ediciydik.

"Şu anki konjonktür de buna uygun. İran'ın nükleer silahla vs.'yle başının bir ölçüde derde girdiği, dış politikada bu kadar sıkıştığı bir dönemde Türkiye, Kuzey Irak'la ilişkilerini geliştirmeye çalışmalı. Vize kalkabilir. Ekonomik entegrasyon geliştirilebilir. Antep, Diyarbakır, Mardin gibi birtakım kentler (cluster modeli) bölgesel entegrasyonu kolaylaştırıcı bir ekonomik planlama içinde olabilir."¹⁷

Türkiye'nin Kuzey Irak'la entegrasyonu, ABD büyükelçisi Robert Pearson tarafından, 2003 yılında, ABD'nin Irak'a saldırısından hemen önce Türkiye'ye önerilmişti, daha doğrusu dayatılmıştı. Pearson, "Irak'ın kuzeyiyle Türkiye'nin güneydoğusu tek bir ekonomik bölge olmalı" demiş, AKP hükümeti de bu plana, Belediyeler Birliği Projesi, Kamu Yönetimi Temel Kanunu ve Kalkınma Ajansları ile uyum göstermişti! Barzani yönetimi de Pearson'un açıklamasına "önce ekonomik sonra siyasi entegrasyon" yayınları ile destek vermişti.

Ağustos 2005: Diyarbakır Açılımı ve Ateşkes

Başbakan Recep Tayyip Erdoğan, 12 Ağustos 2005 günü Diyarbakır'a gitti ve "Evet, bir Kürt sorunumuz var, bunlarla yüzleşmeye hazırız. Kürt sorunu herkesten önce benim sorunumdur" dedi.¹⁸

17 Devrim Sevimay, "Açılım Sürecinde Gizli Temaslar Olur", *Milliyet*, 21 Aralık 2009.

18 *Yeni Şafak*, 13 Ağustos 2005.

PKK iki gün boyunca Erdoğan'ın açıklamasını tartıştı, durum değerlendirmesi yaptı. Toplantıda, hem Erdoğan'a fırsat tanımak hem de çatışmasız ve silahsız yeni bir dönemin kapısını aralamak için ateşkes kararı alındı. PKK 1 Eylül 2005'ten başlamak üzere "eylemsizlik kararı" uygulayacağını ilan etti.¹⁹

PKK ilerleyen günlerde de memnuniyetini dile getirdi. Örneğin Duran Kalkan 23 Ekim 2005 günü "Erdoğan çözüm geliştiriyor" diyerek sürece Diyarbakır Açılımı'na destek verdi.

Peki, Erdoğan'ın Diyarbakır Açılımı nereden çıkmıştı?

Sorunun yanıtı, Dışişleri Bakanı Abdullah Gül'ün "ABD ile yeni bir döneme girildi" açıklamasında gizliydi.²⁰

Erdoğan, Diyarbakır Açılımı'nı yıl boyunca aydınlarla yapılan "Demokratik Cumhuriyet temelinde Kürt sorunu nasıl çözülür" toplantılarında geliştirdi.

30 Kasım 2005: AKP Öcalan'dan Brifing Alıyor

30 Kasım 2005 günü bir savcı Abdullah Öcalan'a soru sormak için İmralı'ya gitti. Öcalan'la baş başa görüşen savcı, Kongra-Gel ve Zübeyr Aydar'la bir ilişkisi olup olmadığını soruyordu.²¹ Soru oldukça ilginçti, zira sorunun yanıtı biliniyordu... Savcı sırf bu sorunun yanıtı için neden İmralı'ya gitmişti ki?

Abdullah Öcalan yanıtı belli olan bu soru yerine, savcıya 2.5 saat boyunca "Demokratik Konfederalizm" konusunda brifing verdi. Öcalan biliyordu ki, AKP savcıyı bu konudaki görüşlerini öğrenmek üzere görevlendirmiş ve göndermişti!

Zira Öcalan, demokratik konfederalizm kavramını ortaya atmış ve bu kavramı tartıştırıyordu. Bu konuda 4 Mayıs 2005 günü avukatlarına şunları söylemişti:

¹⁹ *Hürriyet*, 18 Ağustos 2005.

²⁰ *Hürriyet*, 1 Kasım 2005.

²¹ Cengiz Kapmaz, *Öcalan'ın İmralı Günleri*, s.315.

"Türkiye'de 81 il var. Ben aslında Türkiye için 25 bölge; 7 eyaleti Kürt, 18 eyaleti Türk nüfusun yoğun olduğu, diğer kimlikleri reddetmeyen bir yapılanma düşündüm, bunların yerel yönetim parlamentoları olur. Bir nevi Almanya'daki eyalet sistemi gibi. 81 il anlamsız. Kültürel, sosyal, anlamlı bir karşılığı yok. Yerel bölgelere dayalı bir Temsilciler Kongresi olabilir. 25 bölge ekonomik, sosyal, kültürel anlamı olan bütünlükler olmalı. Bu bir nevi konfederasyon olur. Devlet var üstte. Arada halkla devlet arasında yerle dayalı temsilciler şeyi var. Bu temsilcilerin seçtiği bir üst temsilciler meclisi olmalıdır. Türkiye Demokratik Konfederalizmini böyle tarif ediyorum."

Abdullah Öcalan 25 eyaletli Türkiye'nin de başkanlık sistemiyle yönetilmesi gerektiğini söylüyordu:

"Türkiye Cumhuriyeti'ne reform gerekiyor. TBMM yerine iki organ öneriyorum. Aslında geçmişinde de var biraz, bir Cumhuriyet Senatosu öneriyorum. MGK yerine Güvenlik ve Savunma Konseyi, Anayasa Konseyi kurulmalı. Bir de yarı başkanlık benzeri, başkanlığın seçtiği hükümet. Halk nedir? İşte bu kongre, Türkiye'ye özgü Temsilciler Meclisi."

İlginçtir; Abdullah Öcalan'ın 2005 yılında ortaya attığı 25 eyaletli model ve başkanlık sistemi AKP'nin de gündemine girecekti.

Örneğin AKP Türkiye'yi 12 eyalete bölen Kalkınma Ajansları yasasını, 25 Ocak 2006'da TBMM'den geçirdi. ABD ve AB'nin çıkması için yoğun baskı uyguladığı yasa, Türkiye'yi etnik ve ekonomik temelde bölgelere ayırıyordu.

Hükümet "eyalet" kavramını gündemde tuttu ve bir süre tartışmasını sağladı. Örneğin Kenan Evren "Türkiye ileride eyalet sistemine geçebilir. Biz istediğimiz kadar hayır diyelim, orada bir Kürt devleti var" diyerek AKP'ye el uzattı.²²

Başkanlık Sistemi de, Başbakan Erdoğan tarafından 12 Eylül 2010'daki anayasa değişikliğiyle ilgili halk oylamasından sonra ortaya atılmıştı.

2006: Karayılan'ın Erdoğan'a Mektubu

2005 yılında Emre Taner'le başlatılan görüşmeler, 2006 yılında mektuplaşmaya dönüşüyordu:

"2006 yılı ile birlikte görüşmeler, İmralı-Kandil-Avrupa olmak üzere PKK'nin üç ayağı ile birlikte yürütülmüştür. Kandil ve Avrupa bağlantısında, Celal Talabani'den de destek sağlanmıştır. Talabani, özellikle Kandil'deki Murat Karayılan ile Türk devletinin bağlantısının kurulmasında rol almıştır.

"Bu dönem zarfında Murat Karayılan'ın Başbakan Tayyip Erdoğan'a uzun bir mektup gönderdiği ve mektubun Erdoğan'a ulaştırılmış olduğu bilgilerimiz arasında."²³

2006: AKP Sabri Ok'la, Sabri Ok da Öcalan'la Görüştü

Taraf Gazetesi'nden Yıldırım Oğur, Emniyet Genel Müdürlüğü'nün hazırladığı bir analize dayanarak, 2006 yılından beri PKK'nin Avrupa sorumlusu Sabri Ok ile görüşüldüğünü açıkladı. Eski Emniyet İstihbarat Dairesi Başkanı Bülent Orakoğlu da, "Sabri Ok, Abdullah Öcalan ile telefon görüşmesi yaptı" dedi.

Her iki açıklama birleştirilince, AKP'nin Sabri Ok'la, Ok'un da Öcalan'la görüştüğü ortaya çıkmış oluyordu. Öcalan boşuna, "AKP benim söylediklerimi alıp uyguluyor" dememişti!²⁴

23 Cengiz Çandar, "Dağdan İniş-PKK Nasıl Silah Bırakır?", TESEV Raporu, 2011, s.48, 49.

24 ANF, 16 Ekim 2009.

Cengiz Çandar da, "çok üst düzey bir devlet yetkilisinin" PKK liderleriyle görüşüğünü yazdı:

"Çok üst düzeyde bir devlet yetkilisinin 2006-2008 arasında Avrupa'da PKK'nin ileri gelenlerinden Sabri Ok ve Zübeyr Aydar ve Adem Uzun ile birden fazla kez bir araya geldiği öğrenilmiştir.

"2006 yılında yürütülen görüşmelerde asker rol almamakla birlikte, engel de olmamıştır. MİT, Dışişleri ve güvenlik bürokrasisinin 'PKK'yi dağdan indirme projesi', dönemin Dışişleri Bakanı Abdullah Gül'ün de desteğini almıştır. Cumhurbaşkanı Ahmet Necdet Sezer'in de girişime yeşil ışık yaktığı öne sürülmüştür."²⁵

2006'daki görüşmelerle ilgili olarak Aslı Aydintaşbaş da, neredeyse aynı şeyleri söylüyordu:

"2006'da MİT, Dışişleri ve güvenlik bürokrasisinde şekillendirmeye başladığı 'PKK'yi Dağdan İndirme Projesi', özellikle dönemin Dışişleri Bakanı Abdullah Gül'den destek gördü. Cumhurbaşkanı Ahmet Necdet Sezer, 'Deneyin bakalım' diyerek güvenlik yetkililerine yeşil ışık yaktı. Asker engel olmadı, ancak planda yer almadı."²⁶

Mart 2006: Kandil'den Nevruz'da İtidal İsteği

AKP hükümeti, 2006 Mart'ında, Nevruz'la ilgili olarak PKK'yle pazarlık yaptı:

"2006'da Nevruz öncesinde gerilim tırmanırken, güvenlik güçleri Kandil'den Nevruz'da itidal istedi. Devlet, gösterilere izin

²⁵ Cengiz Çandar, *aynı yerde*, s.48.

²⁶ Aslı Aydintaşbaş, "Kandil Görüşmelerinin Perde Arkası", *Milliyet*, 23 Mayıs 2011.

verdi, karşılığında PKK de Nevruz'da ortamı germedi. Nevruz olaysız geçti. Kırsal alanda da tansiyon düşmeye başladı."²⁷

Haziran 2006: Öcalan'dan Bülent Arınç'a Mektup

Abdullah Öcalan, 2006 Haziran ayının ilk haftasında biri Cumhurbaşkanı Ahmet Necdet Sezer'e, biri de TBMM Başkanı Bülent Arınç'a olmak üzere devlete iki mektup yazdı. Sezer'e mektup sekiz sayfa, Arınç'a mektup ise 11 sayfaydı.²⁸

Abdullah Öcalan, Cumhurbaşkanı Sezer'e yazdığı mektupta Amasya Tamimi'nin güncelleşmesi gerektiğini savunuyor ve Sezer'den bu konuda inisiyatif almasını istiyordu.

Abdullah Öcalan, TBMM Başkanı Arınç'a yazdığı mektupta ise Misak-ı Milli'nin güncellenmesini istiyordu. Mektubunda "O dönem Cumhuriyetin kuruluşu için yapılan hamleye bugün de demokrasinin kurulması için ihtiyaç var" diyen Abdullah Öcalan, bu hamleye Misak-ı Demokrasi denebileceğini savunuyordu.

Mektubunda Prof. Dr. İbrahim Kaboğlu'nun 1921 Anayasası ile ilgili görüşlerine de yer veren Öcalan, 1921 Anayasası'nın ilerici olduğunu ve Cumhuriyeti kuran anayasa olduğunu belirtiyordu.

Abdullah Öcalan, bazı geri yönleri hariç, 1921 Anayasası'nın bugün de uygulanabileceğini savunuyor ve 1924 Anayasası'nın 1921 Anayasası'nın olumlu yönlerini ortadan kaldırdığını belirtiyordu.

Arınç'a mektubunda, geçmişte, Özal zamanında başlayan diyalog ve ateşkes süreçlerine değinen Öcalan, Başbakan Erdoğan'ın Kürt sorununun çözümüne ilişkin İspanya'daki gibi Meclis'ten yetki almasını istiyordu. Öcalan Erdoğan'ın harekete geçip yeşil ışık yakması halinde, kendisinin elinden gelen her şeyi yapmaya hazır olduğunu belirtiyordu.

²⁷ Aslı Aydıntaşbaş, *aynı yerde*.

²⁸ Cengiz Kapmaz, *Öcalan'ın İmralı Günleri*, s.370.

Öcalan mektubunu şu uyarıyla bitiriyordu: "PKK halen kontrol edilebilir durumdadır. Bu önemlidir. Çatışmalı süreç uzun sürer ve derinleşirse PKK başka güçlerin kontrolü altına da girebilir."

30 Temmuz 2006: PKK'yi Dağdan İndirme Planı

AKP hükümeti, 30 Temmuz 2006 günü PKK'yi dağdan indirme planını gündeme getirdi:

"*Sabah*, terör örgütünü silah bırakmaya zorlamayı hedefleyen ve devletin zirvesince de onaylanarak sessizce uygulamaya sokulan stratejiyi açıklıyor.

"1- Türkiye'nin önemli güvenlik kuruluşlarından üst düzey bir yönetici Barzani'ye PKK'yi dağdan indirmenin bölge için önemini anlatarak desteğini aldı. Cumhurbaşkanı Talabani de ikna edildi.

"2- Türkiye'deki Kürt siyasetçiler de Barzani ve Talabani ile görüşerek PKK'nin silahlı mücadelesine karşı olduklarını ve örgütün silah bırakması için baskı yapmalarını istedi.

"3- Barzani ve Talabani, Kuzey Irak'taki 2 bini aşkın militanın silah bırakarak Türkiye'ye dönmesi için örgüte baskıya başladılar.

"4- Talabani, PKK'ye, Kuzey Irak'ta rahat hareket edemeyeceğini, kamplarının sarılacağını ve kentlere ulaşımının engelleneceğini ve tecrit edileceklerini bildirdi.

"5- Aracılar genel af önerdiler. Genel affın şu an için mümkün olmadığını ancak yönetici kadro dışındakilerin sessiz sedasız Türkiye'ye dönmelerinin kabul edilebileceği söylendi.

"6- Talabani, Türkiye'ye dönmesi mümkün olmayan 450 kişilik yönetici kadronun bir Kuzey Avrupa ülkesine yerleştirilmesini önerdi ve bu yönde temaslara başladı.

"7- Plan MGK'ye sunuldu. Cumhurbaşkanı Sezer, Başbakan Erdoğan ve Genelkurmay Başkanı Özkök 'Denemekte fayda var' dediler.

"8- Bir yandan demokratikleşme çabalarının sürdürülmesi ve diğer yandan Öcalan'ın örgüte 'silahı bırak' demesi söz konusu."²⁹

Ancak Abdullah Öcalan PKK'ye "silah bırak" çağrısı yapmadı, tersine 9 Ağustos 2006 günü avukatlarına plana karşı çıktığını söyledi:

"Bu tür planlarla bu sorun çözülmez, bir yere varılmaz. PKK dış güçlere dayanılarak dağdan indirilemez. Çözümü biz dışarıdan beklememeliyiz, kendi içimizde geliştirmeliyiz. Bunun için demokratik diyalogun önemini bir kez daha vurguluyorum. Diyalog şarttır. Daha önce de biz devletle en üst düzeyde görüşmeler yaptık, yine görüşülebilir. Kaldı ki bu halkın seçilmiş temsilcileri de var. Kıyamet kopmaz. Türkiye için daha iyi olur. Ekonomi bu darboğazdan çıkar, toplum nefes alır. Kürtler ile Türkler demokratik birliği sağlarsa bütün Ortadoğu'ya örnek olurlar, demokrasi kültürünü Ortadoğu'ya yayarlar. Böylelikle Ortadoğu'ya esenlik getirirler."

Abdullah Öcalan gibi Türk Ordusu da plana sert tepki gösterdi. Böylece ortaya ilginç bir tablo çıkmış oldu: AKP masaya bir plan koyuyor, hem Öcalan hem de Genelkurmay planı reddediyordu.

Aslında gerçek ortadaydı. Böylesi bir plan aslında yoktu. Daha doğrusu *Sabah*'ın belirttiği gibi, hedefi PKK'yi tecrit etmeyi hedefleyen bir plan yoktu.

AKP'nin ABD desteğiyle PKK'ye önerdiği gazetelere yansıyan bu plan, aslında Abdullah Öcalan'a değil TSK'ye dayatılmıştı!

Çünkü TSK'nin gündeminde sınır ötesi operasyon vardı ve ABD buna şiddetle karşı çıkıyordu. ABD 17 Temmuz'da AKP'ye,

29 Aslı Aydıntaşbaş, "PKK'yi Dağdan İndirme Planı", *Sabah*, 30 Temmuz 2006.

"Irak'a girmeyin" mesajı göndermişti. TSK kararlılık gösterince, bu kez masaya 30 Temmuz tarihli "PKK'yi dağdan indirme planı" sokulmuştu.

1 Ekim 2006: Cumhurbaşkanlığı Seçimi İçin Ateşkes

20 Eylül 2006 günü İmralı'ya giden avukatları Öcalan'a ABD'nin mesajlarını aktardılar: ABD'nin Ankara Büyükelçisi Ross Wilson DTP Eş Başkanları Ahmet Türk ve Aysel Tuğluk ile görüşmüş, ikiliden PKK'ye ateşkes çağrısında bulunmasını istemişti. Wilson'ın "1999 sürecinin iyi değerlendirilemediğini, esas itibarıyla sorunu AB'ye ve AB sürecine havale ettiklerini" söylemesi dikkat çekiciydi. Wilson, "Kürt sorunuyla her zaman ilgili olduklarını, ancak bundan sonra daha da ilgili olacaklarını" belirtiyordu.

Abdullah Öcalan avukatlarıyla dört haftadır görüştürülmediği için Wilson'un talebini geç öğrenmişti. Nitekim Ahmet Türk ve Aysel Tuğluk, 12 Eylül 2006 günü yanlarına Diyarbakır Büyükşehir Belediye Başkanı Osman Baydemir ile Tunceli Belediye Başkanı Songül Erol Abdil'i de alarak basın toplantısı düzenlemiş ve PKK'ye ateşkes çağrısı yapmışlardı.

Wilson'la görüştükleri bilinen Türk ve Tuğluk'a gazeteciler "Ateşkes ilan etmek için bir yerden işaret mi aldınız" diye sormuşlar ve şu yanıtı almışlardı: "Halkın taleplerini göz önünde tutuyoruz, bu sürece ihtiyaç olduğunu anlıyoruz."³⁰

Türk ve Tuğluk'un PKK'ye yaptığı çağrının yanıtı elbette önce İmralı'dan geçiyordu.

Avukatları Öcalan'a aynı gün, ABD'nin Terörle Mücadele Özel Koordinatörü Joseph Raltson'un talepleri hakkında da bilgi verdiler. Raltson 12 Eylül 2006 günü Türkiye'nin Terörle Mücadele Özel Koordinatörü Edip Başer ile bir araya gelmiş, ardından Irak'ın ku-

30 "PKK'ye Ateşkes Çağrısı", *Star*, 12 Eylül 2006.

zeyine geçerek Mesud Barzani ile görüşmüştü. Barzani Raltson'a, ateşkes için arabuluculuk yapmaya hazır olduğunu belirtmişti.

Avukatlarını dinleyen Öcalan "peki, tamam" dedi ve bir hafta sonraki görüşmeye ateşkes metnini hazır edeceğini söyledi.

Öcalan bir hafta sonra avukatlarına ateşkesin yol haritasını verdi. Ufukta cumhurbaşkanlığı seçimleri vardı ve Öcalan ateşkesin seçimlere kadar sürmesini istedi.

Ateşkes 1 Ekim'de başlayacaktı, ancak TSK görevi olan operasyonları kesmemiş, üstelik 1 Ekim'de daha da artırmıştı. Başbakan Erdoğan "Eğer terör örgütü sözünde durursa, durduk yerde operasyon söz konusu olmaz" diyor ve ekliyordu: "Terör örgütünün attığı adım ne derece samimi, göreceğiz."³¹

Ancak Genelkurmay Başkanı Org. Yaşar Büyükanıt, ertesi gün yaptığı açıklamada, operasyonların kesintisiz süreceğini açıkladı.

Abdullah Öcalan'ın ABD talebiyle yaptığı ateşkes, başka aktörlerin de Washington adına devreye girmesine neden oldu. Örneğin DYP Genel Başkanı Mehmet Ağar, 7 Ekim 2006'da Diyarbakır'a gitmiş ve PKK'ye "gelsinler, düz ovada siyaset yapsınlar" çağrısında bulunmuştu.³²

Hatta Ağar o kadar ileri gitmişti ki, Erdoğan'ı TSK karşısında sessiz kalmakla da suçlamıştı. Org. Büyükanıt'ın Ağar'a yanıtı sert oldu: "O zat, iktidarda da olsa biz bu konuları konuşuruz."³³

Şubat 2008: Karayılan: AKP Hükümeti Öcalan'a Gitti

PKK lideri Murat Karayılan, *Habertürk*'ten Amberin Zaman'a dikkat çeken bir bilgi aktarıyordu:

31 "Başbakan'dan Dört Mesaj", *Yeni Şafak*, 2 Ekim 2006.

32 Şükrü Küçükşahin, "Dağda Silah Tutacağına, Düz Ovada Siyaset Yapsın", *Hürriyet*, 8 Ekim 2006.

33 "Büyükanıt'tan Ağar'a Sert Yanıt", *NTV*, ntvmsnbc.com, 16 Ekim 2006.

"Geçen yıl Şubat ayında bir hükümet üyesi Öcalan'a gitti ve açılımı konuştu. Hükümet üyesi Öcalan'ın açılıma ilişkin hükümete sunduğu yol haritası çerçevesinde müzakere edilebilecek tartışmaların başlayabileceğini ifade etmiş ama gerisi gelmemiş."³⁴

Erdoğan Ateşkes İstedi

Aynı tarihlerde "Erdoğan'ın ateşkes istediği" de ortaya çıktı. KCK iddianamesinde yer alan 14 Mayıs 2008 tarihli telefon konuşmaları, ayrıntıları veriyordu. Ağrı Belediye Başkanı Hüseyin Yılmaz ile Tunceli Belediye Başkan Yardımcısı Alican Önlü'nün ortam dinlemesiyle elde edilen telefon görüşmesinin kaydı basında yer aldı:

"Alican Önlü: Tayyip Erdoğan demiş ki... Tarsus'ta Ahmet Türk'ü Tarsus kongresine ... dedi. Tayyip Erdoğan mesaj yollamış, demiş ki bu soruna el atmanın ben ateşten gömlek olduğunu biliyorum. Bakın Özal'ın başını yediler. Ben biliyorum bu işin tehlikesini, buna rağmen ben görüştüreceğim bunu söylüyorum. Niye bizimkiler... İkinci bir şey dediler ki bu geçmişte de görüşüyordu. Geçmişte bu JİTEM'ci falan değil yüzbaşı falan değil, MİT Müsteşarı düzeyinde görüşüyoruz biz. Bu defa farklıdır dediler.

"Hüseyin Yılmaz: Bu defa sorular sorulsun.

"Alican Önlü: MİT Müsteşarı düzeyinde bu defa farklı dedim. MİT Müsteşarı düzeyinde dedim. Anlamıyorsunuz hâlâ... Ordu üzerinde bir inisiyatif oluşturmuş bunlar. Öyle olmasa MİT Müsteşarı özel izin ile ve tasarrufu ile götürüp başkanla görüştürdüler. Avukatları ilk defa böyle bir şey yaşandı ve Tayyip de demiş ki kendi kellem de gitse ben bu işte varım, siz yeter ki ateşkes ilan..."³⁵

34 *Habertürk*, 16 Nisan 2010.

35 "MİT, İmralı'da Apo'yla Ateşkesi Konuşmuş", *Taraf*, 15 Haziran 2010.

Nisan 2009: Devlet Öcalan'a Önerilerini Sordu

29 Mart 2009 yerel seçimlerinden sonra İmralı'yı ziyaret eden bir devlet heyeti, Abdullah Öcalan'a sorunun çözümü için hangi önerilerde bulunduğunu sorar.³⁶

Abdullah Öcalan, bu görüşmeyi 6 Mayıs 2009 tarihli avukatlarıyla görüşmesinde de açıklar: "Çeşitli kesimler, dolaylı olarak sorunun çözümü için hangi çözüm paketine sahip olduğumuzu öğrenmek istiyorlar."

Devletin Öcalan'dan öneriler istediği günlerde, Cumhurbaşkanı Abdullah Gül de Kürt Açılımı'nı başlatıyor ve "güzel şeyler olacak" diye mesaj veriyordu.

Nitekim Öcalan da, devletin istediği önerilere ve Kürt Açılımı sürecine altı ayaklı bir eylem planıyla dahil oluyordu. Öcalan öncelikle "çözüm paketinin" ismini değiştiriyor ve "yol haritası" diyordu. Öcalan'ın eylem planının ikinci ayağında, hazırlayacağı yol haritasını devletle müzakere etmek, üçüncü ayağında yol haritasını Türkiye'ye mal etmek vardı. Eylem planının dördüncü ayağı DTK çalışmalarının kurumsallaştırılmasını, beşinci ayağı PKK'nin dağıtık konum ve hazırlıklarının yetkinleştirilmesini, altıncı ayağı birlik hedefli Ulusal Kürt Konferansı'nın yapılmasını içeriyordu.

Mayıs 2009: Hasan Cemal Kandil'de

Milliyet yazarı Hasan Cemal de, "diplomasi işlevi taşıyan" bir röportaja imza atmıştı. Kandil'de PKK lideri Murat Karayılan'la söyleşi yapan Hasan Cemal, yazmadıklarını da hükümete aktarmıştı. Hasan Cemal'in gazeteciliği aşan boyut ve şekildeki temasları, "Hasan Cemal'i Kandil'e Abdullah Gül gönderdi" yorumlarına neden olmuştu.³⁷

36 Cengiz Kapmaz, *Öcalan'ın İmralı Günleri*, s.487.

37 Sabahattin Önkibar, *Yeniçağ*, 10 Mayıs 2009.

Benzer değerlendirmeyi, Hasan Cemal'in dostları da yapıyordu. Örneğin Cengiz Çandar, "Hasan Cemal'in Murat Karayılan ile röportajını ve Karayılan'ın mesajlarını, 2009 Temmuz sonu – Ağustos başında resmen başlatılan 'Açılım'ı mümkün kılan önemli bir kilometre taşı" olarak kabul ediyordu.³⁸

Nitekim Hasan Cemal de, süreci "önce fiili ateşkes, sonra gizli diyalog" olarak değerlendiriyordu.³⁹

Karayılan'ın, Hasan Cemal üzerinden öne sürdüğü dört şartı ise şöyleydi:

1. Devlet İmralı'da Abdullah Öcalan ile görüşmeli.
2. Bu olmaz ise devlet, Kandil'de kendileri ile görüşmeli.
3. Devlet bu iki seçeneğe de yanaşmaz ise TBMM'de temsil edilen DTP ile görüşmeli.
4. Bu üç seçenek de kabul edilmez ise kurulacak "akil adamlar heyeti" üzerinden görüşme sağlanmalı.

Murat Karayılan, "akil adamlar heyeti" için de Eski Dışişleri Bakanı ve emekli Büyükelçi İlter Türkmen'in ismini telaffuz ediyordu.

Abdullah Öcalan'ın 3 Haziran 2009'da avukatlarıyla yaptığı görüşmede söylediği şu sözler, pazarlığın boyutlarını gösteriyordu:

"Başbuğ silah bıraksınlar diyor, nasıl olacak bu? Silah bırakmak demek barış demektir, müzakere demektir. Herkes sorumlu davranmalıdır. Öyle benim infaz şartlarımı değiştirmekle, bir iki bina yapıp beş altı kişi getirmekle olmaz. Bu sorunun çözümüne katkı sunabilmem için önümü açılması lazım. İşimin kolaylaştırılması lazım."⁴⁰

38 Cengiz Çandar, "Dağdan İniş-PKK Nasıl Silah Bırakır?", TESEV Raporu, 2011, s.65.

39 *Milliyet*, 20 Mayıs 2009.

40 Cengiz Kapmaz, *Öcalan'ın İmralı Günleri*, s.489.

Abdullah Öcalan, hükümet ile pazarlıkta geldiği noktayı avukatları aracılığıyla yaptığı açıklamada ortaya koyuyor ve Erdoğan-Gül ikilisinin kendisinden ricada bulunduğunu söylüyordu:

"Çatışmasızlık ortamı devam etmeli deniliyor. Ben zaten 11 yıldır bunu burada yapmaya çalışıyorum. Hatta Özal'dan beri yapıyorum. Ve tek başıma yapıyorum. Çağrılar üzerine ben bunları yapıyorum. Özal, Talabani üzerinden çağrı yapmıştı. Ben önce Talabani'ye 'Sen ne diyorsun' demiştim ve şaşırmıştım. Daha sonra Sayın Erbakan başbakanken Suriye Devlet Başkanı üzerinden çağrısı oldu. Askeriye, Brüksel üzerinden çağrı yapmıştı. En son da buradan da rica ettiler. Sayın Erdoğan ve Gül'ün dolaylı da olsa, basın yoluyla da olsa çağrıları oldu, ricaları oldu. Ben de bunlara cevap verdim. Osmanlı zamanında padişahlar perde arkalarından dinlerlerdi. Eğer çözüm olacaksa biz bunu da kabul ederiz."⁴¹

Cumhurbaşkanlığı ve Başbakanlık, Abdullah Öcalan'ın avukatları aracılığıyla yaptığı bu açıklamayı yalanladı. Oysa AKP Milletvekili Mehmet Halit Demir, üç gün sonra "Gerekirse Abdullah Öcalan ile görüşülmesi gerektiğini" söylüyordu.⁴²

Kaldı ki, Erdoğan'a yakın isimlerden AKP Diyarbakır Milletvekili İhsan Arslan, gerçeği üç ay öncesinden ifade ediyordu:

"Kürt sorununu çözmek isteyen hiç kimse DTP'yi, PKK'yi ve Abdullah Öcalan'ı görmezden gelemez ve yok sayamaz."⁴³

AKP Milletvekili Mahmut Esat Güven ise bir yıl sonra yaptığı açıklamada, şartları düzeltilirse Öcalan'ın olumlu mesajlar verece-

41 ANF, 26 Temmuz 2009.

42 Hürriyet, 30 Temmuz 2009.

43 Akşam, 25 Mart 2009.

ğini, bu konuda İçişleri Bakanı Beşir Atalay'dan talepte bulunduğunu açıklıyordu:

"Geçen yıl açılımla ilgili Beşir Atalay'dan Apo'nun şartlarının düzeltilmesini istedim. Hücre psikolojisiyle koğuş psikolojisi farklı. 11 yıl tecrit edip hücrede tutuyorsun. Sıradan bir adam değil, bunu kabul etmek zorundasın. Bu gece yatamadım, diyor, ertesi gün olaylar çıkıyor. İmralı'da 60-70 metrekare ev, 300 metrekare bahçe yapsınlar. Şartları biraz iyi olursa daha olumlu mesajlar verecek."⁴⁴

2009: Öcalan'ın Kandil'e Mektubu

Aslı Aydıntaşbaş, 2005'te başlayan PKK ile görüşmelerin, Org. Yaşar Büyükanıt'ın 2007 yılında Genelkurmay Başkanı olmasıyla kesintiye uğradığını belirtiyor. Aydıntaşbaş, 2008 ortasında Kandil, İmralı ve Avrupa ile temasların yeniden başladığını söylüyor ve şu çarpıcı tespiti yapıyor:

"2009'da İlker Başbuğ'un Genelkurmay Başkanlığı'na gelmesiyle asker de projenin arkasında yer aldı. Gül-Erdoğan-Başbuğ ve Taner'den oluşan dörtlü arasındaki uyum, Türkiye için tarihi bir fırsattı."⁴⁵

Gazeteci Aydıntaşbaş, 2009'da devletin Kandil ile İmralı arasındaki mektuba aracılık etmesine de değiniyor:

"MİT'in doğrudan Avrupa, İmralı ve Kandil'le iletişimi sağlanmıştı, ancak PKK kendi içinde İmralı'yla haberleşemiyor, bu durum PKK'nin üç kanadı arasında iktidar mücadelesi ve de devlete yönelik güvensizliği körüklüyordu. Kritik kararlar

⁴⁴ *Hürriyet Pazar eki*, 1 Ağustos 2010.

⁴⁵ Aslı Aydıntaşbaş, "Kandil Görüşmelerinin Perde Arkası", *Milliyet*, 23 Mayıs 2011.

alınamıyordu. Bu yüzden Öcalan'ın Kandil'e mektup yazma talebine izin verildi. Mektup, devlet tarafından Avrupa'daki PKK'ye, oradan Kandil'e iletildi."⁴⁶

Zübeyr Aydar, Öcalan'ın Karayılan'a gönderdiği bu mektupla ilgili "Önce size mi geldi" sorusuna şu yanıtı veriyor:

"Mektup örgüte geldi diyelim. (Duruyor) Yalnız şunu söyleyebilirim: Avukatlar üzeri değil. Bunlar büyük işler, yalnız avukatların işi değil. Hayati meseleler. Bu açıdan tabii ki herkes konuşurken de söylerken de, dilimize dikkat etmek durumundayız. Ben de buna dikkat ediyorum.

"Mektupta fazla detay yok. Başkanımızın özellikle belirttiği, iki tane komisyonun kurulması: Bir hakikatler ve uzlaşi komisyonun oluşturulması, diğeri de siyasi konuları ele alan Anayasal komisyonun oluşturulması. Bunları gelen heyetle tartıştığını söylüyor. Heyetle ortak dili biraz daha iyi yakaladığını söylüyor. Uzun görüşmelerden sonra birbirimizi daha iyi anlıyoruz, diyor. Mektup hem bize, hem devlet yetkililerine perspektif veriyor."⁴⁷

Korg. Başbuğ Genelkurmay'ı Neden Bilgilendirmede?

Aslı Aydıntaşbaş'ın uyumlu dörtlü diye belirttiği isimlerden Başbuğ ve Taner'in bu süreçlerde nasıl rol aldığına ilişkin bazı ayrıntılar da, Prof. Dr. Ümit Özdağ'ın anlatımlarında var. Özdağ, *Star* gazetesinin kendisine yönelik "PKK ile müzakere yürüttüğü" iddiasına *Yeni Çağ* gazetesinde verdiği yanıtta önemli bilgiler aktarıyordu:

"*Star* gazetesi tarafından ortaya atılan üçüncü iddia, 'Prof. Dr. Ümit Özdağ'ın İrfan Güler adlı bir PKK'li ile gizli bir görüşme yaptığı' iddiasıdır. Gerçekten de Mehmet Mehmetoğlu kendisi-

46 Aslı Aydıntaşbaş, *aynı yerde*.

47 Aslı Aydıntaşbaş, "'Merak Etme Sen' Edebiyatıyla Olmaz", *Milliyet*, 27 Kasım 2010.

ne dönülmemesi ve bir şey vaat edilmemesine rağmen Ümit Özdağ'ı arayarak kendisi gibi düşünen önemli bir şahısla görüşülmesi konusunda çok ısrarcı olmuştur. Ümit Özdağ da bu ısrar üzerine anılan kişiyle yine Avrasya Stratejik Araştırmalar Merkezi'ndeki başkanlık odasında görüşmüştür. Anılan kişi görüşmede kendisinin PKK ile bağlarının olduğunu, Kuzey Irak'tan haber aldığını, ABD'nin Ortadoğu operasyonu öncesinde havada büyük çeklerin uçtuğunu, PKK'nin da bu çeklerden birisini kabul edebileceğini, ancak PKK'nin Türkiye'nin çekini almayı tercih edeceğini söylemiştir. Anılan kişi, ayrıca bu konuda Ümit Özdağ'dan arabuluculuk da istemiştir. Ancak Ümit Özdağ, bir düşünce kuruluşunun başkanı olduğunu, bir sivil toplum örgütünün bu tür bir sürecin içerisinde yer almasının mümkün olmadığını, ABD'nin yaklaşan Irak harekâtını dikkate alarak yapabileceği tek şeyin bu görüşmeyi devlet yetkililerine bildirmek olduğunu söyleyerek görüşmeyi sonlandırmıştır.

"Görüşmeden hemen sonra Prof. Dr. Ümit Özdağ, dönemin Milli Güvenlik Kurulu Genel Sekreteri Orgeneral Cumhur Asparuk ve dönemin Milli Güvenlik Kurulu Genel Sekreter Başyardımcısı Korgeneral İlker Başbuğ'dan randevu almıştır. Orgeneral Cumhur Asparuk ve Korgeneral İlker Başbuğ ile gerçekleşen görüşmede Ümit Özdağ, gerçekleşen ziyareti anlatmış ve gelen kişinin 'Ortadoğu'da havada çekler uçuşuyor. PKK Türkiye'nin verdiği çeki almayı kabul eder' şeklindeki açıklamasını ifade etmiştir. Ümit Özdağ'ın yanında Orgeneral Cumhur Asparuk Korgeneral İlker Başbuğ'a dönerek 'Bunu Genelkurmay'a bildirelim mi?' diye sormuş, Korgeneral İlker Başbuğ da 'Hayır. Üzerinde durmaya gerek yok komutanım' cevabını vermiştir. Konunun bundan sonra nasıl geliştiği ile ilgili Ümit Özdağ'ın herhangi bir bilgisi yoktur."⁴⁸

48 "Alçakça Bir Kampanya", *Yeni Çağ*, 28 Mayıs 2011.

Ümit Özdağ, İrfan Güler isimli şahsı kendisine gönderen Mehmet Mehmetoğlu ile yaptığı görüşmeden sonra da MİT Müsteşarı Emre Taner'i bilgilendirmiştir:

"Diyarbakırlı bir işadamı olduğunu söyleyen Mehmet Mehmetoğlu, Prof. Dr. Ümit Özdağ'dan telefonla randevu alarak önemli bir konuda görüşmek istediğini ifade etmiştir. Bu görüşme talebi kabul edilmiştir. Mehmet Mehmetoğlu, Ümit Özdağ'ı ASAM'da ziyaret etmiştir. Görüşmenin gizli bir görüşme olmadığı görüşme yerinden de gayet açıktır. Zaten gizli bir görüşme olması gerektiğine dair ortada en küçük bir emare de yoktur. Mehmet Mehmetoğlu Ümit Özdağ'a görüşmede, kendisinin Kuzey Irak'ta da işler yapan bir işadamı olduğunu, 'PKK ile Türkiye arasındaki sürecin sona ermesinin büyük yararlar doğuracağını, halkın da zaten yorgun olduğunu' ifade etmiştir. Gerekirse kendisinin de PKK'nin terörü sona erdirmesi konusunda girişimlerde bulunacağını ifade etmiştir.

"Mehmet Mehmetoğlu'nu tanımayan Ümit Özdağ, görüşmeyi teşekkür ederek sonlandırmış ve konu ile ilgili bilgi vermek amacıyla dönemin MİT Müsteşar Yardımcısı Sayın Emre Taner'den randevu almıştır. Emre Taner'i MİT Karargâhında ziyaret eden Ümit Özdağ, Emre Taner'e böyle bir kişinin geldiğini, yukarıda sözü edilen ifadeleri kullandığını belirtmiştir. Taner, kişiyle ilgili kısa bir araştırma yaptırmış ve Ümit Özdağ'a 'Bu şahsın PKK'li olmadığını, hatta PKK terör örgütünün Mehmet Mehmetoğlu'ndan haraç aldığı' bilgisini aktarmıştır. Sayın Taner, aynı zamanda bu kişinin çok önemli biri olmadığını açıklamıştır."⁴⁹

49 Aynı yerde.

Ümit Özdağ'ın Kürt Konferansındaki Teklifi

Bu bölümü Ümit Özdağ'ın, "PKK ile müzakere yürüttüğü" iddiasına konu olan toplantıya dair söyledikleriyle bitirelim:

"Dışişleri Bakanlığı İstihbarat ve Araştırma Genel Müdürlüğü Genel Müdür Yardımcısı Temmuz 1998'de Ümit Özdağ'ı arayıp, 28-29 Temmuz'da 'Washington Kürt Enstitüsü' tarafından düzenlenen 'Ortadoğu'da Kürtler' konulu konferansa katılmasını istemiş. Özdağ'ın işlemleri dönemin Washington Büyükelçiliği görevlisi Namık Tan tarafından hızla düzenlenmiş. Özdağ'ı toplantı salonunda, orada başka bir sıfatla bulunan MİT görevlisi karşılamış. Özdağ konuşmasında 'PKK Türkiye dışına çekilsin, terör eylemlerine son versin ve uzun vadede siyasal bir çözüm arasın' demiş. Toplantının sonunda HA-DEP milletvekilinin oğlu ve arkadaşı ile Ümit Özdağ ve MİT görevlisi birlikte kahve içmişler. HADEP milletvekilinin oğlu burada Özdağ'a, konferanstaki sözlerine atıf yaparak, 'Öyle şey olmaz. PKK Kuzey Irak'a çekilir ve eylemsiz kalırsa, her eylemsiz kalan terör örgütü gibi, kendi kendisine imha olur' demiştir. Özdağ konferanstaki teklifinin amacının, 'PKK'nin eylemsizlik içinde çürümesi' olarak belirtmiştir."⁵⁰

20 Ağustos 2009: Öcalan Protokolleri Hükümete İletti

Başbakan Erdoğan, 5. Oslo görüşmesinin deşifre olmasından sonra, gelen tepkiler nedeniyle "protokolleri imzalamadığını" söyledi. Neydi bu protokoller, ne zaman yazılmış ve teslim edilmişti?

Protokollerin öyküsünü önce Zübeyr Aydar'dan dinliyoruz:

"Direkt Başkanımız, 'Ben bir yol haritası hazırlayacağım' demedi. Devlet tarafından kendisinden istendi. 'Ne istiyorsu-

⁵⁰ Aynı yerde.

nuz?" diye soruldu. Biz de bu yüzden her tarafta toplantılar yaptık. Her taraftan görüş aldık, örgüt görüşünü iletti, Türkiye'de aydınlardan, değişik kesimlerde, hatta Talabani ve Barzani'den de görüş alındı. Bunlar avukatlar aracılığıyla başkımıza iletildi. 156 sayfalık bir sentez hazırladı ve 20 Ağustos 2009'da devlete verdi. Biz eylül ayında elimize geçmesini bekliyorduk ama söz de verilmiş olmasına rağmen maalesef bize verilmedi."⁵¹

Zübeyr Aydar "içeriği çeşitli vesilelerle söylenen" protokollerde yer alan siyasi talepleri de şöyle özetliyor:

"Temel talepler, kabul edilmesi gereken şey, 'Bu ülkede Kürtler diye bir halk var, ayrı bir millettir.' Bunun kabul edilmesi gerekir. Anayasa etnisiteye nötr olmalı. Ayrıca anadilde eğitim, kamuda hizmet alma ve verme ve idari değişim, demokratik özerklik..."⁵²

Abdullah Öcalan, 26 Ağustos 2009 tarihli avukat görüşmesinde, cezaevi yönetimine teslim ettiği yol haritası-protokoller hakkında şunları söylüyordu:

"İdareye, cezaevi idaresine verdim, teslim ettim. Devlete gidecek. Üsttekiler tartışacak. Murat'ın (Karayılan) eline de geçecek. Devlet tartışacak, Murat, onlar da tartışacak. Yol haritası 160 sayfa tuttu. 600 sayfa da savunmanın dördüncü bölümü, Ortadoğu Kültürünü Demokratikleştirmek tuttu. Bu yol haritası, taslak biçimindedir. Bu benim sunduğum ilk taslaktır. Buna rapor da diyebilirsiniz. Bu bir süreçtir. Devlet bunu tartışır, bana bir şekilde cevabını yansıtırsa, ben de ona göre

51 Aslı Aydıntaşbaş, "'Merak Etme Sen' Edebiyatıyla Olmaz", *Milliyet*, 27 Kasım 2010.

52 Aslı Aydıntaşbaş, *aynı yerde*.

fikrimi tekrar söylerim, devlete cevap veririm. Bu yol haritasının ikinci kısmını da sunarım. Evet, şayet yeterli görülmezse tekrar bir değerlendirme yapabilirim, hatta gerekirse duruma göre üç, dört diye de devam eden sunumlar yapabilirim. Benim şu anda yapabileceğim bir şey kalmadı. Söylediklerimi söyledim. Artık devletin cevabını bekleyeceğim."

Abdullah Öcalan, 23 Ekim 2009'da avukatları aracılığıyla yaptığı açıklamada, yol haritasında üç aşamadan oluşan üç öneri yaptığını belirtiyordu:

"Birinci aşama, devlet Kürtlerin tüm haklarını güvence altına alacak, güvence verecek. PKK de bölücü olmadığını devlete ispatlayacak. Şiddeti yöntem olarak esas almadığını ilan edecek. Bu aşamada çatışmasızlık ortamı oluşturulacak. Devlet Kürtlerin kendi kendini yönetmesine imkân tanıyacak. Bu olursa ikinci aşama olarak sınır dışına çekilme olacak. Üçüncü aşama olarak da devlet verdiği güvenceyi hukuki mevzuatta yansıtabilecek. Devlet bunu yaptığı oranda da geri dönüşler başlayacak."

Ekim 2009: AKP'nin Habur'da Çadır Hukuku

Abdullah Öcalan, Kürt Açılımı'ndaki tıkanıklığın aşılması için biri Kandil'den diğeri de Mahmur Kampı'ndan olmak üzere iki barış grubunun Habur'dan geçerek Türkiye'ye gelmesini istedi.⁵³

Cengiz Kapmaz, devletin Öcalan'dan Barış Grubu istemesinin öyküsünü şöyle anlatıyor kitabında:

"Süreç tıkanmaya doğru giderken, İmralı'da Öcalan'ın kapısını devlet bir kez daha çaldı. Yol haritası boyunca Öcalan'ın

53 www.kanaldhaber.com.tr, 15 Ekim 2009.

'gelin haritayı müzakere edelim' çağrılarını duymazlıktan gelen devlet, Öcalan'ın kapısını farklı bir amaçla çalmıştı. Heyet Öcalan'dan, Türkiye'ye Barış Grubu gelmesi için çağrı yapmasını istiyordu. Öcalan, öneriye şiddetle karşı çıktı, 'Hayır, olmaz' dedi. Bunun üzerine heyet Öcalan'a barış gruplarının gelmesinin negatif olan havayı pozitifte çevireceğini, sürecin önünü açacağını, kamuoyunda olumlu sonuçlar doğuracağını, örgütün kendisine bağlı olup olmayacağını görececeklerini belirterek, grupların gelmesinde ısrarcı davrandı. Bunun üzerine Öcalan, 'Peki' diyerek, öneriye fırsat tanıma kararı aldı."⁵⁴

Bu çağrı üzerine 19 Ekim 2009'da barış grupları Habur'dan giriş yaptı. Üniformalarıyla gelen ve "Abdullah Öcalan'ın çağrısı ile barış için geldik" ifadesi veren PKK'lilerden 29'u savcı tarafından, 5'i de hâkim tarafından serbest bırakıldı. (Tam iki yıl sonra 11 Ekim 2011 günü, müzakerelerin ortalığa saçılmasının yarattığı tepki nedeniyle, Habur'dan girenlere 10 yıl hapis cezası verildi!) Kendilerini karşılayanlarla birlikte şehir şehir ilerleyen PKK'liler tam bir gövde gösterisi yaptılar.

Erdoğan: Olumlu ve Sevindirici Görüntüler

Başbakan Recep Tayyip Erdoğan 20 Ekim 2009 tarihli grup konuşmasında Türk devletinin otoritesinin ortadan kaldırıldığı bu sahneleri şöyle tanımlıyordu:

"Dün Habur Sınır Kapısı'nda yaşanan anlamlı gelişmeye de değinerek sözlerimi sonlandırmak istiyorum. Bildiğiniz gibi 34 kişi sınırı geçti ve sabah saatlerinde 29'u, ilgili yasalarımız çerçevesinde bırakıldı. Bunu son derece olumlu ve sevindirici bir gelişme olarak gördüğümü ifade etmek istiyorum. Şu anda yargı diğer 5'i ile ilgili çalışmalarını da sürdürüyor.

54 Cengiz Kapmaz, *Öcalan'ın İmralı Günleri*, s.494.

"Niçin böyle bir adım atılmadı? Şu anda bu bir milli birlik sürecinin, bir demokratik açılım sürecinin gereği olarak atılmış bir adımdır. Bir kardeşlik projesinin gereği olarak atılmış bir adımdır.

"Ve değerli kardeşlerim, burada ben gerek dağdakilere, gerek Mahmur kampında olanlara gerek Avrupa'da olanlara hepsine çağırımı yineliyorum, vakit yitirmeden ülkelerine dönmelerini tavsiye ediyorum."⁵⁵

Barış gruplarının tutuklanmadan Türkiye'ye girişini "olumlu" bir gelişme olarak değerlendiren KCK Yürütme Konseyi Başkanı Murat Karayılan ise, "Biz üstümüze düşeni yaptık. Devletin ve hükümetin atacağı adımlara bakacağız" diyordu.⁵⁶

AKP-DTP Anlaşması

Öte yandan Açılım Koordinatörü ve İçişleri Bakanı Beşir Atalay ile DTP Genel Başkanı Ahmet Türk'ün 17 Ekim 2009 cumartesi günü gizlice buluşukları ve Habur'dan girişi organize ettikleri de basına yansdı.⁵⁷

KCK operasyonu nedeniyle hâkim karşısında ifade veren Hatip Dicle, aylar sonra bu organizasyona ışık tutan şu açıklamayı yapıyordu:

"15 Ekim 2009'da DTP Genel Başkanı Ahmet Türk, beraberindeki bir heyetle İçişleri Bakanı Beşir Atalay'ı ziyaret etti. Bakan bu heyete, 'Konuyla ilgileniyorum. Müsteşarımı Diyarbakır'a gönderdim. Hâkim ve savcılar ayarlandı, geldikleri gibi geçecekler,' dedi. Bu aşamada, dört gün sonra Silopi'den gelen

55 "Erdoğan: Olumlu ve Sevindirici", TRTHaber, <http://www.trt.net.tr/Haber/HaberDetay.aspx?HaberKodu=ac960a6f-fb31-48ad-99d9-7560193e9697>, 20 Ekim 2009.

56 ANF, 21 Ekim 2009.

57 Milliyet, 21 Ekim 2009.

sekiz gerilla, 'Biz gerillayız. Önder Abdullah Öcalan'ın çağrısı ile barış için geldik' dedi ve bunlar sürecin olumlu sonuçlanması için gerektiği gibi tutuklanmayıp serbest bırakıldı."⁵⁸

Görüşmeyi yaptığı söylenen Ahmet Türk de organizasyonu yalanlamadı:

"Gelecek gruba olumlu yaklaşımın, açılımın seyri açısından olumlu olacağını Sayın İçişleri Bakanı Beşir Atalay'a ilettik. Sayın Atalay da, bu konuda ellerinden geleni yapacaklarını söyledi."⁵⁹

Ortada bir pazarlık ve görüşme olduğu İçişleri Bakanı Atalay'ın "Eve dönüş, demokratik açılım sürecinin bir safhası, planın bir parçası" açıklamasıyla da teyit ediliyordu zaten.⁶⁰

Nitekim İngiliz *The Economist* dergisi, eve dönüşün, "bir yıllık gizli görüşmelerin sonucu" olduğunu yazıyordu!

Habur'da MİT Organizasyonu

Cengiz Çandar da, Habur'un AKP hükümetinin bilgisi dahilinde MİT Müsteşarı Emre Taner tarafından kotarıldığını belirtiyordu:

"Hükümetin bilgisi dahilinde MİT Müsteşarı Emre Taner'in başını çektiği girişim, PKK liderleriyle anlaşarak Habur'da 19 Ekim 2009'da 34 kişinin Türkiye'de giriş yapmasına uzanmıştır. Türkiye'ye gelenlerin 8'i anlaşma uyarınca Kandil'den Murat Karayılan tarafından gönderilmiş, 26'sı ise yine Mahmur mülteci kampından seçilerek Türkiye'ye gönderilmiştir.

"Emre Taner'in önemli rol aldığı proje, silahların bırakılmasıyla, atılacak eşzamanlı adımları öngörmekteydi. Bir yandan kültürel kimliği tanıyacak yasa değişiklikleri ve yeni anayasa

58 *Hürriyet*, 14 Şubat 2010.

59 *Hürriyet*, 14 Şubat 2010.

60 *Zaman*, 20 Ekim 2009.

çalışmaları yapılırken, Öcalan'ın tutukluluk şartlarında de iyileştirme söz konusu olacaktı. Yine eşzamanlama ile 'dağdakiler'in önder kadro dışında kalanları, Türkiye'ye hemen entegre edilecek, 'dağda'ki lider ve yöneticiler, 5 yıl Irak Kürdistan bölgesinde kalacaklardı. 5 yıl sonunda onlar da, muhtemelen hapisten çıkacak ve Öcalan ile birlikte Türkiye'de yasal siyaset yapmaya teşvik edileceklerdi.

"Çok büyük ölçüde, 1993'teki beklenmedik ölümünden hemen önce Turgut Özal'ın kafasında uyanan çözüm formülleri ni devam ettiren bu yaklaşım, Habur'dan girişleri, siyasi çözüm sürecinin başlangıç noktası olarak öngörmekteydi. Bu yolda, plana göre, Habur girişlerinin devamıyla, PKK'nin tedericen de olsa silahsızlanması söz konusu olacak ve siyasi çözüme yönelilecekti. Habur gelişmeleri üzerine 2009'da söz konulu plan donduruldu."⁶¹

Öcalan: Bir Daha Çağırمام

Abdullah Öcalan, 23 Ekim 2009'da avukatları aracılığıyla yaptığı açıklamada, bir daha barış grubu çağırmayacağını ilan ediyordu:

"Ben bir daha gelmeleri için kesinlikle çağrıda bulunmayacağım, barış grupları gelmez, gelemmez. Bundan sonra grupların gelmesi için durum değişmeden hiçbir çağrıda bulunmayacağım, bu doğru da değil, alçaklıktır, onursuzluktur. Ama Devlet gider PKK'yle görüşür, anlaşır, PKK kendisi gönderirse ona bir şey diyemem. Benim tarafımdan bir daha Barış Grubu çağırısı kesinlikle olmayacaktır.

"Gelen gruplar için şükranlarımı sunuyorum. Bu gruplara çağrı yapmamdaki amaç şuydu: Devlet, bir sınama yapmak istedi. Bana bağlı olup olmadıklarını, ne kadar bağlı oldukla-

61 Cengiz Çandar, "Dağdan İniş-PKK Nasıl Silah Bırakır?", TESEV Raporu, 2011, s.49.

rını sınamak istedi. Ben de 'Beni dinlerler, benim halkım beni dinler' dedim. Bana bağlı olduklarını da belirtmek gerekiyordu. Hem tıkanan siyasetin önünü açmak hem de bunu göstermek için çağrıda bulundum, onlar da dinlediler ve geldiler, bağlıklarını gösterdiler. Hepsine teşekkür ediyorum, şükranlarımı sunuyorum."

Aralık 2009 Öncesi: Öcalan-Adalet Bakanlığı Görüşmesi

Abdullah Öcalan'ın AKP'yle pazarlıklarındaki şartlarından biri de cezaevi koşullarının düzeltilmesiydi. AKP bu konuyu sürece yaparak çözdü, Öcalan'a arkadaş bile gönderdi. Öcalan, Adalet Bakanlığı'ndan bir heyetle bu konuda yaptığı görüşmeyi avukatları aracılığıyla şöyle açıklıyordu:

"Buraya getirilen arkadaşlarla bir kez görüştüm. Buradaki görevliler, ileride televizyon vereceklerini belirttiler. Adalet Bakanlığı'ndan gelen heyetle görüştüm. Adalet Bakanlığı Ceza ve Tevkif İşleri Müdürü de vardı. Bu görüşmeden sonra kapının üstünde aşağıya ve yukarıya yeni bir pencere açtılar. Kaldığım odada yatak, dolap, masa var. Onun dışında bana iki-üç adım mesafesinde yer kalıyor. Yatak, masa ve dolap yeri dışında enine iki adım boyuna üç adımlık mesafe var. Bütün yer bundan ibarettir."⁶²

2009 Sonu: 5. Oslo Görüşmesi

13 Eylül 2011 günü internete düşen ses kayıtları Türkiye'nin uzun süre konuşulacak yeni gündemini belirliyordu. Üçüncü bir tarafın koordinatörlüğünde bir araya gelen AKP hükümeti ve PKK

⁶² ANF, 11 Aralık 2009.

Oslo'da pazarlık yapıyordu. Kayıtlara göre AKP hükümetini "Başbakan'ın özel temsilcisi" Hakan Fidan ile MİT Müsteşar Yardımcısı Afet Güneş temsil ediyordu. Karşılarında ise Mustafa Karasu, Sabri Ok ve Zübeyir Aydar'dan oluşan PKK heyeti vardı.

Konuşmalardan anlaşıldığına göre Oslo'daki görüşme, biz dizi görüşmenin beşincisiydi ve 2009 yılının sonunda yapılmıştı.

Gündeme bomba gibi düşen bu görüşme, AKP hükümetini zorla bırakmamak için "MİT-PKK görüşmesi" diye isimlendirilerek normalleştirilmeye çalışıldı. Çünkü Başbakan Recep Tayyip Erdoğan, daha önce de PKK ile müzakere ettiği gündeme getirildiğinde bunu yalanlamış ve "ispatlamayan şerefsizdir" demişti. Ancak görüşmenin varlığı bizzat Başbakan Erdoğan'ın danışmanı Yalçın Akdoğan tarafından dile getirildiğine, Başbakan "hükümetin değil, devletin görüştüğünü" ileri sürmüştü.

Şimdi görüşme ses kayıtlarıyla birlikte ortadaydı ve PKK ile bizzat hükümet görüşüyordu. Erdoğan'ın sonradan MİT müsteşarı da yaptığı Hakan Fidan, 5. Oslo görüşmesinde muhataplarına bizzat hükümet adına masada bulunduğunu söylüyordu:

"(Başbakanlık) Müsteşar yardımcısıyım ama Sayın Başbakanımızın özel temsilcisiyim. (...) Olayın teknik görünen bir çalışmadan öte daha siyasi içerikli, daha farklı bir boyuta taşınması ihtiyacı hâsıl olunca Sayın Başbakanımız bu konuda beni görevlendirdi. (...) Sayın Başbakan bu noktada ciddi olduğunu, samimi olduğunu, siyasi riski de yüklenmeye hazır olduğunu birkaç defa söyledi. (...) Hükümetin çok ciddi niyeti var. Bu iyi niyeti Türkiye'deki reel şartların izin verdiği ölçüde hayata geçirmeye, realize etmeye çalışıyor. Bu noktada Sayın Başbakan beni görevlendirdi."

PKK ile kim görüştü tartışması, görüşmenin içeriğinden daha çok tartışıldı. Dahası "kim şerefsizdi" polemiğiyle, görüşmenin içe-

riği neredeyse rafa kaldırıldı. Bu tartışmaları ve polemikleri ilerleyen sayfalarımızda değerlendireceğiz.

Görüşmeler Ne Zaman Başladı?

5. Oslo görüşmeleriyle birlikte AKP hükümetinin PKK ile bugüne kadar yaptığı müzakerelere dair bilgiler ortaya çıkmaya başladı. 2 Kasım 2010 tarihinde OdaTV için hazırladığımız "AKP'nin PKK ile 19 müzakeresi" başlıklı dosyada ana hatlarını verdiğimiz pek çok görüşmenin ayrıntıları yavaş yavaş belirginleşiyordu. Ve tespit edebildiğimizden çok daha fazla görüşme olduğu da otaya çıkıyordu. En önemlisi de görüşme tarihlerinin neredeyse AKP hükümetinin ilk yıllarına kadar iniyor olmasıydı.

Örneğin Demokratik Toplum Kongresi DTK'nin Eşbaşkanı Aysel Tuğluk, görüşmelere 2006 yılında başlanıldığını⁶³ söylerken, görüşmelerde bizzat Cumhurbaşkanı Abdullah Gül adına yer alan gazeteci Hasan Cemal ise bu tarihi 2004 yılı olarak belirtiyordu.⁶⁴

PKK'li muhataplarına "bundan altı yıl önce masaya oturulduğunda..." diyen Hakan Fidan ise görüşmelerin 2003 yılında başladığını belirtmiş oluyordu. Zira 5. Oslo görüşmesi 2009 yılının sonuna doğru gerçekleşmişti.

5. Oslo Görüşmesinin Tutanakları

Görüşmenin ne anlama geldiği, hangi konjonktürde sızdırıldığı, kimin sızdırdığı gibi tartışmalara geçmeden önce görüşmenin tutanaklarını okuyalım:

"Afet Güneş: Öncelikle tekrar bizi bir araya getirmede katkılardan dolayı teşekkür ediyoruz. Bu çalışmaya başlarken çok uzun soluklu bir çalışma olacağının bilincinde başladık her iki taraf ola-

63 Aysel Tuğluk'un Yasemin Çongar'a açık mektubu, *Taraf*, 26 Eylül 2011.

64 Hasan Cemal, "PKK, BDP, Güneydoğu'dan haberler öyle ki...", *Milliyet*, 27 Eylül 2011.

rak. Yine her zaman aynı şeyi söyledik, zaman zaman kesintiler olabilir, kimi zaman inişler ve çıkışlar yaşanacaktır, dedik. Önemli olan amaçta değişiklik olmamasıydı. Çünkü bizi bir araya getiren her iki tarafta da çözüm iradesi bulunmasıydı. Böyle giriştik bu işe tüm gücümüzle, karşılıklı asgari müşterekleri yakalamaya çalıştık bugüne kadar. Her seferinde biz kendi konumumuzu da izah etmiştik ve biz bir kanat devletle olan tüm iletişimin sağlanmasında hakeza diğer kanatta İmralı ile daha sonra üstlendiğimiz misyon çerçevesinde bir kanal olduğumuzu söylemiştik.

"Muhataplarımızın tabii zaman zaman beklentilerini de alıyoruz. Bizi daha farklı bir profilde görmek istediklerini söylüyorlar. Birçok konuda zaten açık konuştuk, yine açık söyleyeceğim, kimi zaman bu bizi rencide etti yani neden bu güvensizlik diye. Ancak zamanı geldiğinde siyasi iradeye daha yakın kişilerin bu platformda yer alabileceğini zaten belirtmiştik. Her vesileyle bugüne kadar ki temaslarımızda ne vaat ettikse, kendi ölçülerimiz dahilinde gerçekleştirdik.

"Bu gelişmede nihayetinde benzer bir şekilde oldu. Sayın Fidan bizimle birlikte bu toplantıya katıldı. Kendileri başbakanlık müsteşar yardımcısı, onunda ötesinde başbakana en yakın kişilerden biri.

"Hakan Fidan: Ben öncelikle merhaba diyorum, tanıştığımıza memnun oldum. Bu ekibin yeni üyesiyim. Afet hanımın da dediği gibi, yaklaşık bir ay önce İmralı'da sayın Öcalan'la bir araya geldik. Zaten ismimi söylemiştim. İsmim Hakan Fidan. Müsteşar yardımcısıyım ama sayın başbakanımızın özel temsilcisiyim. Şu an özellikle Türkiye'nin Ortadoğu'da taraf olduğu krizlerde arabuluculuk görevlerinde ekip varsa ekibin içerisindeydim, şahıs varsa da şahıs olarak görev aldım. Hala belli çalışmalar devam ediyor.

"Bu konuda arkadaşlarımızın uzun zamandır sizinle beraber devam ettirdikleri çalışmalar gerçekten her türlü takdirin ötesindedir. Ama bir noktadan sonra verilen raporlar çerçevesinde olayın teknik

görünen bir çalışmadan öte daha siyasi içerikli, daha farklı bir boyuta taşınması ihtiyacı hâsıl olunca, sayın başbakanımız bu konuda beni görevlendirdi.

"Takdir edersiniz ki oldukça hassas bir durum, siyasi riski kabul edilemeyecek derecede yüksek bir durum. Kendisi bu konuda birkaç cümle bile etmedi, sadece bir iki defa bir şey söyledi. Ama etrafta bazı bakanlar defalarca gidip benim ismim ve benim pozisyonumda burada bulunmamın hükümet için çok ciddi bir risk alanı, sıkıntı alanı olduğunu söyledi.

"Özellikle muhalefetin bulunduğu şartları biliyorsunuz. Zaten onların resmetmeye çalıştığı bir gerçeklik var, buna hizmet edeceklerini kamuoyuna açıklamalarına rağmen. Sayın başbakan bu noktada ciddi olduğunu, samimi olduğunu, siyasi riski de yüklenmeye hazır olduğunu birkaç defa söyledi.

"Bu çerçevede biz arkadaşlarımızla beraber çalışmaya başladık. Orada Sayın Öcalan'la iki saatten fazla bir görüşmemiz oldu odasında. Üç kişiyiz, baya uzun ve verimli bir görüşme oldu. Kendisinin sağlık durumu oldukça iyi. Zihni fevkaladeden iyi çalışıyor. Artikülasyonları oldukça sağlıklı. Konuları karşılıklı tartıştık. Tabii verdiği cevapları sürekli siyasi tahlilden geçirerek olaylara yaklaştığı için biz de siyasetin ve şu anda hizmet etmekte olduğumuz siyasetçinin ne düşünmekte olduğunu elimizden geldiğince aktarmaya çalıştık.

"Ben burada en büyük görevin de açıkçası bu olduğuna inanıyorum. Yani şu anda iktidarda bulunan seçilmiş siyasetçinin psikolojisi nedir, perspektifi nedir, olaylara nasıl yaklaşıyor, ben bunu aktarmaya çalışacağım. Sizden aldığım perspektifi de tabii oraya yansıtacağım ama bu arada belli konularda da belli mutabakatlara varma, belli konularda tartışma görevini de, cevap verme görevini de elimizden geldiği kadar üstleneceğiz.

"Ama tekrar ediyorum ki ben burada ne dersem diyeyim belki çok fazla reklamlara gidebilir diye düşünüyorum, ama hükümetin çok ciddi niyeti var. Bu iyi niyeti Türkiye'deki reel şartların izin

verdiği ölçüde hayata geçirmeye, realize etmeye çalışıyor. Bu noktada sayın başbakan beni görevlendirdi. Ben tekrar burada olmaktan dolayı memnuniyetimi ifade ediyorum. Ve teşekkür ediyorum.

"Sabri Ok: Sağolun teşekkürler. Daha iyi öğrenmek, daha iyi anlamak için birkaç soru sormak istiyoruz. Siz gittiniz, önderlikle görüştünüz. Kendisi de buna değer veriyor, heyecanlı, umutlu olduğunu, olmak istediğini söylüyor. Ve tartışmanızın, tabii ki siz biliyorsunuz, bize iletilen mektup çok kısadır, çok temel bazı ilkeler ve çerçeveden ibaret. Tartışmanızın ve görüşmenizin özetini bizimle paylaşmaya, değer gördüğünüz hususları varsa, dinlemek isteriz.

"Hakan Fidan: Tabii. Şöyle ifade edeyim, benim o zaman notlarım vardı, şimdi yanımda değil. Ama ana başlıkları aklımda. Benim açıkçası yıllardır okuduğum Kürt sorununun nereden kaynaklandığı, ne boyutlara geldiği, siyasallaşma süreci, örgütleşme süreci, sürekli takip ettiğim konular. Yani Sayın Öcalan'la ilgili açık kaynaklara çıkan ve bizdeki olan bütün bilgiler malumunuz.

"Ama tabii orada bire bir belli konuları tartışmak farklı oluyor. Hapishanede geçen on senenin ve okumanın verdiği çok ciddi bir transforme edici gücü var. Zihinsel manada, çözümleme manasında onu görüyorsunuz. Ve tabii yıllar boyu belli olayları yaşamış, belli noktalara gelmiş, belli dersleri çıkarmış. Şimdi bulunduğu yerden çok daha sağlıklı, çok daha objektif, çok daha nesnel, var olan sıcak şartlardan etkilenmeyen çözümlemelere ulaşıyor. Bunu sürekli satır aralarında, felsefi olarak görmek beni memnun etti. En azından orada geçen süre gerçekten verimli bir süre olmuş.

"Bu noktada şunu da yakından takip etmeye çalıştık, belli düşünce dönüşümleri zihinsel atlamaların hangi noktadan nereye geldiğini görmek de şahsen benim düşünce olarak bulunduğu yer açısından önemliydi. Çünkü görüyorsunuz ki yüzde doksan, doksan beş gelen bütün konularda birleşen bir genel çizgiye gelindi. Ama orada olumlu bir hava var. Kendi dünyasında böyle bir psikoloji içerisinde.

"Fakat ona şunu söyledik, biz Türkiye'deki siyasi rejimi ve şartları dikkate aldığımız zaman, şu an hiç kimsenin, özellikle sayın başbakanın çıkıp böyle bir şeyi ifade etme şansı yok. Ama şunu herkes bilir, burada olumlu bir şey varsa, sizin katkınız olmadan olumlu hale gelmeyeceğini biz hepimiz biliyoruz. Bu bilinen bir gerçek, bunun üzerinde konuştuk.

"Sonuç olarak bütün Türkiye'nin yönetiminden sorumlu bir devlet adamı, siyasetçi kimliğiyle beraber, o da geliyor bu psikolojinin algılanmasında ve bu değeri kullanmakta fayda var diye düşünüyorum. Ben kendisine tüm çıplaklığıyla anlattım. İmralı'daki çözüm iradesini, olaya iyi niyetle yaklaşımı, Sayın Öcalan'ın yıllar içerisindeki oluşturduğu düşünsel evrimi, ulaştığı sonuçları, ulaştığı sonuçların bölgeye yönelik vizyonunun ülkeye yönelik vizyonunun yüzde doksan, doksan beş oranında kendi çizdiği vizyonla nasıl örtüştüğünü de anlattım.

"Bu benim kendi gözlemim, entelektüel, analitik yaptığım şey. Çünkü ben herkesin söylediğini doğru varsaymak zorundayım. Niyet okumasına gidemem. Bu şartlardan dolayı bunu söyledi, bu şartlardan dolayı bunu söyledi, diyemem. Ama bütün çıplaklığıyla anlattım. Tabii yazık olan, ne oluyor şimdi, bu irade ve düşünsel hava varken, modalitede ciddi sıkıntılar yaşanıyor.

"Bunun bir özel benzerini biz Amerika'yla İran arasındaki nükleer kriz var biliyorsunuz. İşte burada İran tabii bize güveniyor. Amerika da bir ölçüde güveniyor. Her iki taraf da 'biz nükleer değişime hazırız' diyor. Fakat modalitede hiç kimse harekete geçemiyor. İran'la en yüksek düzeyde konuşuyoruz, 'biz hazırız' diyor. Amerikalılarla en yüksek düzeyde konuşuyoruz, 'biz hazırız' diyor. 'Hadi gelin, değişin' dediğimiz zaman, o diyor ki 'işte o toprak da olsun, bu toprak da olsun', modaliteyi bir şeye getiremiyoruz.

"Mustafa Karasu: Sabri arkadaş izah etti, ben de o çerçevede bazı şeyler söylemek istiyorum. Biz belki birinci Oslo görüşmesinde olmadı ama ikinci Oslo görüşmesinden sonra hep şunu söyledik.

Artık esas konulara girmemiz gerekiyor. Güven artırıcı önlemler yapılıyor; işte biz ateşkes ve tek taraflı eylemsizlik kararı alıyoruz. Türkiye'de bazı şeyler yapılacak, Kürt sorununda adım atılacak, deniyor. Bunlar hep söyleniyor. Sonunda dördüncü Oslo'da daha somut bir karara gidilerek, önderlik yol haritası verecekti ve bunun üzerinde neler yapılacağı konusunda müzakere edilecekti. Bu konu dördüncü Oslo'da var. Şimdi biz buraya gerçekten beşinci Oslo'ya müzakere için geldik.

"Afet Güneş: Tamam, ben de diyorum ki önderliğin yol haritası elimde. Maddeleri de belli. Haydi, buyurun müzakere edelim.

"Mustafa Karasu: Ben şuna inanıyorum, devlet istesin, şu anda bizi uçağımıza alıp götürebilirsiniz, istesiniz.

"Afet Güneş: Kesinlikle. Ben diyorum gelin götürüyim.

"Mustafa karasu: İsterseniz götürürsünüz.

"Afet Güneş: Götürürüm tabii.

"Afet Güneş: Şu an götürürüm, yani bir sakınca yok.

"Mustafa karasu: Demek ki o zaman önderlikle görüşme sorunu da yok.

"Sabri Ok: Benim hakkımda iddianame hazırlandığı söyleniyor. Bir tarafta kapatılırken, bir tarafta açılıyor.

"Afet Güneş: Hep söyleniyor yani. Bir dosyanın tamamlanması adına yapılan operasyonlar.

"Mustafa Karasu: Sabri arkadaş hakkında dava açılmış. Niye açılıyor biri kapatılırken. Şimdi Sabri arkadaş gönderebilir miyiz?

"Sabri Ok: Karasuyu göndereceğiz.

"Afet Güneş: Karasu yeter bize.

"Mustafa Karasu: Bence DTP'nin de bizim de önder Apo'yu muhatap göstermemizden rahatsız olmayın. Önder Apo'nun muhataplığının meşrulaşması, Türkiye'nin çıkarınadır. Türkiye toplumunun önder Apo'yu muhatap olarak benimsemesi Türkiye'nin çıkarınadır. Şu söyleniyor, otuz yıldır savaştık, Apo'yu nasıl muhatap olarak kabul edelim.

"Bence aşiret devleti değildir Türk devleti. Çıkarı söz konusu olduğunda, Türkiye'nin bunları unutması demiyorum, karşılıklı birbirimizi affetmesini bilmeliyiz. Bu savaşın başlatıcısı, önderi odur. Bunu siz de kabul ediyorsunuz, diyorsunuz ki en makul önderliktir, onunla anlaşabiliyoruz, o doğru yaklaşıyor.

"Afet Güneş: Çünkü değiştim diyorum.

"Afet Güneş: Devlet de şu an karşı taraftaki talepleri, bu halkın talepleri nedir, onları masanın bir kenarına koyuyor. Ben bunların içerisinde hangilerini yapabilirim, ne kadar zamanda yapabilirim, hangi koşullarda yapabilirim, o da bunu tartışıyor kendi kendine zaten.

"Sabri Ok: Tamam aşalım bunları, beraber götürelim.

"Afet Güneş: Zaten diyorum ki, sizden gelen yani bu tabandan gelen, partiden gelen, örgütten gelen talepleri önüne koydu, onun üstünden bakıyor.

"Mustafa Karasu: Bize şunu söylediniz, dediniz ki, 'devlet de Genelkurmay da aynı görüşte hükümet de. Biz buraya üçüncü Oslo'da bütün devlet makamlarının düşüncesi olarak geldik. Yani devlet bu konuda bir konsensüse girdi' dediniz, 'önceden yoktu, ama şimdi bu oldu' dediniz.

"Afet Güneş: Ordunun şu an yaptığı planlı bir operasyonu yoktur.

"Sabri Ok: Asker pozitif etki ve tepki göstermiş, biliyoruz ve şu nu da genelde biliyoruz, siz de bilirsiniz. Bölgedeki askeri komutanlar, genelde, yani içinde farklı düşünenler olabilir ama genelde aslında hepsi daha çok çözüm ve barış isteyenlerdir.

"Afet Güneş: Diyorum ki yürümekte olan bir süreç var. Bu süreç önemli bir süreç. Bizim bugüne kadar yürüttüğümüz karşılıklı çalışmalarla gelinmiş olan bir süreçtir. Kendi kendine falan olmadı bu, birlikte yürüttüğümüz çalışmaların sonucudur. Gerek devletin hazırlanmasında, gerek toplumun hazırlanmasında, gerek örgütün

hazırlanmasında, şu masada yürüttüğümüz çalışmaların çok büyük katkısı olmuştur. Beğenseniz de beğenmeseniz de, yeterli bulsanız da bulmasanız da bir yıl içerisinde yürüttüğümüz çalışmalar, bugün bu meseleyi Türk kamuoyunda ve Türk parlamentosunda tartışılabilir bir hale getirmiştir.

"Bunu bu kadar küçümsemek gibi kimsenin bir lüksü yoktur, kimse küçümseyemez bu bir. İkincisi bugün itibariyle geldiğimiz noktada, önümüzde işte hazırlığını yapmakta olan bir hükümet, ortaya neyi koyacağını, neyi yapıp neyi yapamayacağını, işte hukukçulara vermiş, adalet bakanlığı ayrı bir çalışma yürütüyor, daha sonuç raporu çıkmamış bilmem ne, bakanına bir görev vermiş, 'çalış bakalım, raporunu çıkart' demiş, daha sonucu çıkmamış.

"Sabri Ok: Şimdi bunlar oluyor. Devlet de arayıp hangi ilde, hangi dağda birileri var, ben de imha ederim demesin, çünkü biz çözüm sürecindeyiz

"Afet Güneş: Peki ne kadar süre bekletmeyi düşünüyorsunuz dağlarda?

"Sabri Ok: Biz istiyoruz ki en kısa sürede bu sorun çözülsün, böyle altı yılda yedi yılda değil.

"Afet Güneş: Yani bu neresinden bakarsak bakalım, çünkü çözümün parametreleri içinde işte basit birtakım taleplerden, anayasa değişikliğinden Öcalan'ın serbest bırakılmasına kadar çok geniş bir skala var. Talepleri şöyle bir göz önüne getirdiğimiz zaman, çok geniş bir skala var. Bunların üç ayda, beş ayda, sekiz ayda, bir sene de tamamlanabilmesi söz konusu değil.

"Sabri Ok: Bugün için size kısa bir şey hazırlasak, nasıl olabilir?

"Afet Güneş: Yani götürmeye çalışırız ama dediğim gibi altı buçuğa kadar yetiştirebilerseniz. Ama ne olur on beş sayfa yazmayın, gözünüzü seveyim, niçin söylüyorum.

"Sabri Ok: Yok biz kısa yazacağız.

"Afet Güneş: Hakikaten kısa yazmayı hiç bilmiyorsunuz.

"Sabri Ok: Doğru.

"Afet Güneş: Nasıl bir şey oluyor, biliyor musunuz? Bakın çok samimi söylüyorum sıkıntıyı, içeri giriyoruz, konuşmuyoruz, 'biz sana bilmem ne getirdik' falan demiyoruz, 'al şunu içinden oku' diyoruz. Çünkü bu kadar da deklare etmek istemiyoruz.

"Açıkcası adam bir başlıyor, zaten o da böyle sindire sindire okuma derdine, oturuyor bir buçuk saat okuyor. Biz de mutfak kadar bir yerin içerisinde boş boş oturuyoruz. O okuyor, biz oturuyoruz. Artık bir buçuk saatin sonunda zaten üstünde çok da tartışma yapmak istemiyoruz. 'Şimdi sen çevir arkasını' diyoruz, 'ne diyeceksen de' diyoruz. Onun da yazması maşallah bir yarım saat, kırk beş dakika sürüyor. Ona da yalvarıyoruz, ne olur kısa yaz diye.

"Devlet size çok büyük bir fırsat yaratmış durumda. Sizin karşılıklı olarak birbirinizle iletişim sağlamanızı, dolaylı dahi olsa fikirlerinizi birbirinize yansıtmanızı, yazışmanızı, çizişmenizi, onlar üzerinden karşılıklı görüş teatilerinde bulunmanızı sağlıyor.

"Sabri Ok: Önemli buluyor şüphesiz ama her şey değil.

"Afet Güneş: Habur bizim iki buçuk senedir, neredeyse yürüyen tüm ilişkilerimizin, Ankara'dan başlayarak söylüyorum, özelde kırılma noktasını oluşturdu. Gelenler yeteri kadar eğitim almamışlardı ve ne amaçla geldiklerinin bile farkında değillerdi. Adeta bir siyasi gösteriye dönüştürüldü.

"Burada sizin de çok iyi bildiğiniz gibi hukuk ihlal edildi. Her şey yok edildi. Amaç size verilen birtakım sözlerin tutulmasıydı. Tabii burada belki başta konuştuğumuzdan farklı olan gelişme suydı. Şimdi gruplar geldiğinde kıyafet filan da bir şey katmak istemiyorum, yalnız kitlenin içerisinde çok provokasyona açık kişiler vardı. Yani şu beklenti vardı, bunlar gelecekler, tutuklanacaklar kapıdan, tutuklandıktan sonra da birtakım hareketler geliştirilecek. Bunun altyapısı hazırlandı orada. Biz bunları gözlemledik, şimdi üç

kişi tutuklanacak ve sürekli bu şayia yayılıyordu aralarında. İşte içlerinden galiba üçü tutuklanıyormuş, şimdi dördü. Ondan sonra böyle bir kitleselleşme, bir tepki geliştirmek için, tepki koymak için, öylesine bir organizasyon vardı ki.

"Sabri Ok: Ama şunu biliniz ki, bizim de hani yüzde yüzlük yok ama ilişkilerimizden biliyoruz ki bunlar tutuklanmayacak.

"Afet Güneş: Biz biliyoruz ama.

"Sabri Ok: Biz de biliyoruz ama müsaade edin biz bunu bilme-yene nasıl bildirelim. Söylesek olmayacak. Bizim de bu sıkıntımız var.

"Hakan Fidan: şimdi başbakan bu meselede, hiçbir meselede yapmadığı kadar şey yapıyor. Çıktı grup toplantılarında, mecliste, diğer bütün halk konuşmalarında, 'ben neye mal olursa olsun, açılım sürecinin arkasındayım, ben siyasi riski bu noktada göze alıyorum, siyasi kariyerim pahasına da olsa.' Burada partiye sürekli mesaj var, 'kardeşim bu noktada benim üzerime gelmeyin, tabanla etkileşiminiz sizde nasıl bir netice üretiyorsa üretsin.' Çünkü sürekli negatif şeyler gelmeye başladı. Yani buradan dolayı 'efendim oy kaybediyoruz batıda görüştüğümüz geniş kitleler bizden şey yapıyor.'

"Tabii muhalefetin özellikle Habur'dan sonra ortaya koyduğu ajitasyonun etkisi şu anda giderek büyüyor. İçişleri Bakanı hakkında gensoru verildi biliyorsunuz. O bu işe aylarını, yıllarını verdi. Afet hanımla beraber ciddi bir moral bozukluğu yarattı. Çünkü oraya herkes bir milat olarak bakıyordu. Ondan sonra şu sorunda hükümetin daha cesur adımlar atmasına ilişkin meşru bir hak zemini de hazırlanacaktı, psikoloji de hazırlanacaktı.

"Neden yani burada örgüt de iyi niyet gösterisinde bulunuyor. Artık insanların kafasında bir tabu oluşmuş, örgüt silahtan vazgeçmez, yani karikatürize edilmiş bir şey var. Sürekli kanla beslenen, kanla hareket eden bir terörist vardır, gibi bir imaj oluşturulmuş. Örgütün burada silah bırakması sembolik manada da olsa bütün ta-

buları yıkan, halk psikolojisini karar alıcı lehine harekete geçirmede biraz zemin hazırlayıcı bir faktördü. Şimdi başbakan burada sürekli buna rağmen mesaj veriyor.

"Ben bunu anlattım, Sayın Öcalan'a dedim ki, başbakan bunu sürekli anlatıyor. 'Ama' dedim, biz bir şey gördük, o da şu: Bu hükümetin yaptığı çok reformlar var, yani Kürt kimliğini tanımadan verdiği sosyal haklara kadar, bundan beş altı sene önce masaya oturulduğunda bunların hiçbirisi verilmeden belli şartlar izin verseydi, belki şu anda örgüt çoktan normal siyasi hayata dönmüş, Türkiye'de normal bir hayat yaşıyor ve siyasi zeminde meşru mücadelesini veriyor olacaktı.' Fakat Türkiye'deki şartlar buna izin vermedi.

"Hakan Fidan: Hem sizden hem Sayın Öcalan'dan, yani bizim perspektifimiz bu sürecin kesintisiz devam ettirilmesi. İşte bir defa görüştük, beş ay sonra yok bunu sistematik bir şekilde. Çünkü yoğun iletişimle biz birtakım krizlerin önüne geçebileceğimize açıkçası inanıyoruz. Çünkü öbür türlü genel prensiplerden şey yapıyoruz, çünkü önümüze bundan sonra çok daha şeyler çıkacak, modallikleri aşmak için teknik sorunlar çıkacak, onlar üzerinde enerji harcamamız gerekecek. Belki olasılıkları ortaya, masaya yatırıp avantajı nedir, dezavantajı nedir, uygulanabilirlik konularını uzun uzun tartışmamız gerekecek. Ama bütün bu süreç içerisinde, dediğim gibi, siyasi iktidarı bu noktada attığı adımlardan dolayı sıkıntıya düşürücü bir unsurun olmaması lazım.

"Yani sizde zaten bu konuda oldukça hassassınız, özellikle eylemsizlik konusunda. Diğer konularda, bu gözaltına almalar şunlar bunlar, ben bunları gittiğim zaman İçişleri Bakanı ile uzun uzun konuşacağım. Onun bana gelmeden anlattığı konular da var zaten. Yani ben onu burada bir savunma mekanizması psikolojisiyle hareket etmek için falan söylemiyorum. Zaten yeterince tatsız oluyor bazen konular. İçişleri Bakanı da sosyal psikologdur. Bu noktada iyi çözümlmeleri var. Anlıyor. Ama aynı zamanda siyasetin gereklerini de iyi bilen, ona göre bazen farklı demeçler verebilen bir insan.

"Ama biz şundan emin olmak istiyoruz, yani geliştirilen bir özgürlük alanı açıldı. Bu açılan özgürlük alanı içerisinde örgütün alt birimleri eski alışkanlıklarından hareketle daha fazla mevzi kazanalım, daha fazla örgütlenelim mantığı içerisinde. Bir noktaya kadar hani tolere edebiliyorsunuz, çünkü dediğim gibi alandaki valiler, emniyet müdürleri bu noktada gerçekten çok değerli insanlar.

"Yani şu anda sizi bilmiyorum, spesifik olarak isim vererek, şikayet edebileceğiniz şu adam düşmandır, bu adam şeydir. Geçenlerde bir olay oldu başbakanlıkta. Bir komisyon var, bu televizyonlara ruhsat veren. Şey, hani sizden de görüş falan filan soruyor ya. Sonra bize geliyor, benim başkanlığında bir komisyon toplanıyor, herkese ulusal güvenlik belgesi veriliyor. Türkiye'deki yerel televizyon ve radyo kurmak isterse müracaatını yapıyor başbakanlığa. Başbakanlık RTÜK'e, RTÜK de başbakanlığa gönderiyor, yönetmelikte böyle bir şey var. Başbakanlık da ilgili kurumlardan verileri topluyor, görüş oluşturuyor. İşte benim başkanlığında bir komisyon toplanıyor, atıyor imzayı gönderiyor.

"Şimdi bir il güneydoğuda oradan bir şey geldi, dört tane isim var. Dört ismin dördüne de 'örgüt mensubudur, sempatizanıdır' diye görüş var haklarında. Valiyi aradık, dedik ki, 'eskiden benle beraber çalışıyordu.' Dedim, 'hayırdır ya' dedim 'ben sana bir şey soracağım, şimdi nedir böyle böyle bir talep var' dedi, 'efendim zaten olmayan yok ki' dedi 'verin gitsin' dedi. Şimdi 'tamam' dedik öyle verdik, gitti. Bunu şeyi anlatmak için bir enstantane söylüyorum. Yani insanların oradaki meseleye bakışını ama burada demokratik iktidarların yönetemediği tek bir alan var. Yani bunların hepsi yönetilir. Adamın adı, işte bilinen örgüt sempatizanıdır, destekçisidir, şudur budur, bir noktaya kadar bunların hepsi yönetilir, tolere edilebiliyor.

"Hakan Fidan: Şimdi bizim yaşadığımız bir sıkıntıyı anlatayım size. Her sene on bin tane öğretmen alınır, adamı alıyorsun, güneydoğuda öğretmen açığı var. Adam ertesi sene gitmek istiyor, dört

sene beş sene duruyor, batıya gitmek istiyor. Niye? Benim orada yaşam şartlarım iyi değil. İktidar beş sene önce dedi ki 'biz' dedi 'yerel yönetimler yasasını geçiriyoruz, belli şeylerin mahalli teşkilatlarını kaldırıyoruz. Milli eğitim, şunlar bunlar bakanlıklarını kaldırıyoruz, valiliklere ve belediyelere veriyoruz.' İlkönce valiliklere, uzun vadede belediyelere gidecek. Aslolan şudur yani şimdi Hakkârî'de yol yapılacak, Ankara'dan devlet planlama teşkilatından görüşülüp şeye çıkıyor işte, Çemişkezek'te ne olacak, şurada ne olacak. Bu adamı şimdi öğretmen alacaksınız, oradaki valiliğe kontenjan verilecekti. Valilik bu öğretmeni alacak, adam oraya gidecek, kardeşim bilinçli olarak geliyor ben burada öğretmenlik yapacağım. Daha sonra adamın tayin derdiyle başka yerde başka pozisyon açılır oraya gitmek ister o ayrı. Biz bunu yapamadık yani cumhurbaşkanı iki defa geri çevirdi. Aldı anayasa mahkemesine götürdü, o zaman kaldı gitti. Şimdi bu son derece verimliliğe dayalı bir şeydi. Hani bunun siyasi ideolojiyle falan filanda alakası yok bunun, aklın yoludur bu.

"Sabri Ok: Evet.

"Hakan Fidan: Yani daha fazla işi aşağıdakilere devredersen, merkez de daha anlamlı işlerle uğraşır.

"Sabri Ok: Daha stratejik düşünsün.

"Hakan Fidan: Daha anlamlı işlerle, daha büyük bir şeylerle ve Türkiye'nin gideceği yer de olur.

"Hakan Fidan: Yani ben size burada siyasi iktidarın psikolojisini, fikrini ve parametrelerini elimden geldiğince, şeffaf bir şekilde, bir taraftan yansıtmaya çalışıyorum.

"Sabri Ok: Sağolun.

"Hakan Fidan: Ben modalite önerisi olarak şunu dedim, şimdi bir defa eylemsizliği çok samimi olarak, bunu çok samimi olarak söylüyorum, başbakanın da fikri budur, bir zaman kazanma parametresi olarak ortaya koymuyoruz. Biz eylemsizliği var olan konu-

maların bir sağlayıcısı olarak görüyoruz, yani var olandan daha sistematik, daha yoğun bir müzakere ve görüşme sürecinin devam ettirilmesinden tarafız. Açıkçası burada zaman kazanalım, şöyle olsun böyle olsun, işte seçimlere giderken de şu olsun. Seçimler bir faktör olarak var şimdi eğer iktidarlar tüccarlar gibi kâr zarar hesabı yaparlarsa burada dolar yerine oy sayısını koyarlar ortaya, hangi hareketten ne kadar fazla oy gelir ona bakarlar, bunun hesabını yaparlar.

"Afet Güneş: Ama o işte silahla çözülmeyecek. Silahın, evet kabul ediyorum, belli bir işlevi vardı ve bugüne kadar bir şey getirmişti.

"Hakan Fidan: Yani siyasetin kuralı bu. Dışarıda da konuştuk, üst menfaat buradadır. Hep beraber insanlar buraya gitsin diye bir algılama yok. Siyasetin de böyle erdemleri olduğu gibi bu kadar da bir aşağılık tarafı var maalesef. Yani belki iktidar partisi yarın muhalefete düşse aynı türden pozisyon içerisine girebilir. Ama hazır biz bu fırsatı yakalamışken, burada şeyi gözetmek durumundayız, diye düşünüyorum bu perspektifle. Çünkü hangi hareketi yaparsanız yapın, hangi amaçla yaptığınız önemli. Ucuz bir amaç için de yapabilirsiniz, yüce bir amaç için de yapabilirsiniz.

"Bunun için perspektif tartışmalarını, perspektif geliştirme müzakerelerini, ben çok önemli buluyorum şahsen. Çünkü bir şeyi beraber olgunlaştırıyorsunuz, o perspektifin sınırları çiziliyor. Bu noktada sınırını çizdiğimiz amacına yönelik bir eylemsizliğin ve devamlılığının ben her türlü meşruiyeti ve ilerlemeyi sağlayacağı noktasında muazzam önemli olduğuna inanıyorum. Bu noktada zaten örgütün imkân ve kabiliyetleri yerinde duruyor. Buna paralel bizim de konuşma ve görüşme zemini içerisine girmemiz gerekiyor. Modalite olarak benim söyleyeceklerim bunlar.

"Afet Güneş: Yani orada en ulvi olan şeylerden birini kaçırıyoruz. Yemek saati geçti.

"Hakan Fidan: Öyle mi?

"Sabri Ok: Ben böyle çok kısa bir şey söyleyeyim.

"Adem uzun: Yemekte de konuşuruz sonra tekrar geliriz.

"Sabri Ok: Veya isterseniz bir ara verelim.

"Hakan Fidan: Yemekten sonra...

"Hakan Fidan: Burada sorun doğal şartları oluşmamış konuları anti demokratik yöntemlerle hayata geçirmek. Ben demokratik mücadele içerisine girip de dünyada sonucuna ulaşamamış hiçbir hareket görmedim. Bakın dünya siyasi tarihine, devrimler tarihine, Gandi'den tutun da Polonya'daki işçi hareketine, efendime söyleyeyim Güney Amerika'daki hareketlere varana kadar, bakın demokratik siyasi mücadele verip de meşru kabul edilebilir evrensel hedeflerine ulaşamamış hiçbir hareket görmedim. Buna Amerika da Fransa da her yer dahil ama burada meşru yol kullananlar. Şu an Ortadoğu da böyle yani. Bakın İsrail'in imajı yerle bir olmaya başlıyor, meşru çizgide duran Filistin hareketi daha da güç kazanıyor. Ama gayrimeşru araç kullanan, İngilizcede irrelevant diyorlar, artık var olan sosyal doku ve siyasal şartlara uygun hareket etmeden eylem gösterdiğiniz zaman bir şey olmuyor.

"Sabri Ok: Biz de kendi anadilimizde eğitim istiyoruz, yani talepler anlamında. O açıdan diyoruz ki biz bazı adımları atarken AKP'nin de ne yapacağını bilmek isteriz. Tamam, biz bu adımları atacağız ama mesela yüzde yedi baraj düşürülür mü? Diyebilirsiniz ki 'yüzde on barajı sizi niye ilgilendirir', biz Türkiye'nin demokratikleşmesi konusunda kendimizi sorumlu görüyoruz ve bu Kürtleri de ilgilendiriyor. Örneğin biz diyebiliriz ki, bu kadar tutuklu var, biz adım atalım doğru ama adım atarken insanlar, belediye başkanı, il başkanı da dahil herkes içerde.

"Hakan Fidan: Habur sonrası iklim değişti, bunu yönetemedik, yani açıkça söyleyelim.

"Sabri Ok: Düzeltelim, biz size yardımcı olalım.

"Hakan Fidan: Düzeltelim, bunu düzeltelim. İşte zaten Sabri bey bu söylediklerinizde çok haklısınız. Benim bizzat burada oluşum size sistematik bir müzakereyi ve biraraya gelişi teklif edişim, sonra Sayın Öcalan'ın sizle iletişim kurmasına bizim kısıtlı şartlarda da olsa izin vermemiz, sizden mesaj götürmemiz, sonra çeşitli iletişim kanalları bulmaya çalışmamız..."

"Bu hafta İçişleri Bakanı da parti yetkilileri ile görüşecek, bütün bunların hepsi kamuoyunda bizleri zor duruma düşürmeyecek bir modelite icat edip problemi karşılıklı çözme yönünde atılan adımlardır. Türkiye'de yaşamının tadı olmaz sıkıntı olmadan, ama artık şu getirilmiş aşamadan itibaren ben meşru bir hareketin bir engelle karşılaşacağını düşünmüyorum. Onun için bence önderliği bu konuda ben bu çizgide görüyorum Sayın Öcalan'ı. Ama buradaki arkadaşların da o konuda bir çözümlemeye gitmeleri lazım diye düşünüyorum. Yoksa bunu ben AK Parti'nin veya devletin eli rahatlasın şu olsun bu olsun diye söylemiyorum.

"Sabri Ok: Yok ben çok yere katılıyorum doğru ama sizin de şu ayrımı görmeniz lazım. Zamanında bu ülkede komünizm dendi, öne çıkarıldı, zamanla irtica dendi, öne çıkarıldı ama her zaman söz konusu olan Kürt olunca önü tıkandı. Mesela çok açık söylüyorum, yüzde on barajı Kürt meselesi içindir, hepsi de uzlaştı.

"Hakan Fidan: Kesinlikle, kesinlikle..."

"Sabri Ok: Seçim döneminde tüm partiler anlaştılar, DTP'nin aleyhinde karar çıkarttılar.

"Hakan Fidan: Kesinlikle uzlaşırlar.

"Sabri Ok: İşte bu.

"Hakan Fidan: İşte ben de onu anlatmaya çalışıyorum Sabri bey.

"Hakan Fidan: Burada şey sıkıntısı var. Hani maziden alıp getirdiğiniz, sürekli mücadele ederek değiştirdiğiniz, bedelini ödediğiniz bir çizgi var. Ama mazi orda duruyor, oradan etkilenenler orda duruyor. Bunu bir anlatma problemi var.

"Sabri Ok: Doğru.

"Hakan Fidan: Bunu insanlar bilmiyor, ben şimdi gideceğim diyeceğim Allah'tan başbakan yakın çevre falan öyle değil yani. Benim anlattığıma inanan insanlar yoksa göndermezler. Ama benimle sadece nötr ilişkisi olan bir adama ben bunları söyleyeyim, hatta iyi ilişkisi olanlara söyleyeyim, diyecekler ki yani sen her zamanki gibi şey oluyorsun, yani bu insanların ben böyle düşündüğüne yani ben sizi teybe alayım, götüreyim, dinleteyim adama isminizin kim olduğunu söylemeyeyim, diyecekler biz bu arkadaşla aynı fikirdeyiz.

"Sabri Ok: Maalesef doğru.

"Hakan Fidan: Ama ben diyeceğim ki 'bu konuşan Sabri Ok'tur', diyecek ki 'yalan söylüyor.'

"Afet Güneş: Takiye yapıyor.

"Zübeyir Aydar: Seni kandırmaya çalışıyor.

"Hakan Fidan: Hah.

"Afet Güneş: Öcalan zaten 'beni tabulaştırmayın' dedikçe kitle bunu tabu haline getirmeye çalışıyor.

"Hakan Fidan: Yok, olmazsa olmaz. Şimdi dedim ya bizim toplum bir tane yetenekli adam buldu mu kendisi çünkü tembel çalışmak istemiyor ki, o yetenekli adamın sırtına yüklen git.

"Sabri Ok: Hepsi onun sırtına. Devlet de yüklüyor, biz de yüklüyoruz.

"Hakan Fidan: Tabii yok yani bizim kendi siyasi liderlerimize, devlet adamlarımıza bakışımızda böyle kendi ellerimizle yaparız, kutsal ederiz ondan sonra kendi elimizle de yeriz, hapse de atarız, idam da ederiz, tarih kitaplarında kötüleriz de... Yani hiç sorun değil bizim şimdi kendi şeyimizde var.

"Afet Güneş: Orada yerleşik bir kadro değil, geçmişi olan bir yer değil, Reşadiye o kadar gelme geçme noktası bir yer ki. Ne zaman organize oldular da hemen böyle birdenbire aşka gelip eylem yapacak gücü buldular.

"Sabri Ok: Bizim güçler her tarafta var, onu söyleyelim. Türkiye'nin her tarafında var, Karadeniz'de de var, Toroslar'da da var.

"Afet Güneş: Biliyoruz, metropoller de doldurdunuz bu arada, patlayıcılarla doldurdunuz.

"Sabri Ok: Yok canım.

"Afet Güneş: Hepsini biliyoruz.

"Sabri Ok: Onlar bir tarafa, biz bu süreci ilerletelim önemli olan o.

"Afet Güneş: İşte onları göre göre zor gidiyor, bunları da görmesek iyi olur.

"Hakan Fidan: Taktik konularda anlaşılabilir yani, aramızda bir kriz yönetimi yapılır. Kriz hattı kurulur, denir ki, bizde bilemeye biliriz, aşağıdaki bürokrat, emniyet müdürü falanı zanneder işte örgütsel faaliyette bulunuyor. Dersiniz ki Hakan bey yani şurada şöyle bir şey yapılıyor, yazıktır, günahtır bunun bir şeyi yok veya tam tersine atılan bu adım halk nazarında şey yapacaktır, infial doğuracak, dikkat edersiniz. Bizim yaklaşımımızda şu ana kadar kendi bürokrasimiz şu bu vesaire ne derden ziyade çözüme yönelik iradenin hedefleri önemli. Şimdi burada biz aynı yaklaşımı sizden de görürsek, yani taktik hataları zaman zaman görmemezlikten gelir stratejik olarak bu yoğunlaşmaya gidersek.

"Koordinatör ülke temsilcisi: Belki daha az zaman içerisinde olabilir ama bizim Ankara'ya gitmemiz lazım. Dağa gitmemiz lazım. Oslo altıyı hazırlamamız lazım. Bunların hepsi ayrı birer iş ve aynı zamanda sizin de kendinizi hazırlayıp koordine edebilmeniz için de gerekli olan zamandır. Güzel evet her iki tarafı da tebrik etmek istiyorum. Sürecin bu yönünde trafik ışıkları yeşile dönmüş gibi görünüyor ve her iki tarafın da bu eylemsizlik sürecine devam edilmesi gerektiğini düşünmesi bizleri mutlu etti çünkü olumlu bir siyasi müzakere yapmak için bir alan, bir zemin teşkil edecek.

"Afet Güneş: Artık kendilerini Ankara'da görmek isteriz, çünkü en azından mektubu getirecek.

"Koordinatör ülke temsilcisi: Teşekkür ederim. Bizi mutlu ettiniz. Dağa da gitmemiz gerekecek, teşekkürler."

AKP hükümetinin temsilcileri ile PKK liderlerinin müzakeresi çok önemli gerçekleri ortaya koyuyordu:

1) Hakan Fidan, ilk dördünde yer almadığı 5. Oslo görüşmesine, Başbakan'ın özel temsilcisi olarak katılmıştır. 5. Oslo görüşmesinden yaklaşık bir ay önce Öcalan'la görüşen Fidan, izlenimlerini muhataplarına aktarmış ve Öcalan'ı övmüştür. Öte yandan MİT'in, PKK ile Öcalan arasında kuryelik yaptığı anlaşılmıştır.

2) 5. Oslo görüşmesi 2009'un sonunda yapılmıştır. Oslo görüşmeleri, beşincisinden yaklaşık bir yıl önce başlamıştır. Ancak Oslo'dan önce de görüşmelerin olduğu ve 2,5 yıldır sürdüğü anlaşılmaktadır. Demek ki, 2007'nin ortalarından beri AKP ile PKK arasında, bu düzeyde görüşmeler vardır.

3) PKK, 5. Oslo görüşmesine ilk dördünden farklı olarak hükümetle müzakere etmeye gelmiştir. Müzakere, Öcalan'ın yol haritası üzerinden yapılmıştır. Masada anayasa değişikliğinden, Öcalan'ın serbest bırakılmasına kadar çok geniş bir listenin yer aldığı görülmektedir.

4) Hakan Fidan'ın saptadığına göre Başbakan Erdoğan ile Abdullah Öcalan yüzde 95 örtüşmektedir. Zaten hükümet, BDP'den ve İmralı'dan ziyade Öcalan'la daha iyi anlaşmaktadır.

5) Hükümet, müzakereler boyunca "daha fazla mevzi kazanalım, daha fazla örgütlenelim" diyen PKK'yi "tolere" etmiştir! MİT, PKK'nin metropollerde nereye, ne kadar bomba yerleştirdiğini meğer biliyormuş! MİT, PKK'nin kimi eylemlerini "taktik hata" sayıp görmezden gelmiş!

6) Hükümet, PKK'den, bölgede rahatsız olduğu vali ve emniyet müdürlerinin isimlerini, görevden almak için istemiştir. Seçim ve halk oylamaları sürecindeki PKK ateşkeslerini, meğer hükümet talep etmiş. Habur'un bir AKP organizasyonu olduğu kanıtlanmıştır.

Kılıçdaroğlu: Kim Şerefsiz?

Ana muhalefet partisi CHP'nin Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu, AKP hükümeti ile PKK'nin müzakere yaptığını ortaya koyan ses kaydına ilişkin açıklamalarında, daha ziyade Erdoğan'ın "PKK ile görüştüğümüzü ispatlayamayan şerefsizdir" sözlerine takılıp kaldı.

Kılıçdaroğlu ses kaydıyla ilgili ilk değerlendirmesinde şunları söyledi:

"Ses kaydını dinlemedim. Dinlemek de istemiyorum. Daha önce söylemiştim zaten 'yasadışı dinlemelerin içeriği ile çok fazla ilgilenmeyeceğim' diye. Ama ortaya çıkan bir gerçek var, birinci gerçek şu: Görüşmelerin doğrudan Recep Tayyip Erdoğan'ın isteği ile gerçekleştiği anlaşıyor. Kapalı kapılar ardında kullanılan dil ve halkın önünde kullanılan dil arasında 180 derece fark var.

"Sayın Erdoğan, daha önce biz bunu dile getirdiğimizde, 'görüşmeler yapılıyor' dediğimizde en ağır dille bizi suçlamıştı. 'Bunu söyleyenler ispat etmez ise şerefsizdirler' demişti. Şimdi merak ediyorum kim şerefsiz? Bu dil bir ülkenin başbakanına yakışıyor mu? Ortaya çıkan bu tablonun altındaki ezikliği nasıl giderecek acaba?

"İkinci önemli nokta; Türkiye'nin güvenilirliğinin büyük yara almış olmasıdır. Herkes dinleniyor, Başbakan, Genelkurmay Başkanı, MİT Müsteşarı, herkes dinleniyor. Gizlilik kavramı, sadece Türkiye Cumhuriyeti yurttaşları için var. Onun dışındaki kişiler, gruplar, istihbarat örgütleri için gizlilik kavramı diye bir şey kalmamış, o anlaşıyor. Yani Türkiye, kevgire dönmüş bir ülke konumunda. Bu da başka acı bir tablo maalesef."⁶⁵

65 "Kılıçdaroğlu: Kim Şerefsiz", *NTV*, <http://www.ntvmsnbc.com/id/25250236/>, 14 Eylül 2011.

CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu'nun görüşmeyle ilgili bu ilk değerlendirmeleri ve Erdoğan'ı eski sözlerinden vurma gayreti ilerleyen günlerde de sürdü.

MHP: Ses Kaydı, "Sınırötesi"ni Engellemek İçin

MHP ise internete düşen ses kaydıyla ilgili ilk değerlendirmesinde, bunun sınır ötesi operasyonu engellemeye yönelik olduğunu savundu.

MHP Grup Başkanvekili Mehmet Şandır, partisinin hükümete terörle mücadele konusunda sonuç alıcı her türlü tasarrufunda destek vereceğini ifade etti:

"Bölücü terör örgütü PKK'nin Türkiye'ye karşı başlattığı saldırılar üzerine hükümetin kara harekâtını engellemek için PKK tarafından piyasaya verildiği anlaşılan ses bandında, bir anlamda Türkiye tehdit edilmektedir ve hükümetin terörle mücadele kararını engellemek için şantaj yapılmaktadır. Bu, Türkiye'nin terörle mücadelesine karşı bir komplodur. Hükümetin her şeye rağmen bu mücadeleyi ısrarla, kararlılıkla ve sonuç alıcı şekilde devam ettirmesi gerekmektedir. Ancak her şeye rağmen bölücü teröre karşı Türkiye her türlü imkânı kullanarak, havadan, karadan, yurtiçinde ve yurtdışında sonuç alıcı bir mücadeleyi ısrarla yapmak mecburiyetindedir. Bu noktada MHP olarak her türlü desteği vereceğimizi ifade ediyoruz."⁶⁶

Şandır da, Kılıçdaroğlu gibi "şerefsiz" polemiğini anımsattı. MHP Genel Başkanı Devlet Bahçeli'nin, hükümetle terör örgütü arasında pazarlık yapıldığına ilişkin açıklamasının ardından hükümetten büyük tepki geldiğini anımsatan Şandır, söz konusu ses kaydı ile bu durumun açıklığa kavuşmuş olduğunu belirtti.

66 "MHP: Ses Kaydı, 'Sınırötesi'ni Engellemek İçin", *NTV*, <http://www.ntvmsnbc.com/id/25250177/>, 14 Eylül 2011.

MHP Genel Başkanı Devlet Bahçeli ise daha sonra yaptığı açıklamada, görüşmelerin içeriğine değindi ve "diyalogların utanç verici olduğunu" söyledi:

"AKP hükümetinin dokuz yıllık iktidar yıllarında karanlık ve kirli niyetler hızla mesafe almış ve Türk devleti tesir alanı gittikçe genişleyen bölücü saldırıların kucağına düşmüştür. Vatanımızı bölmeyi, milletimizi parçalamayı hedefine koyan PKK terör örgütüne AKP hükümetinin hoşgörü ve iyi niyetle yaklaşması, Türk tarihinin gördüğü en büyük rezalet olarak karşımızdadır.

"En son olarak Norveç'in başkenti Oslo'da kurulan ihanet masalarının ve konuşulanların deşifre olmasıyla, AKP'nin PKK'yle yanak yanağa, diz dize olması somut olarak belirginlik kazanmıştır.

"Başbakan özel temsilcisinin yanı sıra, dönemin MİT müsteşar yardımcısının da hazır bulunduğu ortamda, PKK militanlarının ve koordinatör sıfatıyla bulunan yabancı bir şahsın yer aldığı anlaşılmıştır. Görüşmelerin reddedilmesine yönelik herhangi bir irade beyanı ortaya çıkmadığından dolayı PKK-AKP ilişkisi kesinleşmiştir. Gizli ses ya da video kayıtlarıyla suç isnat eden, ortam dinleyen, çamur atan ve tuzaklar kuran iktidar partisinin, bu defa da kendisi aynı duruma düşmüştür. Beşinci Oslo görüşmesi olarak tanıımı ve tarifi yapılan hıyanet buluşmasının servis edilmesiyle AKP'nin maskesi düşmüş ve inkârcı Başbakanın fotoğrafı netleşmiştir.

"PKK'yle yapılan müzakerelerin iki boyutu olduğunu görmek lazımdır. Bunlardan birincisi, müzakerenin bizzatı varlığı ve terör örgütüyle kurulan yoğun temas ve görüşme trafiğidir. İkinci olarak da konuşmaların muhteviyatı ve beraberindeki utanç verici diyaloglardır.

"Başbakan Erdoğan zaten malumumuz olan bir konuda suçüstü yakalanmış ve kanlı örgütle nasıl sarmaş dolaş olduğunu somut olarak göstermiştir. Hali hazırda MİT Müsteşarlığı görevini yürüten şahsın, Başbakanlık Müsteşar Yardımcısı olduğu dönemde, Başbakan Erdoğan'ın özel temsilcisi unvanıyla PKK'lilerle görüştüğü ortaya çıkmıştır. Böylelikle Başbakan Erdoğan ve hükümetinin kandan beslenen teröristlerle gizli pazarlıklar yürüttüğü ve teröre teslim oldukları bir kez daha tescil edilmiştir. Kandil-İmralı-AKP fotoğrafında eksik yan kalmamış, melanet tüm acı ve katlanılmaz haliyle netleşmiştir."⁶⁷

Gül: MİT Görevini Yapıyor

"Kürt Açılımı"nı başlatan Cumhurbaşkanı Abdullah Gül ise MİT'in üzerine düşen görevi yaptığını savunuyordu:

"Her devletin bu tür süreçlerle ilgili, görüşmelerle ilgili kurumu vardır. Bu da istihbarat teşkilatıdır. Dolayısıyla, istihbarat teşkilatımızın, Türkiye'nin en önemli meselesi olan böyle bir konuyla uğraşıyor olması, bunun içinde olmasından daha tabii bir şey olamaz. Amaç, terörü bitirmektir. Terörü bitirmenin bütün yöntemleri bir strateji çerçevesi içerisinde yürütülür. İstihbarat teşkilatı da bu çerçevede üstüne düşeni yapar."⁶⁸

Çiçek: MİT Gerekeni Yapıyor

TBMM Başkanı Cemil Çiçek de MİT'in yapması gereken işi yaptığını belirtti:

"Türkiye Cumhuriyeti Devleti köklü bir devlettir. Gelenekleri ve tecrübesi olan kurumları vardır. Buralarda yıllarını ver-

67 "Bahçeli: Utanç Verici Diyaloglar", NTV, <http://www.ntvmsnbc.com/id/25251528/>, 18 Eylül 2011.

68 "Gül: Amaç Terörü Bitirmektir", NTV, <http://www.ntvmsnbc.com/id/25251515/>, 18 Eylül 2011.

miş insanlar sorumluluk sahibidir, çalışmaktadır. Sorunlarla ilgili görev yapanlar ülke menfaati için gece gündüz çalışmaktadır, çalışmıştır. Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin kurumları ne yapılması gerekiyorsa onu yapıyorlar, yapacaklardır. Konuya öyle bakmak lazım. Terör gibi, bu uluslararası belayla ilgili olarak bir başka ülke, bir başka devlet ne yapıyorsa, mesela İngiltere ne yapıyorsa, ne yaptıysa, İspanya geçmişte terörle ilgili olarak ne yaptıysa, ne yapıyorsa Türkiye Cumhuriyeti Devleti ve onun kurumları, orada görev yapan insanlar, onu yapıyordur. Meseleye böyle bakmak lazım."⁶⁹

Ancak Cemil Çiçek önemli bir gerçeği atlıyordu. Örnek verdiği ülkelerde, örgüt silahı bırakınca, devlet onlarla masaya oturmuştu!

Erdoğan: Hakan Bey'i Harcamam

PKK ile görüşmeleri Mısır'dayken ortaya çıkan Başbakan Erdoğan ise, yaptığı ilk açıklamada MİT Müsteşarı Hakan Fidan'ı harcamayacağını söyledi. Erdoğan'ın sözlerinin satır aralarında önemli ifşaatlar vardı:

"Hakan Bey'e 'Tunus ve Libya bölümlerine katılma, sen Ankara'ya dön' dedim. İncelemeleri yapması için. Malum çevrelerin geçmişte de Hakan Bey'i hedef aldığı biliniyor. Sızma nasıl olmuş onu araştırıyoruz. Ama hatası da olsa Hakan Bey'i böyle nedenlerle harcamayız. Biz kolay kolay adam yemeyiz. Bu sızdıranların içlerindeki art niyeti ortaya koydu. Bu kimseye bir şey kazandırmaz.

"Siyasete malzeme yapılmasına sıcak bakmıyoruz. Kılıçdaroğlu ve Bahçeli'nin açıklamaları nedeniyle telaş içinde değilim. Emre Bey'i de Hakan Bey'i de gönül rahatlığı içerisinde İmra-

69 "Ne Gerekliyse O Yapılıyor", NTV, <http://www.ntvmsnbc.com/id/25250736/>, 15 Eylül 2011.

lı'ya gönderdik. Bunlar hükümet tanımını ile devlet tanımını ayırt edemiyorlar. Biz ne dedik. 'Hükümet olarak İmralı ile görüşmeyiz. Ama devlet üzerine düşeni yapar.' Şimdi ben bunlarla terörle mücadelede nasıl işbirliği yapayım, siz söyleyin.

"Bu sızma olayı süreci etkilemez. Devlet üzerine düşeni yapmaya devam eder. Süreç etkilenmez. İstedikleri kadar tehdit mekanizmaları oluştursunlar. Devlet karar verdiğini uygular. Bölücü terör örgütü ve siyasi uzantıları geçmişte olduğu gibi bizden iyi niyet ve anlayış beklemesinler. Habur anlayışı bitti. Bu tarz anlayış beklememek lazım artık."⁷⁰

Erdoğan, bir yandan "hükümet değil, devlet görüştü" diyor, ama bir yandan da hem Hakan Fidan'ı hem de önceki MİT Müsteşarı Emre Taner'i İmralı'ya, Öcalan'a gönderdiğini itiraf ediyordu. Dahası Erdoğan, "İyi niyet ve anlayış beklemesinler, Habur anlayışı bitti" diyerek de, Habur'un bir AKP organizasyonu olduğunu kabul ediyordu.

Perinçek: Görüşme Kayıtlarının İspatladığı Olgular

İşçi Partisi Genel Başkanı Doğu Perinçek, görüşme kayıtlarının 13 olguyu ispatladığını ortaya koyuyordu:

"1. PKK ile 'Başbakanlık' görüşüyor: Görüşmelerde, Tayyip Erdoğan-Abdullah Gül kliğini o sırada Başbakanlık Müsteşar Yardımcısı olan Hakan Fidan ve MİT Müsteşar Yardımcısı Afet Güneş temsil ediyor. Her ikisi de doğrudan Başbakanlığa bağlı iki kurumun en üst düzey bürokratlarıdır. PKK ile 'TC Başbakanlığı' levhası altında ABD'nin BOP Eşbaşkanlığı görüşmektedir.

"2. CIA denetiminde görüşüyorlar: Tayyip Erdoğan-Abdullah Gül kliği, PKK ile CIA denetimi altında görüşmektedir.

70 "Hakan Bey'i Harcamam", *Star*, 16 Eylül 2011.

- "3. Birlikte anayasa yapıyorlar: Tayyip Erdoğan-Abdullah Gül klığı, Bölünme Anayasasının en temel maddelerini PKK ile görüşerek, Abdullah Öcalan'ın da katılımıyla hazırlamaktadır.
- "4. PKK'yi yasallaştırıyorlar: Tayyip Erdoğan-Abdullah Gül klığı, PKK yöneticileri ile PKK'yi yasallaştırarak normal siyasi hayata katma konusunda anlaşmış bulunuyor.
- "5. PKK'ye özgürlük alanı açıyorlar: PKK'nin yasallaştırılması anlaşmasının uygulanmasına geçilmiştir. 'PKK'ye geliştirilen bir özgürlük alanı' fiilen açılmıştır.
- "6. PKK'nin silahlı güçlerine dokunulmazlık sağlamışlar: PKK'ye açılan özgürlük alanından, PKK'nin silahlı güçleri de yararlanmaktadır. Bu konuda Güneydoğu'daki vali ve emniyet müdürlerine gerekli talimatlar verilmiştir.
- "7. PKK'ye 'düşmanlık yapan' kamu görevlilerini saptıyorlar: PKK ile yapılan anlaşmaya uymayarak, PKK'ye 'düşmanlık ve şey yapan' kamu görevlileri, PKK'nin isim vererek yaptığı şikâyetlerle saptanmaktadır. (İsmi verilenlerin Ergenekon, Balyoz soruşturmalarına alınarak cezalandırıldığı anlaşılıyor.)
- "8. Habur'u birlikte örgütlemişler: PKK'lilerin Habur'dan girişi ve Habur'da Çadır Mahkemesi kurulması, AKP-PKK anlaşmasıyla düzenlenmiş ve uygulanmıştır.
- "9. MİT yöneticileri PKK'ye kuryelik yapıyor: Tayyip Erdoğan-Abdullah Gül klığı, PKK ile Abdullah Öcalan arasındaki 'yazışma ve çizişmelerde' MİT'in en üst düzey yöneticilerini kuryelikle görevlendirmiştir. MİT yöneticileri kurye görevini düzenli olarak yerine getirmişlerdir.
- "10. Yasadışı bir koalisyon kurmuşlar: Tayyip Erdoğan-Abdullah Gül klığı ile PKK arasında yasadışı bir koalisyon fiilen kurulmuştur. Vali ve emniyet müdürlerine verilecek talimat-

lardan anayasa taslağına kadar ülkenin çok önemli kararları, bu koalisyonda görüşülerek kararlaştırılmaktadır.

"11. Tayyip Erdoğan'ın kime hakaret ettiği aydınlandı: Tayyip Erdoğan'ın meydan nutuklarında, 'PKK ile görüşenler, müfte-ridir, şerefsizdir, alçaktır' nitelemesiyle kimi hedef aldığı ay-dınlığa kavuşmuştur.

"12. MİT Müsteşarı bilgi ve kişiliğini sergiliyor: Bugünkü MİT Müsteşarı'nın argumentation diyecek yerde artikulation kavramını kullanacak kadar bilgili olduğu ve aynı zamanda bilgisini göstermek için yabancı sözcük paralamaya meraklı bir kişiliğe sahip olduğu görülmektedir.

"13. AKP'nin kadro düzeyi görüşmelere yansıyor: Yılışıklığa varan ifadeler, senli benli konuşmalar ve laubalilik, görüşme-lerin düzeyini yansıtıyor. Tayyip Erdoğan-Abdullah Gül kliği-nin kendilerine uygun kadrolarla çalıştığı görülmektedir."⁷¹

Perinçek, bu 13 olgu nedeniyle Erdoğan ve Gül'ün istifa etmesi gerektiğini savunuyordu.

Meğer MİT Pazarlıkta Değil, Suçlu Peşindeymiş!

Görüşmenin içeriği AKP'yi aslında büyük bir felaketle karşı karşıya getirmişti. Hükümetin suçlamalara vermeye çalıştığı yanıtlar bunun göstergesiydi.

Örneğin, "PKK ile MİT değil, hükümet görüştü" diyenlere yanıt vermeye çalışan Başbakan Yardımcısı Bülent Arınç tuhaf bir savunma yapıyordu:

"Başbakanlık Müsteşar yardımcısı sıfatıyla bu toplantıya katılıyor olması, onun (Hakan Fidan) Başbakanlıkla ilgili olduğunu göstermez."⁷²

71 Doğu Perinçek, "Görüşme Kayıtlarının İspatladığı Olgular", *Aydınlık*, 16 Eylül 2011.

72 "Arınç'tan Kılıçdaroğlu'na Şaşırtıcı Yanıt", *CNNTürk*, <http://www.cnnturk.com/2011/turkiye/09/19/arinctan.kilicdarogluna.sasirtici.yanit/629758.0/>, 19 Eylül 2011.

Başbakan Erdoğan ise "PKK ile MİT değil, hükümet görüştü" diyenlere karşı suçlamaya sarılıyordu. Erdoğan, "önce hükümet nedir, devlet nedir bunu öğrensinler" diyordu:

"Devletin görevlisi MİT Müsteşarı herkesle görüşme yapar. Sadece terör örgütü mensupları ile değil herkesle görüşme yapar. Niye iz sürecek, suçluyu tespit edecek. Onun görevi bu zaten. Benim özel temsilcim olarak da giden yine devlet görevlisi olarak müsteşar yardımcılığı döneminde göndermişimdir. Yine MİT Müsteşarı ile beraber gitmiştir. Bunlardan kaçan biri değilim ki, bunları söylemiş birisiyim. Bunu göğsümü gere gere yine söylüyorum, dün de söyledim bugün de söylüyorum, yarın da söylerim. Devlet böyle bir kurumdur, böyle bir müessesedir. Ama 3-5 koyun gütmemiş adamdan bu ülkede siyasetçi olmaz. Bunların durumu bu. Bunlar bu işi anlamaz. Siz netice almak istiyorsanız bunları yapmak durumundasınız, yapılan da budur. Söyledikleri sözleri aynen kendilerine iade ediyorum. Lütfen önce hükümet nedir, devlet nedir bunu bir öğrensinler. Her ikisi için de. Diğer konuya gelince, bakın nereden nasıl sızmıştır bunun bütün teknik incelemelerini şu anda MİT yapmıştır, yapmaktadır ama müsaade edin de bu tür şeyleri MİT bütün kamuoyuyla paylaşma durumuna girmesin. Ama kimse de bunun üzerinden kalkıp istihbarat teşkilatını vurmaya girmesin. Bunu terör örgütü zaten kendi kanallarıyla yapıyor. Biz de işimize bakalım."⁷³

BM Genel Kurulu'na katılmak için gittiği New York'ta eleştirilere yanıt vermeye soyunan Erdoğan, satır aralarında yine telaşını

73 "Erdoğan: 'Önce Hükümet Nedir, Devlet Nedir Bunu Öğrensinler'", *Milliyet*, 20 Eylül 2011.

ele veriyordu. Pazarlık masasında olduğu ayan beyan görölen temsilcilerinin, "iz peşinde, suçlu peşinde olduğunu" savunmak, bunun göstergesiydi.

Perinçek: Hükümet Devletin Merkezidir

"Önce hükümet nedir, devlet nedir, bunu öğrensinler" diyen Erdoğan'a yanıt, Doğu Perinçek'ten geldi:

"Bir gazetecinin Recep Tayyip Erdoğan'a 'Devlet nedir?' diye sormasını bekledim, arkasından da 'Hükümet nedir?' diye.

"Tarif edemeyeceği apaçık ortada. Devlet nedir, hükümet nedir, bu konularda yurttaşlık bilgisi düzeyinde bilgisi dahi olmadığı gözüküyor.

"Ama kulaktan dolma bazı bildikleri var. Türkiye'de birtakım devletperestler vardır. Hatta bunlardan bazıları 'Atatürkçü' olduklarını bile söylerler. İşte böylelerinin hurafe gibi inandıkları bir 'devlet' rivayeti vardır. İşte o devlet, ruh gibi bir şeydir. Çağırıldığı zaman masaya üç kez vurduğu rivayet edilir ama o devlete ne rastlayan ne de dokunan olmuştur. İşte Tayyip Erdoğan da bu tür hurafelere inanmaya yatkın insanlarımız gibi, devleti öyle bir şey sanıyor.

"AKP ricalinin neredeyse hepsi böyle. Hükümet olduklarına bir türlü inanamadıkları için devleti de kendi dışlarında, gaip-te tasavvur ederler.

"Arşivleri karıştırınız, 'Ben Cumhurbaşkanı olarak', 'Ben Başbakan olarak' diye söze başlayan makam sahiplerine Cumhuriyet tarihinde yalnız son yıllarda rastlanır.

"Oysa devlet öyle in gibi cin gibi bir mahluk değil. Eli ayağı, boynuzu ve kulağı bulunmaktadır. O kadar maddidir ki cebir gücü ile tanımlanır. Devlet, ülke denen coğrafya parçasında

silahlı güç tekeline sahip olan örgütlenmedir. İkinci bir silahlı gücü kabul etti mi, ikinci bir devlet doğuyor anlamına gelir.

"'Bir devlet var, bir de ondan başka hükümet var' gibi söylentilere inanmak, zırcahilliğin de ötesindedir. Hangi devlet rejimi olursa olsun ve hangi hükümet biçimi olursa olsun, devletin yönetim makamı, hükümettir. Aynı bir geminin kapitan köşkü gibi devletin yönetim katı da hükümettir. Hükümet, devletin merkezidir. Hükümet, devlet örgütlenmesinin tepesidir.

"'Onu devlet yaptı, vallahi biz yapmadık' diyen bir hükümet varsa, ona hükümet denmez. Çünkü o, kendisini hükümet saymamaktadır. Hele bu PKK ile görüşme kayıtlarından sonra, her gün hükümet olmadıklarını açıklıyorlar. Kendisini 36 ay- rı yerde 'ABD'nin BOP Eşbaşkanı'yım' diye iftiharla takdim eden Tayyip Erdoğan, bir hükümet görevi yapmadığını zaten eskiden beri söylüyor. Başka bir devletin hükümetinin proje görevlisidir.

"Abdullah Gül de 2 Nisan günü ABD Dışişleri Bakanı Powell ile '2 sayfa 9 maddelik gizli anlaşma' yaptıklarını belirtirken bir hükümet tanımı yapmıyor; 'sözleşmeli personel' statüsü tanımlıyor. Bir özel akit ilişkisidir ve hukuktaki adı budur.

"O nedenle bu zevatin 'devlet olmadıkları' yönündeki açıklamaları samimi itiraf kapsamındadır. Devlet olmadıkları için hükümet de değillerdir. Hükümet olsalardı, devlet olmuş olacıklardı. İkisi de değiller. Onların devlet ve hükümet olduklarına, kendileri değil ama Kemal Kılıçdaroğlu ve Devlet Bahçeli inanıyorlar. Veya inanmaları gerekiyor.

"'PKK ile görüşmeleri biz yapmadık, devlet yaptı' laflarının asıl ciddi yönü, PKK'yi bir devlet olarak kabul etmiş olmalarıdır.

"Devletin yurttaş ile özel kişi ilişkisi, özel hukuk alanına girer. Devletin kamu gücü olarak kurduğu ilişkiler ise kamu hukuku ve devletler hukuku alanına girer. Devlet, eğer ateşkes yapmak, barış anlaşması kararlaştırmak gibi bir gündemle masaya oturuyorsa, muhatabını da devlet veya devlet adayı olarak tanıyor demektir. Nitekim görüşmelerin NATO'nun devletlerarası kirli ilişkiler merkezi Oslo'da yapılması ve İsrail ile Filistin arasındaki müzakerelere benzetilmesi de bunu gösteriyor.

"Tayyip Erdoğan ve Abdullah Gül, 'Hükümet görüşmüyor, devlet görüşüyor' laflarıyla yalnız devlet bilgisinden, devlet görgüsünden ve devlet hukukundan habersiz olduklarını ilan etmekle kalmıyorlar. Aynı zamanda muhataplarının devlet olduğunu da bütün dünyaya ilan etmiş bulunuyorlar.

"Zaten BDP Genel Başkan Yardımcısı Gülten Kışanak, olayın mahiyetini açıklıyor; 'Devlet muhatabını buldu' diyor. Çünkü biliyor ki devletin muhatabı bir başka devlettir.

"Olay ciddidir. BOP Eşbaşkanlığı, devlet adayı kabul ettiği PKK ile 'iki devlet' olma konusunu görüşüyor. Özerklik, iki devlet sürecinin bir aşaması olarak planlanmaktadır. O masadaki hakiki devlet ise ABD'dir. Projeler onundur.

"BOP Eşbaşkanı'ndan ne devlet adamı olur ne hükümet adamı!"⁷⁴

Kim Sızdırdı

Öte yandan hükümete yakın kesimler, görüşmenin içeriğini es geçip kimin sızdırdığı üzerinde durdular. Hükümetin dış politikasını da göz önünde bulunduranlar daha çok İsrail'i işaret ettiler.

74 Doğu Perinçek, "PKK'ye Devlet Statüsü Verdiler", *Aydınlık*, 23 Eylül 2011.

PKK'nin sızdırmış olabileceğini söyleyenler ikinci gruptayken, MİT içinden sızdı diyenler üçüncü sıradaydı.

MİT, *Hürriyet* gazetesi üzerinden "kim sızdırdı" tartışmasına girdi:

"Sızdırmaya dair şüpheler, terör örgütü üzerinde hatta bir isme dek yoğunlaşırken, sürece dair şifreler de yavaş yavaş çözülüyor. Muammaya dönen gelişmelerde konuyu yakından takip eden uzmanlara göre ses kaydı ortam dinlemesi değil. Gizli kayıt masada bulunanlardan birinin üzerindeki kalemle yapıldı. Toplantıya araçlara güvenerek gelen MİT de zaten kayıt yapmadı."⁷⁵

MİT sızdırmanın masadan kaynaklandığını iddia ediyordu ancak PKK de "biz sızdırmadık" diyordu: "Bizim dışımızda gelişen bir olay, tartışma."⁷⁶

BDP: Görüşme Kayıtları Bir Fırsat

Bu tartışmayla içeriği perdelenmeye çalışılan görüşme, bir yandan da basın yoluyla normalleştirilmeye çalışılıyordu.

BDP Eşbaşkanı Selahattin Demirtaş zaten daha ilk gün yaptığı açıklamada, hükümete, durumu fırsata çevirme aklı veriyordu:

"Demek ki kamuoyunda kıyamet kopmuyor. İnsanlar müzakerelerin son derece normal olduğunu söylüyor. Demek ki arzu edilirse onurlu, kalıcı bir barış için, PKK'yle de Öcalan'la da müzakere yürütülebilirmiş. Türkiye toplumu müzakereye hazırdır. Kiminle savaşıyorsan onunla barışacaksın. 'Teröristle masaya oturulmaz' afra-tafralarının gereği yoktur. Şimdi tam da açık müzakerelere başlama zamanıdır."⁷⁷

75 Metehan Demir, "Sızıntı Masadan", *Hürriyet*, 23 Eylül 2011.

76 "PKK'dan Ses Kaydına İlk Yorum", *NTV*, <http://www.ntvmsnbc.com/id/25250751/>, 15 Eylül 2011.

77 "MİT-PKK Görüşme Kayıtları Bir Fırsat", *NTV*, <http://www.ntvmsnbc.com/id/25250243/>, 14 Eylül 2011.

Hükümetin bu saatten sonra müzakereden kaçamayacağını kaydeden BDP lideri, "Bütün samimiyetimizle hükümeti muhataplarla açık görüşmelere davet ediyoruz. Hükümet Kandil'e gidecekse, müzakere heyetiyle gitmelidir. Bir heyeti de İmralı'ya göndermelidir" diyordu.

AKP'den CHP ve MHP'ye Teşekkür

Selahattin Demirtaş'ın çağrısına hükümetten olumlu yanıtlar geliyordu.

Başbakan Yardımcısı Bülent Arınç, PKK ile görüşmelerin bundan sonra da devam edebileceğini söylüyordu. Arınç ayrıca Kemal Kılıçdaroğlu ile Devlet Bahçeli'ye de teşekkür ediyordu:

"Türkiye şu olgunluğa erişti. Bunu zararlı bulan, vatana ihanetle eş tutan bir açıklamaya rastlamadık. Sadece birkaç sorumsuz siyasetçinin konuşmasında bunu görebilirsiniz. Ama ana muhalefet partisi de muhalefet partileri de bu konudaki görüşmelerin olağan olduğunu, elbette yapılması gerektiğini ifade ettiler."⁷⁸

"Silah Bırakın, Anlaşalım"

CHP ve MHP'nin içerikten ziyade "şerefsiz" polemigi üzerinden konuya yaklaşması, hükümeti rahatlatmıştı. Tek sıkıntı, PKK'nin sürekli artan eylemleri idi.

Başbakan Erdoğan, artan eylemler karşısında, "silah bırakın, anlaşalım" noktasına gelmişti. New York'ta gazetecilerin Celal Talabani'yle sınır ötesi operasyonların görüşülmesine dair sorusuna şu yanıtı veriyordu Erdoğan:

78 "Arınç: MİT-PKK Görüşmeleri Devam Edebilir", NTV, <http://www.ntvmsnbc.com/id/25282326/>, 25 Eylül 2011.

"Terör devam ettikçe sınır ötesi operasyonlarımız da aynen devam edecektir dedik. Bu konuda kendilerinin olur mu olmaz mı diye de bir yaklaşımı zaten olmadı. Bizim istediğimiz birincisi silah bırakma olayıdır. Ve bu silah bırakma konusunda terör örgütü eğer bu işi başarabilirse zaten operasyonların da bitmesi anlamına gelir ki, terör inanıyorum ki minimize olacaktır. Biz şu anda bütün çalışmalarımızı terörle mücadelede olması gereken bütün boyutlara yönelik vermeye devam edeceğiz."⁷⁹

Başbakan Erdoğan'ın, "PKK silah bırakırsa, operasyonlar da biter" açıklamasına, ilginçtir, CHP vakit kaybetmeden destek veriyordu. Kemal Kılıçdaroğlu, "terörün silahla değil, siyasetle çözüleceğini" ileri sürüyordu:

"Yeni bir politika izliyorlar, öyle anlaşılıyor. İran ile ortak operasyon yapacaklar. Yani 1990'ların başına yeniden dönüp özel güvenlik güçleri yetiştirecekler. Silahla bu işin çözülemeyeceğini öteden beri söylemiştim. Siyaset kurumunun terörü sonlandırma konusunda politika, çözüm üretmesi lazım. Bu konuda gerekirse bütün siyasi partilerin, kamuoyunun desteğini almak gerekiyor. Eğer böyle bir adım atılırsa CHP olarak her türlü desteği vermeye hazırız."⁸⁰

Nitekim CHP Milletvekili ve Parti Meclisi üyesi Süheyl Batum da, PKK'yle pazarlık şartının, silah bırakması olduğunu açıkladı:

"Bir ülke, özel temsilciyle, o ifadelerle pazarlık etmez. Ne zaman eder? Silahlar susar, insanlar şehit olmaz, ölmez, korku

79 "Sınır Ötesine Devam", *Sabah*, 24 Eylül 2011.

80 "Silahla Değil, Siyasetle Çözülür", *NTV*, <http://www.ntvmsnbc.com/id/25282262/>, 24 Eylül 2011.

içinde yaşamazlar. O zaman terör biter, eski terör örgütüyle oturursun yeni gündemi oluşturursun."⁸¹

Kemal Kılıçdaroğlu'nun "Yeni CHP"si bu konularda AKP'ye en başından itibaren tam destek veriyordu. CHP'nin bu olumlu tutumu raporlara da yansiyordu:

"Abdullah Öcalan ile kendisinin ifadesiyle 'bir devlet heyeti'nin görüşmesi, 12 Eylül 2010'da yapılacak olan Anayasa Değişikliği Referandumu'ndan önce siyasi polemik konusu olmuş, ancak Tayyip Erdoğan, devletin gerekli gördüğü durumlarda Abdullah Öcalan ile görüşeceğini, daha önceden de görüşmüş olduğunu savunmuştur.

"Örneğin, bir televizyon programında (*Siyaset Meydanı*, Show TV, 1 Mayıs 2011) bu görüşünü şu sözlerle belirtmiştir: 'Bu ülkenin istihbarat teşkilatı kalkar onunla da görüşür, başkasıyla da görüşür. Ve bu ne ilktir, ne sondur. Bunlar yapılır.'

"Tayyip Erdoğan'ın açıklamasına en anlamlı destek, CHP'nin o dönemde yeni olan Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu'ndan gelmiştir. Kılıçdaroğlu, Öcalan ile görüşmeler konusunda Başbakan Erdoğan ile aynı doğrultuda görüş bildirince (Kılıçdaroğlu ile Söyleşi, *Ankara Kulisi*, CNN Türk, 23 Ağustos 2010), polemikler kesilmiş ve Öcalan ile görüşmelerin normalleşmesi, daha önce hiç söz konusu olmadığı şekilde mümkün olabilmıştır."⁸²

81 "Süheyl Batum'dan Terör Örgütüyle Pazarlık Şartı", <http://www.zaman.com.tr/haber.do?haberno=1183320&title=suheyl-batumdan-teror-orgutuyle-pazarlik-sarti>, 24 Eylül 2011.

82 Cengiz Çandar, "Dağdan İniş-PKK Nasıl Silah Bırakır?", TESEV Raporu, 2011, s.51.

Siyasi İradeyle Müzakere

Ancak PKK silah bırakmıyor ve saldırılarını sürdürüyordu.

Siirt'te altı askerin şehit olduğu PKK saldırısını değerlendiren Başbakan Erdoğan, "terör örgütü kendi görevini yapıyor, biz de kendi görevimizi yapacağız"⁸³ diyordu.

Başbakan'ın açıklamasından PKK'nin görevi anlaşılıyordu; Türk askeri öldürmek! Peki, Başbakan Erdoğan'ın görevi neydi?

Erdoğan, New York'tan dönerken yolda görevini de açıklıyordu: "Biz terörle mücadele ederiz, siyasi iradeyle de müzakere ederiz."⁸⁴

Başbakan Erdoğan'ın, siyasi iradenin kim olduğunu soran gazetecilere yanıtından, altı muhatabı olduğunu öğreniyorduk: "Siyasi ayak iki parça. Dağ kadrosu iki parça. Avrupa ve İmralı da var."⁸⁵

Böylece Erdoğan "siyasi iradeyle müzakere ederiz" demiş ve o iradenin kimler olduğunu ilan etmişti. Demek artık PKK'yle "gizli" değil, "açık" müzakerelere geçilebilirdi!

PKK, AKP'yi Silahla Masaya Oturttu

Ancak PKK silah bırakmıyordu!

PKK yıllar önce çizdiği stratejisinde de belirttiği gibi, silahı zaten siyaset yapabilmek için kullanıyordu. Siz kalkıp da PKK'ye "silahı bırak, gel siyaset yap" derseniz, zaten PKK'nin stratejisini gerçeleştirmiş olursunuz.

Aslında Başbakan Erdoğan da dahil herkes biliyor ki PKK silah bırakmaz. PKK Erdoğan'ı zaten silah zoruyla muhatap edinmişti; PKK silah kullanarak devleti masaya oturtmuştu.

Silah, PKK'nin muhatap alınma, taraf olma, "yeni anayasa"da ortak olma dayanağıydı. O yüzden de PKK silahını bırakmıyordu. Başbakan Erdoğan'ın, "silah bırakın" demesi, "eylemleri durdurun

83 "Maalesef PKK Vahşetini Devam Ettiriyor", *Hürriyet*, 25 Eylül 2011.

84 "Terörle Mücadele, Siyasetle Müzakere", *Radikal*, 26 Eylül 2011.

85 Enis Berberoğlu, "Yaka Silkiyorlar", *Hürriyet*, 26 Eylül 2011.

ki kamuoyu tepkisi olmadan birlikte yeni anayasayı yapabilelim" demesi anlamına geliyordu.

Erdoğan Protokolü İmzalandı

PKK'nin bir türlü bitmeyen saldırılarının nedeni olarak, taraflar, Başbakan Erdoğan'ın Öcalan'ın üç protokolünü imzalamaması olarak gösteriyordu.

BDP Eşbaşkanı Selahattin Demirtaş, Öcalan'ın hazırladığı "ikişer sayfalık üç protokol"le ilgili şu bilgileri veriyordu:

"Bunlardan biri ateşkes, diğeri PKK'nin silahsızlandırılması, üçüncüsü ise yeni demokratik anayasa sürecinin genel ilkelelerini kapsıyordu."⁸⁶

Selahattin Demirtaş, protokollerin muhataplarını da açıklıyordu: "Bu protokollerin anayasayla ilgili olanında muhatap BDP'dir. Diğer ikisi için İmralı ve Kandil."

Protokollerle ilgili bilgi veren bir başka isim de BDP'nin listesinden milletvekili seçilen KADEP Genel Başkanı Şerafettin Elçi'ydi. Elçi kendisiyle birlikte bazı üst düzey BDP'li milletvekillerinin de gördüğünü söylediği protokollerin içeriğine dair şu bilgileri veriyordu:

"Bu protokolün içinde, anadilde eğitimin yanı sıra, Kürt kimliğine anayasal güvence sağlanması, Kürtlerin özyönetime, yani BDP'nin demokratik özerklik dediği bir statüye kavuşması ve Öcalan'ın ev hapsine çıkarılması da vardı."⁸⁷

Şerafettin Elçi, protokolün Başbakan Erdoğan'a sunulduğunu, ancak Erdoğan'ın imzalamadığını, şiddetin de bu nedenle arttığını söylüyordu.

86 Ezgi Başaran, "Silvan'ın İzahı Var, Ankara'nın Yok", *Radikal*, 26 Eylül 2011.
87 Neşe Düzel, "Şerafettin Elçi: Müzakereler MİT'i de Aştı", *Taraf*, 26 Eylül 2011.

BDP Eşbaşkanı Selahatin Demirtaş, protokollerin muhataplarına iletilmesiyle ilgili daha detaylı ve kesin bilgiler veriyordu:

"Protokoller PKK'ye iletildi. Onlar uygun gördükleri 2-3 değişiklik yaptı ve son maddesi PKK'nin silahsızlandırılması olan protokolleri kabul etti. Şimdi top Öcalan'la görüşen devlet heyetindeydi."⁸⁸

Demirtaş protokollere ilgili çok önemli bir ayrıntı daha veriyordu:

"Heyet bu protokolleri hükümete iletirken Öcalan'ın bir isteği daha olmuştu. Eğer televizyonda Başbakan'dan, 'Biz silahsız çözümünden yanayız, Kürt sorununun çözümü ancak siyasetle mümkündür' gibi bir demeç duyarsa Öcalan, bunu Başbakan'ın protokolleri kabul ettiğine dair bir mesaj olarak alacak ve örgütü bir hafta içinde belli sınıra çekecekti. Bunu taahhüt etmişti. Ama Başbakan'dan Öcalan'a işaret niteliği taşıyacak öyle bir mesaj gelmedi..."

Açıklamalardan, Başbakan Erdoğan'ın Öcalan'ın istediği "Biz silahsız çözümünden yanayız, Kürt sorununun çözümü ancak siyasetle mümkündür" mesajını vermediği, dolayısıyla protokolü imzalamadığı, PKK'nin de bu nedenle şiddeti tırmandırdığı anlaşıyordu.

Ancak Erdoğan, New York'ta "PKK silah bırakırsa, biz de operasyonları bitiririz"⁸⁹ demiş, yurda dönerken de eklemişti: "Biz terörle mücadele ederiz, siyasi iradeyle de müzakere ederiz."

Böylece Başbakan Erdoğan, Abdullah Öcalan'ın istediği mesajı vermiş oluyordu. Dolayısıyla, protokolleri imzaladığını da ilan etmiş oluyordu.

⁸⁸ Ezgi Başaran, *aynı yerde*.

⁸⁹ "Sınır Ötesine Devam", *Sabah*, 24 Eylül 2011.

5. Oslo görüşmesi bölümünü, eski MİT Müsteşar Yardımcısı Afet Güneş'in *Aydınlık* gazetesinde yer alan açıklamalarıyla kapatalım:

"Teşkilatın PKK ile görüşmeler yapması Sönmez Köksal'dan başlayarak, Şenkal Atasagun ve Emre Taner ile tırmanışa geçti. Sayın Hakan Fidan ile ise bire bir görüşmeler boyutuna ulaştı. Şu an inisiyatif tamamen Sayın Başbakan'dadır. Bu aynı zamanda Cumhuriyet tarihinde bir ilktir. Hakan Fidan yapılan tüm görüşmeleri Başbakan'la paylaşmaktadır.

"PKK ile Avrupa'nın çeşitli kentlerinde görüşülmektedir. Zaman zaman kamplara, Erbil'e ve Süleymaniye'ye gidildiği de olur. Sadece Öcalan ile değil. PKK'nin üst düzey kadroları ile de görüşmeler yapılmaktadır. Bu görüşmeler hâlâ devam ediyor. Zaman zaman yabancı koordinatörler de bu görüşmelerde yer alıyor.

"Seçimler öncesi (12 Haziran 2011 genel seçimleri) yapılan görüşmelerle ateşkes sağlandı. Bu görüşmeler sürecektir. Ne zaman görüşmelere ara veriliyor, o zaman silahlı eylemler artıyor. Olağan dışı bir şey yok. 20 yıldır olan biten konuşmalar kamuoyuna yansımıştır. Görüşmeler son 5 yılda sıklaştı. İnisiyatif Türkiye'ye geçti."⁹⁰

Afet Güneş'in 17 Eylül 2001 günü *Aydınlık*'ta yer alan bu çarpıcı açıklamaları, ertesi gün de sürdü:

"PKK heyeti görüşmelerin kayıt altına alınmasını şart olarak talep etti. Biz de konuyu Başbakan'a ilettik. Onay verildi. Görüşme kayıtları gerçektir. Teşkilatta bu tür görüşmeleri olum-

90 "Afet Güneş Kayıtları Doğruladı", *Aydınlık*, 17 Eylül 2011.

suz değerlendirenler ise ya atıldı ya da emekli edildi. Teşkilattan da PKK'den de sızmış olabilir. Görüşmelere kamuoyunda tepki gösterenler de var. PKK'nin muhatap alındığı görüşmeler 2006 yılında başlıyor. Bundan başka seçenek kalmadı. Hoşunuza gitse de gitmese de görev yapılır. Eğer yapmak istemiyorsanız emekli olursunuz. MİT dışında görüşen devlet görevlileri de var.

"Bir taraftan en ince ayrıntıya kadar görüşmeler yapacaksınız, diğer taraftan terör örgütü diyerek aşağılayacak, suçlayacaksınız. Bu ikiyüzlülüktür. Bu saatten sonra PKK yok edilemez. Meşru zemine çekilebilir. Bu da çözümün nihai sonucu değil. Hükümet ile TSK'nin olaylara bakış açıları terstir. Dolayısıyla çözüm çok zor görünüyor.

"Görüşmelerden çıkan sonuca göre 'demokratik özerk bölge' ileride telaffuz edilebilir. Bekleyip görelim. Böyle giderse bölgesel özerkliğe doğru koşar adım gidilecek. Aslında kamuoyu bunu tartışmalı. Herkes, 'Türkiye nereye gidiyor?' sorusunu sormalı. Yarın çok geç olabilir. Sayın Başbakan kafasındaki planı açıkça halka anlatmalı. Kabul edilir ya da edilmez. Ama halk bu planı bilmeli. Sayın Fidan ve Başbakan plana inanıyor ve bu projeyi savunuyor. Görüşmelere katılanların konuştukları şahsi düşünceleri değildir. Herkes aldığı talimata göre konuşuyor.

"TSK yetkisizleşirse Kuzey Irak benzeri bir yönetim biçimi oluşur."⁹¹

91 "Yakında Demokratik Özerk Bölge Telaffuz Edilecek", *Aydınlık*, 18 Eylül 2011.

12 Aralık 2009: DTP'nin Sine-i Millete Dönmesi Pazarlığı

Demokratik Toplum Partisi DTP 12 Aralık 2009 günü kapatıldı. Parti ne yapacaktı, nasıl bir tepki gösterecekti? Acilen Abdullah Öcalan'ın talimatı gerekiyordu. Ancak görüş günü değildi... Peki, ne mi yapıldı dersiniz? Sabahattin Önkibar'dan dinleyelim:

"İlişkiyi ya da teması bekleyen son fotoğraf ise DTP'nin kapatılması sonrasında görüş günü olmamasına rağmen, iki avukata özel izin verilerek İmralı'ya gitmelerinin sağlanması ve orada Öcalan'dan alınan direktiflerin anında DTP'ye bildirilmesi hadisesidir. DTP'nin sine-i millet taahhüdünde çark etmesi AKP'nin arzusu ve de İmralı'nın iradesinin sonucudur! Tam bu noktada sorulması gereken soru Öcalan'ın AKP'ye bu desteği neden verdiğidir? Bunun cevabı nettir ve o da ona verilen af sözüdür!"⁹²

Temmuz 2010 Öncesi: Barzani, Öcalan'ın Mektubunu Davutoğlu'na Verdi

Abdullah Öcalan ile devlet arasındaki mektuplaşmalarda Celal Talabani kadar Mesud Barzani'nin de arabuluculuk yaptığı anlaşıyor. Bu mektup taşıma işinde en çarpıcı olan örneklerden biri de Ankara'da gerçekleşti.

Kuzey Irak Bölgesel Kürt Yönetimi Başkanı Mesud Barzani, Abdullah Öcalan'dan aldığı mektubu, Ankara ziyareti sırasında görüştüğü Dışişleri Bakanı Ahmet Davutoğlu ve MİT Müsteşarı Hakan Fidan ile paylaştı.⁹³

⁹² Sabahattin Önkibar, "İşte AKP ile Öcalan'ın Somut İlişki Belgesi", *Yeni Çağ*, 15 Aralık 2009.

⁹³ *Milliyet*, 6 Temmuz 2010.

Ağustos 2010: Çift Taraflı Mutabakat Sağlandı

PKK liderlerinden Duran Kalkan, 13 Ağustos 2010'daki eylemsizlik ilanlarından önce "çift taraflı bir mutabakat" sağlandığını açıkladı. Kalkan, AKP'nin BDP aracılığıyla altı taahhüt ilettiğini belirtti.

TSK Operasyon Yapmayacak

Duran Kalkan'a göre AKP'nin ilk taahhüdü operasyonlarla ilgiliydi:

"Bir, çatışmasızlığı taraflar dikkatle uygulayacaklar. Öncesinden daha duyarlı bir biçimde uygulayacaklar. (...) Devletin çatışmasızlığı uygulaması ne anlama geliyordu? Operasyonların yapılmaması, durdurulması anlamına geliyordu. Türk ordu güçleri olduğu yerden çıkmayacak, gerilla üzerine gitmeyecek, gerilla üs alanlarına, gerillanın bulunacağı yerlere operasyon yapmayacaktı."

Yeni Anayasa Birlikte Hazırlanacak

Duran Kalkan'a göre AKP'nin ikinci taahhüdü, "Yeni Anayasa" sözüydü:

"İkincisi, 12 Eylül akşamı yaptığı açıklamada Tayyip Erdoğan, 'yeni bir anayasa hazırlığını başlatıyoruz' dedi. Anayasa komisyonu başkanına görev verdi. Diğer yandan, meclis başkanı parti temsilcilerinden oluşan bir anayasa çalışma komisyonu oluşturma çabası içine girmişti. AKP-BDP heyetleri arasında bu temelde görüşmeler oldu. Yani yeni bir anayasa hazırlama çalışması büyük bir hızla başlamıştı. Bu çalışmalar sürecektir, herkes kendi anayasa taslağını hazırlayacak, anayasa konferansları düzenlenecek, bunlar tartışılacak, komisyonlar oluşturulacak, bu tartışmalardan çıkan sonuçlar bir metin haline ge-

tirilecek ve 2011'de gerçekleşecek seçimin ortaya çıkartacağı meclisin onayına sunulacaktı. Tayyip Erdoğan'ın açıklamalarından, meclis başkanının yöneliminden biz bunu anladık. Bu da Önder Apo ile yapılan görüşmelerde dile gelen bir husustu."

AKP, PKK'yle de Görüşecek

Duran Kalkan, AKP'nin üçüncü taahhüdünün "güvenlik görüşmesi" ile ilgili olduğunu açıklıyordu:

"Üçüncü husus, avukat açıklamalarından öğrendiğimiz kadarıyla, bir güvenlik protokolü üzerinde çalışacak. PKK'yle, KCK'yle bu anlamda istişareler olacak, Kürt sorununun barışçıl-siyasi çözümü nasıl gerçekleşecek, güvenlik konusu nasıl halledilecek hususları üzerinde çalışılacak."

Hakikatleri Araştırma Komisyonu Kurulacak

Duran Kalkan'a göre AKP'nin dördüncü taahhüdü "Hakikat komisyonu" kurulmasıyla ilgiliydi:

"Dördüncü husus, hakikati araştırma komisyonu olacaktı. Geçmişte yapılanları irdeleyecek ve çözüme kavuşturacaktı. Meclisin bu yönlü açılıştan itibaren sorumluluk üstlenecekti, çalışma başlatacaktı."

Öcalan'ın Koşulları İyileştirilecek

AKP'nin beşinci taahhüdünün de "Öcalan'ın koşullarıyla" ilgili olduğunu belirtiyordu Duran Kalkan:

"Beşinci husus, bütün bunların sağlıklı bir şekilde yürütülebilmesi için Önder Apo'nun daha aktif çaba harcayabilme koşullarına, imkânlarına sahip olması lazımdı."

Duran Kalkan'a göre AKP'nin altıncı taahhüdü ise KCK operasyonlarının durdurulmasıyla ilgiliydi:

"Altıncı husus, siyasi soykırım operasyonu temelinde KCK operasyonu adı altında Kürt demokratik siyaset güçlerine, aydınlarına dönük operasyonlar durdurulacak, tutuklular serbest bırakılacaktı."⁹⁴

18 Ağustos 2010: AKP'nin PKK İle Halkoylaması Pazarlığı

AKP'nin "Yeni Anayasa" öncesi hazırladığı 26 maddelik değişiklik paketinin halkoylaması süreci, Başbakan Tayyip Erdoğan açısından oldukça sıkıntılı geçiyordu. Bir yandan her gün verilen şehitler ve şehit cenazelerinde halkın hükümete tepkisi, diğer yandan AKP'nin yaptırdığı anketlerdeki olumsuz sonuçlar...

İşte bu şartlar altında, PKK 13 Ağustos'ta ansızın "eylemsizlik" kararı aldı. Cumhurbaşkanı Abdullah Gül'ün Bakû'ye giderken gazetecilere yaptığı açıklamalar içinde geçen, "terörü bitirmek için devlet her yöntemi dener"⁹⁵ cümlesi, aslında gerçeği ortaya koyuyordu...

Çok geçmeden PKK lideri Murat Karayılan "devletle anlaştıklarını"⁹⁶ ilan etti. Karayılan hükümetin Abdullah Öcalan'dan talep bulunduğunu açıklıyordu:

"Artık açıklanmasında bir sakınca görmediğimiz diğer önemli bir gelişme de devletin önderliğimizle geliştirdiği diyalog temelinde ateşkes talebinde bulunmasıdır. Aslında önderliğimiz aradan çekilmişti ancak talep üzerine yeniden devreye girerek hem yapılan çağrıları ve hem devletten doğru gelen is-

94 "Kalkan: 6 Başlıkta Taahhüt Verdiler", *ANF*, 24 Ekim 2010.

95 "Gül'den Kritik Açıklamalar", *Vatan*, 16 Ağustos 2011.

96 "Devletle Anlaştık", *Vatan*, 18 Ağustos 2011.

temi de dikkate alarak bir kez daha barışa ve demokratik çözüme şans tanınması için hareketimize bir mesaj gönderdi."⁹⁷

Ardından BDP Eşbaşkanı Selahattin Demirtaş'ın, "Taleplerimize cevap verilmesi durumunda elbette ki biz yeni anayasayı destekleriz"⁹⁸ sözleriyle Demokratik Toplum Kongresi DTK Eşbaşkanı Ahmet Türk'ün, "Hükümet ciddi adımlar atar, hamle yaparsa her şey değişebilir"⁹⁹ sözleri, durumu gün yüzüne çıkarıyordu... Eşzamanlı olarak Abdullah Öcalan'ın "boykot yerine, seçmeni serbest bırakma" çağrısı bir pazarlık yapıldığını iyice netleştiriyordu.

Dahası, "Evet" ile "Boykot"un aslında aynı anlama geldiği de bizzat BDP tarafından ifade ediliyordu. Devrim Sevimay'ın anayasa değişikliğiyle ilgili halkoylamasına dair sorularını yanıtlayan BDP Eşbaşkanı Selahattin Demirtaş şöyle söylüyordu:

"Diyarbakır'dan çıkacak olan ağırlıklı boykot ve evettir. Her ikisinin toplamının anlamı ise 'Kürt sorununun çözümünü istiyoruz'dur. Başka anlam çıkmaz."¹⁰⁰

AKP: PKK Hatır İçin Silah Bırakmaz

Aslında PKK'nin eylemsizlik kararıyla ilgili dönemin Tarım Bakanı Mehdi Eker'in "kan ve gözyaşı dökülmemesi her halükârda olumlu mütalaa edilmesi gereken bir durumdur" şeklindeki ilk yorumu meseleye o cenahtan nasıl bakıldığına işaret ediyordu. Dönemin Başbakan Yardımcısı Cemil Çiçek'in "Terör örgütü kimsenin hatırına silah bırakmaz"¹⁰¹ demesi de akıllara "Peki PKK ne karşılığında silah bırakır?" sorusunu getiriyordu...

97 "Devletle Anlaştık", *Vatan*, 18 Ağustos 2011

98 "Kararılan: Devletle Anlaştık", *Hürriyet*, 18 Ağustos 2010

99 "Hükümet Hamle Yaparsa Her Şey Değişebilir", *Posta*, 22 Ağustos 2010

100 Devrim Sevimay, "Boykot Referandumun Emniyet Sübabı", *Milliyet*, 7 Eylül 2010.

101 "Terör Örgütü Kimsenin Hatırına Silah Bırakmaz", *Hürriyet*, 20 Ağustos 2010.

Tüm bu açıklamalar yapılırken, durumun ters teptiğini gören Başbakan Erdoğan miting meydanlarında görüşmeyi yalanlıyordu, dahası "ispatlayamayan şerefsizdir" diyordu...

Ancak Başbakan'ın danışmanı Doç. Dr. Yalçın Akdoğan'ın "pazarlık yok, diyalog var" demesi gerçeği ortaya koyuyordu. Başbakan 24 Ağustos 2010'da, tevil yoluna gidip "hükümet değil, devlet görüşür"¹⁰² dedi. Erdoğan, "devletin hangi kurumu görüştü" sorusuna ise "MİT" yanıtını verdi.

Bu yanıtla AKP'nin PKK'yle pazarlık yaptığı kabak gibi ortaya çıkmıştı. MİT kime bağlıydı? Başbakan'a... MİT'in çiçeği burnunda müsteşarı Hakan Fidan, Erdoğan'dan gizli Öcalan'la görüşebilir miydi? Elbette hayır... Üstelik Fidan'ı o makama Erdoğan özel olarak getirmişti!

Durumu kurtarma gayretine giren hükümet, basına Abdullah Öcalan'la görüşen heyette asker olduğu bilgisini sızdırdı. Ancak bu yalan da kısa sürede ortaya çıktı. Hükümet, Öcalan'ın "Benimle görüşen heyet, sivil kişilerden oluşuyor. İlk dönemler benimle görüşenler askeri heyetti, şimdiki heyet sivil bir heyet"¹⁰³ sözleri karşısında susmak zorunda kalmıştı!

Ve MİT Müsteşarı Hakan Fidan ile Adalet Bakanlığı yetkililerinden oluşan bir heyetin 20 Temmuz 2010 günü İmralı'ya gittikleri gerçeği, birkaç gün içinde CHP milletvekili Tacidar Seyhan'ın soru önergesi oldu.

Abdullah Öcalan'la aslında kimlerin görüştüğü günler geçtikçe iyice netleşiyordu. Örneğin BDP Şırnak Milletvekili Hasip Kaplan, kendisinin Öcalan'ın avukatı olduğu dönemde görüşmeleri askerlerin yaptığını belirtiyor ve ekliyordu: "Son yıllarda ise görüşmelere katılanlar, çeşitli bakanlıklarda çalışan uzman yetkililerdir."¹⁰⁴

102 "Erdoğan: Hükümet Değil, Gerekirse Devlet Görüşür", *Hürriyet*, 24 Ağustos 2010.

103 "Öcalan: Erdoğan'a Hayret Ediyorum", *Radikal*, 4 Eylül 2010.

104 *Vatan*, 22 Eylül 2010.

AKP'nin tüm bu pazarlık ve müzakereleri, aynı zamanda PKK'nin siyasallaşması anlamına geliyordu. ABD ve AKP, Türk kamuoyunu yavaş yavaş ısıtıyor ve her fırsatı değerlendirmeye çalışıyordu. Örneğin 10 şehit verdiğimiz Gediktepe Karakolu'na yapılan saldırıyı fırsat bilen Erdoğan'ın manevi oğlu *Star* Gazetesi Genel Yayın Yönetmeni Mustafa Karaalioğlu NTV'de katıldığı "Yazı İşleri" programında şunları söylüyordu:

"Eğer açılıma itiraz etmeselerdi, sorun demokratik önlemlerle çözülebilirdi. Görüldü ki bu işi silahlı mücadeleyle bitirmenin olanağı yok... Ama mutlaka bir şeyler yapılması da gerekiyor. Ve bugün geldiğimiz noktada, bir yıl öncesine göre çok daha ciddi adımlar atmak zorundayız. Böyle acılı bir günde söylemek zor ama bu kanı durdurmak için akla gelen her çözüm yöntemini düşünmeliyiz. Bunların arasında PKK ile masaya oturmak da var."¹⁰⁵

Eylül 2010 Öncesi: Öcalan'la Barışın Takvimi Konuşuldu

Öte yandan Abdullah Öcalan, dokuz kişinin ölümüyle sonuçlanan Hakkâri'deki saldırı nedeniyle "şok geçirdiğini" açıkladı. AKP'den Öcalan'a kadar saldırı konusunda değerlendirme yapanlar, İran, Suriye, derin PKK ve Ergenekon'u işaret ettiler!

Öcalan'a göre saldırıyı yapan ya İran ya da "derin PKK"ydı. AKP'nin kontrolündeki Anadolu Ajansı da, saldırının, PKK'nin içindeki Suriyeli kanadın lideri Bahoz Erdal kod adlı Fehman Hüseyin'e bağlı birlikler tarafından gerçekleştirildiğini yazdı.¹⁰⁶

105 Mustafa Mutlu, "Acı Taptaze ama İhanet Aktörleri Durmak Bilmiyor", *Vatan*, 22 Haziran 2010.

106 Fehman Hüseyin Suriyeli değil, Silopili! Deneyimli gazeteci Saygı Öztürk, Fehman Hüseyin'in Silopili olduğunu akrabalarına ve askeri kaynaklara dayandırdı.

Zaten İçişleri Bakanı Beşir Atalay da, "Veriler, PKK'yi gösteriyor" diyerek "Gelen bilgiler PKK'yi değil içini gösteriyor" demeye getirdi. Denklemi tamamlayan açıklama da BDP'den geldi: "Saldırısı Ergenekon'un işi!"

Mayınlı tuzak sonrası Başbakan Erdoğan'ın başkanlığında toplanan olağanüstü güvenlik zirvesi sonrası yapılan açıklama ise kelimenin tam anlamıyla ibretlikti. Teröre karşı sekiz önlemin alınacağı belirtilen açıklamada, önlemlerden ikisi aynen şöyleydi: "Kuzey Irak'taki Kürt yerel yönetimiyle, PKK'ye karşı mücadelede işbirliğinin artırılması" ve "Açılıma devam edilmesi."¹⁰⁷

Yani hükümetin ve Türk devletinin planına göre Öcalan'ın panzehiri Barzani'ydi! Nasılsa Barzani ile Fethullah Gülen işbirliği, Türkiye'nin güneydoğusu ile Irak'ın kuzeyi arasındaki sınırları kaldırıyor-du! 2009 Şubat'ında Erbil'de toplanan Abant Platformu katılımcıları boşuna "yüreğimizdeki sınırlar kalktı" mesajı vermemişlerdi!

Sonuç olarak, 20 Eylül 2010, yani PKK'nin "eylemsizlik" sürecinin biteceği gün hükümet komutasındaki merkezi kurumlar, Kandil'den gelecek açıklamaya kilitlendi ve de açıklamayla birlikte rahatladılar. Çünkü Kandil, Öcalan'ın "Ateşkesi uzatın"¹⁰⁸ talimatı gereği, "Bazı gelişmeler var, ateşkesi bir hafta uzattık" demişti!¹⁰⁹

Taraf Gazetesi, "bazı gelişmelerin" ne olduğunu da bir başka haberinde açıklıyordu. Meğer "Apo'yla barışın takvimi konuşuluyor"muş! Hükümet-PKK görüşmelerinin tanığı "Balıkçı", örgütün ateşkesi uzattığı gün *Taraf'a* konuşmuş: "Öcalan ile Kürt sorununun çözümü amacıyla bir takvim hazırlanıyor."¹¹⁰

narak ortaya koyuyor. Ancak Fehman Hüseyin'in hem Suriyeli olduğu hem de Ergenekon'la irtibatlı olduğu yalanı uzun zamandır işleniyor ve ihtiyaç duyulduğunda "derin PKK, iki PKK" tartışmalarında kullanılıyor. AKP'nin PKK ile müzakere yürüttüğü "olumlu" süreçlerde bir PKK saldırısı olursa, bu Fehman Hüseyin üzerinden Ergenekon'a yıkılarak, PKK aklanıyor!

¹⁰⁷ *Hürriyet*, 20 Eylül 2010.

¹⁰⁸ *Milliyet*, 20 Eylül 2010.

¹⁰⁹ *Taraf*, 21 Eylül 2010.

¹¹⁰ "Apo'yla Barışın Takvimi Konuşuluyor", *Taraf*, 21 Eylül 2010

Taraf'ın "Balıkçı"sı Öcalan'la müzakere edenleri şöyle tarif ediyordu: "Görüşmelere katılanlardan bazıları devletin Kürt politikasını üreten kurumlarında üst düzeyde görev alıyor. Bazıları da üst düzeyde yetkilerle donatılmış kişiler."

Balıkçı, Öcalan ile yapılan görüşmelerde yeni bir safhaya geçildiğini şu sözlerle *Taraf*'a anlatıyordu:

"İmralı'da yapılan görüşmeler ilk defa nitelik değiştirmişti. Öcalan ile yapılan görüşmeler müzakere özelliği kazandı. Kürt sorununun çözümü için bir takvim yapılıyordu. Buna barış takvimi diyebiliriz. Konunun önemine göre sıralı gidiyor. Öncelikler arasında 'eylemsizlik kararı'nın kalıcı ateşkese dönüştürülmesi vardı. Yeni anayasa, seçim barajı ve demokratik düzenlemeler masadaydı. Silahsızlanma da bu diyalog sürecinin bir parçasıydı."¹¹¹

"Sivil yetkililerin" Öcalan'la yaptıkları pazarlıkların neleri içerdiği birkaç gün içerisinde ortaya çıkmaya başladı. "Sivil heyetin", öncelikli olarak "ateşkesin uzatılması", "PKK'nin yurtiçindeki güçlerini, yurtdışına çıkarması", "Örgütün silah bırakması" ana başlıklarında odaklandığı, hükümetin de karşılığında birtakım siyasi adımlar atacağı basına yansdı.¹¹²

16 ve 23 Eylül 2010:

PKK'nin Ateşkesi Karşılığında Yeni Anayasa

AKP ile PKK'nin 12 Eylül 2010 halkoylamasından hemen sonra bir pazarlık daha yaptığı ortaya çıktı. PKK halkoylaması öncesi 20 Eylül'e kadar eylemsizlik ilan etmişti. Peki, 20 Eylül'den sonra ne olacaktı?

¹¹¹ "Apo'yla Barışın Takvimi Konuşuluyor", *Taraf*, 21 Eylül 2010.

¹¹² *Vatan*, 24 Eylül 2010.

16 Eylül 2010 günü saat 14.00'te, TBMM'de BDP Eşbaşkanları Selahattin Demirtaş ve yardımcısı Gülten Kışanak ile milletvekili Hasip Kaplan, AKP'den Cemil Çiçek ve Sadullah Ergin'le bir araya gelecekti.

Ancak 16 Eylül 2010 günü Hakkâri'de dokuz kişinin ölümüne yol açan, bir minibüse yönelik mayınlı tuzak, hem bu görüşmeyi erteletti hem de böylesi bir görüşme planını ortaya çıkardı.

16 Eylül'de AKP ile BDP'nin görüşmesi ertelenmişti ama daha sonra Murat Karayılan'ın açıklamalarına göre, aynı gün İmrâlı'da Öcalan ile görüşülüyordu.¹¹³ Hatta Duran Kalkan 16 Eylül tarihli görüşmede, "13 Ağustos 2010 eylemsizlik ilanının, daha kapsamlı bir plana kavuşturulduğunu" belirtiyordu.¹¹⁴

AKP ve BDP bir hafta sonra, 23 Eylül 2010 günü bir araya geldiler; görüşmenin yapılacağını ise "provokasyon olabilir" gerekçeyle, görüşmeden 10 dakika önce duyurdular.

Görüşme sonunda hem hükümet hem de BDP kanadı basını bilgilendirdi. Üzerinde mutabık kalınan esas konunun, Yeni Anayasa çalışmalarına "hemen" başlanması olduğu her iki tarafça teyit edildi. Görüşmede "PKK'nin ateşkesi uzatmasının söz konusu" olduğunun ifade edilmesi de,¹¹⁵ aslında Yeni Anayasa'nın şartı oluyordu.

Dikkat çeken bir başka gelişme ise BDP tarafının "İmrâlı'nın muhatap alınması yönünde bir söyleminiz oldu mu?" sorusuna verdiği, "Bazı görüşmelerin sürdüğü biliniyor. O konuda söylenecek yeni bir şey yok" yanıtıydı...

Görüşmeye dair altı çizilmesi gereken bir başka olgu ise, Öcalan dışındaki sivil muhataplara dair uzlaşma arayışıydı. Müzakerenin hükümet kanadı, "En kabul edilemez talepler bile demokratik ortamda, Meclis'te konuşulur" diyerek BDP'yi esas taraf kabul ettiğini beyan etti. BDP ise hükümetin beyanına şu karşılığı verdi:

113 "Devrede Kal Mesajı", *Vatan*, 28 Ekim 2010.

114 "Kalkan: 6 Başlıkta Taahhüt Verdiler", *ANF*, 24 Ekim 2010.

115 *Hürriyet*, 24 Eylül 2010.

"Demokratik Toplum Kongresi DTK, bölge halkının muhatap alınması gereken önemli kurumlarından biridir. Kendisinin de aralarında bulunduğu bölge halkının sivil toplum örgütlenmelerine randevu verilerek bu muhataplık sağlanmalıdır."¹¹⁶

Hükümet ise son olarak "Biz ülkenin her sorununu herkesle konuşmaya varız. Herkesle konuşacağız" diyerek DTK'yı da muhatap alacaklarını ilan etmiş oldu.¹¹⁷

Aslında muhataplık tartışması, Öcalan'ı esas muhatap almaya giden yolların taşlarını döşemek için yapılıyordu...

Kaldı ki, DTK zaten, Anayasa Mahkemesi'nin DTP'yi kapatıp, başkanı Ahmet Türk'ü siyasi yasaklı ilan etmesinden sonra, Abdullah Gül'ün teşvikiyle ortaya çıkmış bir örgüttü. Başkanlığını Ahmet Türk'ün yaptığı DTK, AKP-BDP müzakerelerinin henüz kamuoyunca normal karşılanmadığı dönemde, iki taraf arasında bir süre arabuluculuk görevi de görmüştü.

Başbakan Erdoğan, AKP ile BDP arasında yapılan bu müzakereyi "birlikte iyi olma" biçiminde yorumluyordu. 1 Ekim 2010 günü TBMM'nin açılış resepsiyonunda sohbet eden Başbakan ve BDP heyetinin "müzakereye" ilişkin dikkat çekici temennileri şöyleydi:

"Selahattin Demirtaş: Sayın Başbakan, hayırlı olsun diyelim.

"Başbakan Erdoğan: Birlikte iyi olacağız inşallah. Görüşme trafiğini iyi götürün ha.

"Selahattin Demirtaş: Valla Sayın Başbakanım, görüşme çift taraflı olursa iyi olur, çift taraflı iyi götürülürse iyi olur. Beraber olacak.

"Akın Birdal: İnşallah öyle olacak."¹¹⁸

116 *Hürriyet*, 24 Eylül 2010.

117 *Vatan*, 24 Eylül 2010.

118 *Vatan*, 2 Ekim 2010.

Öte yandan AKP ile BDP'nin heyetler arası görüşmesinin içeriğini netleştiren en önemli açıklama BDP Eş Genel Başkan Yardımcısı Nihat Oğraş'dan geldi. PKK'ye yakın Fırat Haber Ajansı'na demek veren Oğraş, BDP heyetinin hükümete PKK'nin ilan ettiği ateşkesin uzaması için yapılması gerekenleri anlattığını, bakanların da bunları not aldığını söyledi: "Bu notları yetkili kurumlarında değerlendireceklerini söylediler." Nihat Oğraş, hükümetin bir hafta-on gün içinde adım atmasını beklediklerini de ekledi.

Nihat Oğraş hükümetten askeri ve siyasi operasyonları durdurmasını, Hakkâri olayının açığa çıkarılmasını, seçim barajının kısa sürede gündeme alınıp değiştirilmesini istediklerini söyledi. Oğraş, "Bu yönlü adımlar atılırsa Kürt meselesinde çatışmasız bir sürece girilebilir. Parti olarak bunları hükümete ifade ettik" diye konuştu.¹¹⁹

AKP-DTP görüşmelerinin çok boyutlu ilerletileceğini, AKP adına Kürt Açılımı Koordinatörü, İçişleri Bakanı Beşir Atalay da ortaya koyuyordu. Atalay, düzenlediği basın toplantısında, bir gazetecinin Irak Büyükelçisi Murat Özçelik'in Kuzey Irak'ta, MİT Müsteşarı Hakan Fidan'ın ise ABD'de görüşmeler yaptığını hatırlatması üzerine şunları söyledi:

"Büyükelçimizin oraya gitmesini ben istedim. Devamı gelecek. Salı günü Irak'taki komuta heyeti de benimle görüşmek için Türkiye'ye geliyor. Bu görüşmeler bütün kapsam ve boyutuyla Amerika'dan, İran'a, Suriye'ye, Erbil'e, Avrupa'ya devam ediyor, edecek. Ayrıca bölgede çalışmalarımız daha da artacak. Sivil Toplum Kuruluşları ile yürüteceğimiz çalışmalarını Kamu Güvenliği Müsteşarlığı planlıyor."¹²⁰

119 ANF, 24 Eylül 2010.

120 Vatan, 25 Eylül 2010.

26 Ekim 2010: Öcalan'a "Devrede Kal" Mesajı

2010 Eylül ayının sonunda İmralı ile görüşmeler kesilir. Öcalan bu duruma tepki olarak 15 Ekim'de avukatları aracılığıyla şu mesajı verir: "31 Ekim'e kadar bekleyeceğiz, ondan sonra ben yokum, aradan çekileceğim ve artık süreci KCK götürecektir."

Öcalan ayrıca "Orta yoğunluklu savaş kapıdadır"¹²¹ tehdidi de savurur.

AKP bu açıklama üzerine görüşmeleri yeniden başlatır:

"İmralı'dan verilen bu tarihe (31 Ekim) birkaç gün kala, görüşmelerin yeniden başladığı iddia edildi. *Vatan*'ın edindiği bilgiye göre devlet heyeti, Salı günü (26 Ekim 2010) İmralı'ya giderek, Öcalan'a 'devrede kal' mesajı verdi."¹²²

Kasım 2010 Öncesi: Talabani'nin Kuryeliği

AKP'nin PKK ve Öcalan ile pazarlıklarından biri de KCK iddianamesinde yer alıyordu. İddianamede yer alan tutanakta Irak Cumhurbaşkanı Celal Talabani şöyle diyordu:

"Benim Apo ile bir ilişkim var. 2 Kasım'da bana avukatları aracılığıyla bir mektup gönderdi. Ben bu talepleri Türk yetkililerine de iletmıştim. Benim PKK ile de bir diyalogum var. Bu bayramda ben talep etmişim ateşkesi, hem uzatılması konusunda da bir yaklaşım oldu. Silah bırakma ve ateşkes ilan etme arasında fark var. Ben silah bırakma yanlısı değilim. Ateşkes ilan edilsin. Silah bırakmanın karşılığı var. Ateşkes ilan etmek ise Türkiye'de çalışan arkadaşların mücadelesini yükseltmek için olmalıdır. Yine PKK'nin bir talebi vardı; genel af ile onu dile getirdik. Biz MİT müsteşarları ile PKK'nin

121 "Öcalan: Yeşil Komplo Dönemi Başladı", *ANF*, 15 Ekim 2010.

122 "Devrede Kal Mesajı", *Vatan*, 28 Ekim 2010.

bazı ilişkileri var, sizin bilginiz dahilinde mi dedik. Erdoğan, MİT müsteşarının tüm ifadeleri benim ifademdir dedi."¹²³

28 Eylül 2010: Aysel Tuğluk Üzerinden Müzakere

Anayasa Mahkemesi'nin kapattığı DTP'nin, Ahmet Türk'le birlikte siyasi yasaklı hale gelen eşbaşkanı Aysel Tuğluk, "avukat" sıfatıyla Abdullah Öcalan'la görüştü. Adalet Bakanlığı'nın kiraladığı gemiyle İmralı'ya giden Aysel Tuğluk, görüşmenin ardından Abdullah Öcalan'ın mesajlarını hükümete ve PKK'ye iletti:

"PKK'nın eylemsizlik kararını en az bir yıl uzatması gerekiyor. Kalıcı ateşkes ve silahsızlanma zamana yayılacak. Hükümetin siyasi adımları beklenecek. Kalıcı ateşkes giden süreçte cezaevi koşullarının iyileştirilmesi bu döneme katkı yapacak."¹²⁴

DTP kapatıldıktan sonra AKP'nin teşvikiyle kurulan DTK'nin Ahmet Türk'le birlikte eşbaşkanlığını yürüten Aysel Tuğluk'un görüşmelerde aktif rol üstlendiği de basına yansdı. Buna göre Ahmet Türk ve Aysel Tuğluk, Öcalan'la görüşmelerin ardından Kandil'de örgüt üst yönetimiyle görüşecekti. DTK'nin eşbaşkanları Kandil dönüşü bu kez hükümetle bir araya gelecekti.

CHP'nin, "DTK'nin Öcalan'ın önerisiyle kurulan bir yapı olmasından" rahatsızlık duyduğu gerekçeli itirazı üzerine, ikilinin hükümetle görüşmesine "Diyarbakırlı STK'ler" dahil edilecekti.¹²⁵

Barzani-Beşir Atalay Müzakeresi

Hükümet, Abdullah Öcalan'la Aysel Tuğluk üzerinden müzakere yürütürken, bir yandan da Barzani'yle anlaşma yoluna giriyordu.

¹²³ ANF, 14 Haziran 2010.

¹²⁴ Vatan, 28 Eylül 2010.

¹²⁵ Vatan, 28 Eylül 2010.

Sürpriz bir şekilde Kuzey Irak'a giden Açılım Koordinatörü Beşir Atalay, Kürt Yönetimi Başkanı Mesud Barzani ve Kürt Hükümeti Başbakanı Berham Salih'le görüşti. Atalay dört saatlik görüşmede Barzani'den üç talepte bulundu:

"1. Örgüt eylemsizlik kararını genel seçimlerin sonuna kadar uzatarak, çözüm sürecini destekleyeceğini ortaya koysun. Çözüm sürecini sabote edecek eylemler olmayacağı örgüt tarafından garanti edilmeli.

"2. Dağdaki PKK'lilerin öncelikle Mahmur Kampı'na oradan da ülkelerine dönmeleri sağlanmalı. Seçimlerden sonra af da gündeme gelebilecek. Örgütten ayrılanlara Kuzey Irak'taki yerel hükümet ile birlikte maddi yardım için ortak bir fon oluşturulacak.

"3. Türk Silahlı Kuvvetleri ve Peşmerge, çözüm sürecinde PKK'nin silahlı etkinliğini kırmak için aktif ve etkin istihbarat paylaşımı yapacak."¹²⁶

Ancak basına yansıyan görüşme tutanaklarında, çok daha ciddi ve tehlikeli bir durum yer alıyordu. "Güneydoğu'nun Barzanileştirilmesi" olgusu, bizzat Türkiye Cumhuriyeti'nin İçişleri Bakanı tarafından itiraf ediliyordu!

Tutanaklara göre Atalay ile Barzani arasındaki o diyaloglar şöyleydi:

"Beşir Atalay: Sorunun çözümü noktasında İmralı ile dahil görüşmeler yapıyoruz. İmralı da çözüm noktasında bize yakın. Ama Kandil'in tavrını açık okuyamıyoruz. Öcalan çözüm için bazen topu taca atıyor, bazen topu sahada tutuyor. Topun taca atıldığı noktada sizin aktif rol almanızı istiyoruz.

"Mesud Barzani: Aktif rolden kastınız?

"Beşir Atalay: Bölgede saygınlığınız var. Bu saygınlığınızı kullanmalı ve PKK üzerinde etkinizi hissettirmelisiniz. Sık sık medya önünde silahların bırakılması yönündeki telkinleri sürdürünüz. Kürt kamuoyu, Kürt hareketinde tek fayda olarak PKK'yi görme alışkanlığını terk edecektir. Bu da sorunların çözümü noktasında işimizi kolaylaştıracaktır.

"Mesud Barzani: Biz telkin olmanın ötesinde zaten silahların çözüm sunmadığını her fırsatta dillendiriyoruz. Halk bunu AK Parti'nin yaklaşan seçimler öncesinde siyasi bir adımı olarak görüyor. Türkiye'deki Kürtleri, Kürt açılımını, demokratik açılımı bir devlet politikası, sürdürülebilir bir devlet politikası olarak devam ettirecek bir proje olarak sunarsanız daha fazla güven uyandırırınız. Halkoylaması gösterdi ki, Kürtlerin boykot kararı, Türkiye'deki siyasi süreçte dikkate alınması gereken bir tavidir. PKK sorunun çözümünde Türkiye ile birlikte Suriye ve İran'ın da adımlar atması gerekiyor. Çünkü PKK sorunu, beslendiği kanallar sadece Türkiye'nin sorunu olmaktan çıkmıştır. Türkiye, Kürt sorununun çözümünde Suriye ve İran gibi ülkelere de telkinde bulunmalıdır.

"Beşir Atalay: Bu konuda siyasi iktidarlardan çok farklı bir pozisyon sergiledik. Masum insanlar ölüyor. Elimizdeki veriler gösteriyor ki çözümden bahsettiğimiz her dönemde aynı manzaraları bir kez daha yaşıyoruz. Bir gün Diyarbakır'da patlıyor, masum dersane öğrencileri ölüyor, bir gün Hakkâri'de bomba patlıyor, masum köylüler ölüyor."¹²⁷

AKP hükümeti, Türkiye'nin bir coğrafyasında, kendisinin değil, Barzani'nin saygınlığı yani aslında otoritesi olduğunu kabul ediyordu! İşte BOP eşbaşkanlığı görevi ile Kürt Açılımı tam da buydu!

AKP: DTP Öcalan Adına Resmi Muhataptır

AKP'nin PKK'yle müzakerelerinin önemli bir bölümü de DTP ile yapılanlarıdır. Abdullah Öcalan, DTP'yi AKP'yle müzakere konusunda resmi muhatap tayin etmişti. AKP Adıyaman Milletvekili ve MAZLUM-DER Genel Başkanı Ahmet Faruk Ünsal da, bu gerçeği kendi tarafı adına şu sözlerle ifade ediyordu:

"Öcalan zaten indirekt olarak sürecin içinde. Ayrıca, kendisi resmi muhatap olarak DTP'yi gösterdi, DTP de buna itiraz etmeyerek dolaylı olarak adres gösterilmeyi kabul etti."¹²⁸

Bu durum en başından beri kabul edildiği için Başbakan Erdoğan, aşamalı manevralar izledi. Erdoğan, önce bir süre "PKK'ye terör örgütü demeyenle görüşmem" diyerek DTP ile bir araya gelmedi, böylece hem kamuoyunun tepkisini değerlendirdi hem de TSK'yi "idare" etti. Erdoğan, şartlar oluştuğunda DTP Genel Başkanı Ahmet Türk'le görüştü. Erdoğan, daha önce söylediği şartı, geri almamak için de pozisyonu ters orantılı bir manevraya yöneldi: Ahmet Türk'le başbakan olarak değil, AKP Genel Başkanı olarak görüşüğünü açıkladı!

Erdoğan yolu açtıktan sonra da, DTP ve kapatıldıktan sonra da BDP ile çok sık görüşüldü ve müzakere yürütüldü.

1 Kasım 2010: Aysel Tuğluk'un İkinci Kuryeliği

Anayasa Mahkemesi'nin kapattığı Demokratik Toplum Partisi'nin yerine kurulan Demokratik Toplum Kongresi'nin Başkan Yardımcısı Aysel Tuğluk, avukat sıfatıyla, ikinci kez Abdullah Öcalan'la görüştü.

İmralı dönüşü açıklama yapan Tuğluk'tan öğrendiğimize göre, AKP Abdullah Öcalan'la yürüttüğü diyalog sürecini "müzakere" aşamasına çevirmişti:

¹²⁸ *Milliyet*, 8 Ağustos 2009.

"(Öcalan) Devlet yetkilileri ile bir kez daha görüşme gerçekleştirildiğini, bu görüşmenin son derece önemli olduğunu, niteliksel bir görüşme olduğunu, ciddi bir görüşme olduğunu ifade etti. Kendisiyle görüşme yapan devlet yetkililerini barış konusunda daha ciddi bulduğunu bir kez daha dile getirdi. Yapılan görüşmeleri bir nevi diyalog sürecinden müzakere sürecine geçişi ifade eden bir süreç olarak gördüğünü söyledi."¹²⁹

Abdullah Öcalan'la görüşmeden kısa bir süre önce de basına önemli açıklamalar yapan Aysel Tuğluk, "13 Ağustos-20 Eylül tarihleri arasında açıklanan eylemsizliği devletin istediğini" söyledi. Tuğluk, bu eylemsizliğin sağlanması için de İmralı'da yapılan görüşmeler sonunda bir protokol yapıldığını açıkladı. Bu protokolda vaat edilen barışçıl çözümlere devletin uymadığını savunan Aysel Tuğluk, "Bu protokoller gereği Sayın Öcalan, PKK'ye bir yıllık ateşkes çağrısında bulunmayı düşünüyordu. Ancak Devlet, verilen vaatleri yerine getirmek konusunda üzerine düşünleri yapmadı. Bu protokolün gereklerini yerine getirecek adımlar atılmadı. Dolayısıyla tüm bu süreç Sayın Öcalan'ın ve PKK'nin yeniden düşünmesine yol açtı."¹³⁰

5 Aralık 2010: Gülen Cemaati-PKK Görüşmesi

8 Aralık 2010 günü Abdullah Öcalan'ın dikkat çeken bir açıklaması yayımlanıyordu ANF'de... Öcalan Fethullah Gülen cemaati ile ilgili sıcak mesajlar veriyordu:

"*Zaman* gazetesinden Hüseyin Gülerce'nin bazı değerlendirmeleri olmuş. Bu vesile ile ben de kendi cemaatlerine ilişkin şunları belirtmek istiyorum. Tabii biz hiçbir zaman kendilerinin varlığını inkâr etmedik, onlardan da bizi inkâr etmemelerini bekleriz.

¹²⁹ *Hürriyet*, 2 Kasım 2010.

¹³⁰ "Tuğluk İkna İçin İmralı Yolunda", *Vatan*, 25 Ekim 2010.

Hem kendileri hem biz, gerek Türkiye'de gerek Ortadoğu'da önemli aktörleriz. Kendileri Türkiye'nin hatta Ortadoğu'nun demokratikleşmesinde rol alabilirler, önemli bir güçleri var. Ben, kendilerini bir tarikat-cemaat olarak görmüyorum. Hatta tek başına ne bir tarikat ne de bir cemaattir. Biraz sivil toplum örgütü hatta bir siyasi parti işlevine sahip olduğunu düşünüyorum. Rolü önemlidir. Bana göre daha çok Türkiye ve Ortadoğu'da bir sivil toplum örgütüdür. Sivil toplum örgütleri gibi toplumun demokratikleşmesinde, aydınlatılmasında herhangi bir siyasi çıkar beklemeden rol alabilirler. Hatta Ortadoğu'nun bir siyasi partisi gibiler. Ben böyle görüyorum kendilerini. Oldukça dinamik güçleri var, biz de dinamik bir gücüz.

"Bu iki dinamik gücün karşılıklı anlayış göstermesi ve dayanışma halinde olması durumunda Türkiye'de birçok temel sorun çözülecektir. Bu dayanışma sadece Türkiye'yi değil Ortadoğu'yu da etkileyecektir. Burada önemli olan bazı temel kavramların tanımını iyi yapmaktır. Örneğin ben, kendilerinin Türklük ve İslamiyet konusundaki görüşlerini biliyorum, bu görüşleri önemli buluyorum. Burada belki uzun uzadıya açmayacağım ancak bu konuda araştırmalarım ve derinleşmem var. Son yazdığım savunmamda da bu konulara oldukça değiniyorum. Türkiye'de statükonun aşılması ve demokratikleşme süreci için herkes birlikte çalışabilir. Bu konularda ortak zemin demokrasi olmalıdır."¹³¹

Avukatlar Cemaatle ve Devletle Görüşüp, Öcalan'a Gittiler

Peki, Abdullah Öcalan'ın bu sıcak mesajı nereden çıkmıştı?

Yanıt ertesi gün ortaya çıktı. *Zaman* gazetesi yazarı Hüseyin Gülerce, 5 Aralık 2010 Pazar günü Yalova'da Öcalan'ın avukatlarıyla görüşüğünü yazıyordu.¹³²

131 "Öcalan: Nihai Karar Haziran'da Olacak", *ANF*, 8 Aralık 2010

132 Hüseyin Gülerce, "Öcalan'ın Avukatlarıyla Görüşme...", *Zaman*, 9 Aralık 2010.

Ancak bu görüşmeyle ilgili ayrıntılar, Gülerce'nin köşesinde değil de, *Taraf* yazarı Yıldırım Oğur'un köşesinde ortaya çıkıyordu. Oğur'a göre avukatlar önce Hüseyin Gülerce ile sonra da bazı devlet yetkilileri ile görüşmüşlerdi Yalova'da. Avukatlar, ertesi gün de İmralı'ya gidip, görüşmeleri Öcalan'a aktarmışlardı.¹³³

Öte yandan Hüseyin Gülerce'den öğrendiğimize göre, Öcalan'ın avukatları daha önce iki kez de, bir diğer *Zaman* yazarı Ali Bulaç'la da görüşmüşlerdi.¹³⁴

Öcalan: Cemaatle İttifaka Hazırız

Bu arada *Taraf* gazetesi, Öcalan'ın cemaate "ittifaka hazırız" dediğini de manşetine taşıyordu:

"Öcalan'ın Gülen'e sıcak mesajlar gönderdiği konuşmasının basına yansımayan bölümünde seçim ittifakı var: BDP cemaat sayesinde Türkiye'nin partisi olabilir."¹³⁵

Bu karşılıklı sıcak mesajların ardından, PKK'nin iki numarası Murat Karayılan örgüte, Gülen cemaatiyle iyi geçinmesi için talimat verdi:

"Kürt gençlerinin ve değişik grupların zaman zaman bu tür çevrelere dönük yaklaşımlarının zorlayıcı olmaması gerektiğini, en azından karşı tarafa bu konuda şans vermek gerektiğini özellikle belirtmek istiyorum."

"Genel olarak bizim mesajımız cemaate iletilmiştir" diyen Karayılan, Gülen cemaati çevresinin sorunun çözümünde önemli katkıları olabileceğini savundu.¹³⁶

133 Yıldırım Oğur, "Yalova'da Bir Pazar Günü", *Taraf*, 9 Aralık 2010.

134 Hüseyin Gülerce, "Öcalan'ın Avukatlarıyla Görüşme...", *Zaman*, 9 Aralık 2010.

135 "Apo: Cemaatle İttifaka Hazırız", *Taraf*, 14 Aralık 2010.

136 "Karayılan: Gülen Cemaatiyle İyi Geçinin", *Haber Türk*, 27 Aralık 2010.

Nisan-Mayıs 2011: Öcalan-Devlet Görüşmesi

Abdullah Öcalan, 28 Nisan 2011 günü kendisiyle görüşmeye gelen DTK Eşbaşkanı Aysel Tuğluk'a, "görüşenlerin iyi niyette olduğunu, ancak müzakere sürecinin iyi niyetten öteye gidemediğini" söyler.

Ancak Öcalan'ın 16 Mayıs 2011 tarihli görüşmesinde avukatları aracılığıyla söyledikleri, bir sonraki görüşmeden memnuniyetini göstermektedir:

"Burada yaptığımız görüşmelere ilişkin birkaç şey söyleyeyim. Burada yaptığım görüşmeler nitelikli görüşmelerdir. Benimle görüşmeye gelen heyet, görüşmenin ciddiyetinin farkında, her geçen gün daha da farkına varıyor diyebilirim.

"Bu konuda ihtiyatlı davranmak istiyorum, önümü görmek istiyorum. Önceki deneyimler var. Tek taraflı adımlar atmak istemiyorum. Geçmiş deneyimler beni böyle davranmak zorunda bıraktırıyor. Her türlü olasılığı değerlendirmek, göz önünde bulundurmak zorunda olduğumu biliyorum.

"Geçmişte Özal'ın, Erbakan'ın, Ecevit'in başına gelenler beni böyle davranmaya itiyor. Ben gerçekçi bir adamım. Umutluyum ya da değilim diyemem. Özal ile her şey anlaşma noktasına kadar gelmişti. Çok umutluyduk. Gerillaya silahları bıraktırmaya hazırlanıyorduk. 1993'te 'tamam çözüm geliyor, her şey tamam' diyorduk ama bir gün Özal rap diye öldü!

"Yine bilinen o Erbakan süreci var, onunla da bir çözüm geliştirecektik. Bu konularda ciddiydi. Onu da hemen devirdiler. O Suriyeli Haddam bunları tekrar gazetede söylemiş, doğru söylüyor.

"2000'lerde ise Ecevit'in durumu yine öyle. O da çözüm geliştirmek istiyordu, onu da devirdiler, yere yığdılar, felç ettiler.

"Ben heyete de Özal, Erbakan, Ecevit'in başına gelenleri hatırlattım. Dedim ki, 'Siz şimdi burada benimle görüşüyordunuz, yarın size de benzeri bir durum gerçekleştirebilirler. Özal, Erbakan, Ecevit'e yaptıklarını size de yapabilirler. İç, dış bir sürü odak bu sürecin gelişmesine engellemek istiyor, isteyebilir. Buna dördüncü kez arabayı devirmek denir. Ben bu riski göze alamam, 15 Haziran'a kadar bekleyeceğim' dedim.

"Buradaki görüşmeler elbette önemlidir. Heyet ciddidir. Heyette devletin ciddi kurumlarının temsilcileri vardır. Devlete etki edebilecek güçte bir heyettir. Heyetin devlete, siyasi partilere, topluma etki edebilecek gücü vardı. Ama henüz devlete, siyasi partilere, topluma etki etmemiştir."

10 Mayıs 2011: Seçimden Önce Protokol İmzalandı

Bağımsız Milletvekili ve KADEP Genel Başkanı Şerafettin Elçi, 12 Haziran seçimlerinden önce PKK ile AKP Hükümeti arasında bir protokol imzalandığını ancak resmîyet kazanmadığını açıkladı.¹³⁷

AKP ile PKK arasında seçim işbirliği olduğu Elçi'nin bu açıklamasından önce de gündeme gelmişti. Buna göre AKP Hükümeti, seçim öncesi şehit haberlerinin oylarını azaltacağını düşünerek, PKK ve Abdullah Öcalan ile bir ön protokolda anlaştı. Protokole göre, seçimler sona erene kadar PKK saldırılarına ara verecekti.

Nitekim, PKK lideri Murat Karayılan protokollerin imzalandığı bu görüşmeyi 26 Ekim günü açıkladı. Karayılan protokollerin "devlet yetkilileri tarafından 10 Mayıs 2011'de kendilerine iletilmesini, kendilerinin bir toplantı yaparak bu protokoller üzerinde tartıştıklarını ve devlet yetkililerine protokollerini kabul ettiklerini söylediklerini" açıkladı.¹³⁸

137 "PKK ile AKP, Seçimden Önce Protokol İmzalamış", *Sözcü*, 15 Eylül 2011.

138 "Karayılan: Devletle Üç Gün Konuştuk", *ANF*, 26 Ekim 2011.

Öcalan'ın üç protokolünden söz eden Karayılan, "bu protokollerin her biri el yazısı ile ikişer sayfaydı" dedi.

14 Haziran 2011: Devlet-Öcalan Pazarlığı

12 Haziran 2011 seçimleri öncesi AKP ile PKK arasında yapılan, seçime yönelik eylemsizlik sürdürme pazarlıkları, seçim sonrasında da "yeni anayasa"nın ön şartı olarak yine gündeme alınıyordu. Ancak bu durum Öcalan ile Kandil arasında sıkıntıya da dönüşüyordu.

Örneğin KCK Yürütme Kurulu Başkanlığı adına 17 Haziran 2011 günü yayımlanan açıklamada, Öcalan'ın "devrimci halk savaşının devreye konulmaması" çağrısının "değerlendirmeye alınacağı" belirtiliyordu:

"Kamuoyunun bildiği gibi Önderliğimizle devlet adına bir heyet görüşmeler yürütmektedir. En son 14 Haziran günü Önderliğimizle heyet arasında bir görüşme yapılmıştır. Önderliğimiz, 15 Haziran günü avukatlarıyla yaptığı görüşmede ortaya çıkan seçim sonuçlarını değerlendirerek devlete, BDP'ye ve hareketimize çağrılar yapmıştır. Önderliğimiz, seçimlerden AKP'nin elde ettiği yüzde 50 oranının, BDP'nin desteklediği Emek Özgürlük ve Demokrasi Bloku'nun sağladığı yüksek başarının ve CHP'nin de çözüme katkı mahiyetindeki seçim mesajlarının dikkate alınarak, sürecin demokratik anayasa süreci olarak ilerlemesi, anayasal çözüme işlerlik kazandırılması temelinde ele alınmasını ön görmüştür.

"Kürt halk Önderi, Kürt sorununun çözümünde bir boyutu devrimci halk savaşı, diğer boyutu da demokratik anayasal çözüm olan iki boyutlu olan bu sürecin anayasal çözümün gelişmesine fırsat sunulması bakımından KCK'nin devrimci halk savaşını devreye koymaması için çağrı yapmıştır.

"Ancak, bilindiği gibi hareketimiz ve Kürt siyaseti üzerinde Türk devletinin güvenlik güçleri tarafından geliştirilen saldırılar devam etmektedir. Ciddi askeri ve siyasi operasyonların, Kürt siyasetçilerine ve halka dönük tutuklama ve gözaltıların, baskıların yoğun olduğu bir saldırı ortamı yaşanmaktadır. Hareketimizin yönetimi, süregelen belirsizlik ortamını ve bütün bu yaşananları gözeterek Önderliğimizin 15 Haziran günü hareketimize yaptığı çağrıyla tüm yönleriyle değerlendirip önümüzdeki hafta içinde somut tutumu halkımıza ve kamuoyuna açıklamayı uygun görmüştür."¹³⁹

Abdullah Öcalan'ın devlet heyeti ile arasındaki 14 Haziran görüşmesine dair beklentileri ise şöyleydi:

"Heyetle önümüzdeki günlerde, 15 Haziran'dan önce son bir kez görüşeceğim. Çok önemli bir görüşme. Bu konuda heyet bana ipucu verecektir. Bazı bilgiler verecektir. Bu görüşmede bazı şeyler az çok netleşecektir."¹⁴⁰

Öte yandan KCK Yürütme Konseyi üyesi Zübeyir Aydar görüşmelere dair önemli bir bilgiyi kamuoyu ile paylaşıyordu:

"2007, 2009, 2010 referandum ve 2011 genel seçimler sürecinde ateşkesler ilan edildi. AKP arabulucular gönderdi. Uluslararası gözlemcilerin önünde devlet bize söz verdi. Bunun Kürt ve Türk olmayan şahitleri var. Barış Konseyi için somut isimler önerdik."¹⁴¹

Aydar açıklamasında, kamuoyuna yansıyan ve MİT-PKK görüşmesi olarak isimlendirilen müzakereyle ilgili de şu değerlendirmeyi yapıyordu:

139 "KCK Yönetimi, Öcalan'ın Çağrısını Değerlendirecek", *ANF*, 17 Haziran 2011.

140 "Öcalan: Kürtlerin Kellesine Karşılık, ABD-Türkiye Anlaştı", *ANF*, 20 Mayıs 2011.

141 "Aydar: AKP Arabulucular Gönderdi, Ateşkesler İlan Edildi", *ANF*, 27 Ekim 2011.

"Olay PKK-Devlet görüşmesidir. Kürt özgürlük hareketinin temsilcileri ile devlet heyeti arasındaki müzakere süreciydi. Uluslararası alanda bu işler nasıl yapılıyorsa biz de öyle yaptık."

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

ABD-PKK İLİŞKİLERİ: ABD'NİN PKK'YE 32 DESTEĞİ

I. Siyasal ve Hukuki Destek

1) ABD Mahkemesi, PKK'nin Terörist Olmadığına Karar Verdi

ABD California Mahkemesi Los Angeles Mahkemesi 5 Ekim 2001'de PKK'nin terörist olmadığına, faaliyetlerinin engellenemeyeceğine ve malvarlıklarının bloke edilemeyeceğine karar verdi.¹ Yargıç Audrey Collins, PKK'nin "Cenevre Sözleşmeleri ve bunlara bağlı protokollerde tanımlanan bir silahlı çatışmaya taraf olduğuna, dolayısıyla terörist sayılamayacağına" karar verdi.

Böylece ABD hukuku, Türkiye ve PKK'yi savaşın tarafları olarak kabul etti. PKK faaliyetlerini serbest bırakan bu karar neticesinde ABD'de serbestçe siyasal çalışma yaptı.

Los Angeles Mahkemesi bu kararı, "The Humanitarian Law Project" adlı kuruluşun terörle mücadele yasasına karşı dava sonucunda verdi. Bu kuruluşun başkanı Ralph Fertig, PKK'lilere "masa başında barış pazarlığı yapma" eğitimi veriyordu.²

2) ABD Yazışmalarında PKK'liler İçin

"Özgürlük Savaşçısı" Deniyor

ABD Dışişleri yazışmalarında 17 Kasım 2004 günü Irak'taki Bakuba ve Tikrit şehirlerinde gözaltına alınan PKK üyeleri için "özgürlük savaşçıları" terimi kullanılmaktadır.

1 "ABD'de PKK Lehine Yargıç Kararı", *Hürriyet*, 30 Kasım 2006.

2 Aynı yerde.

Bu da gösteriyor ki, ABD Dışışleri Bakanlığı'nın 1997 yılında PKK'yi terörist örgüt kabul eden kararı göstermeliktir.³

3) Kani Gulam Serbest Bırakıldı

PKK'nin Kuzey Amerika Temsilcisi Kani Gulam, pasaport sahte-kârlığı nedeniyle yakalandı ve yargılandı. ABD yasalarına göre 10 yıl hapis ve ardından sınırdışı edilmesi gerekirken serbest bırakıldı.⁴

Mahkemenin bu kararı alması için, ABD Ulusal Güvenlik Konseyi Türkiye Masası Şefi Graham Fuller ve Demokrat Parti milletvekili Robert Filner, PKK temsilcisi lehine tanıklık yaptılar.

Robert Filner, 12 Mart 2004 tarihinde Amerikan Kongresi'nde düzenlenen bir toplantıya PKK'nin ABD Temsilcisi Kani Gulam'ı davet ederek, siyasal statüsünü artırdı.

ABD Kongresi Gulam'ın uğrak yeri idi. Gulam Türkiye'nin hapisteki DEP milletvekillerini serbest bırakması için ABD Kongre binasının merdivenlerinde açlık grevi yaptı.

Graham Fuller ve Robert Filner dışında Kani Gulam'ın önünü açan bir diğ er önemli kişi de, ABD Dışışleri İstihbarat üyesi Hanry Barkey'di.

Abdullah Öcalan, İmralı'daki ilk sorgusunda asıl ismi Abdülgaffar Gündüz olan Kani Gulam'ın ABD'deki enformasyon bürosu hakkında ş unları söylüyordu:

"ABD'deki AKIN'ın kurduğu derneğ imiz iyi çalışıyor, ayrıca Kani Gulam'ın enformasyon bürosu var. ABD'deki düşünce kuruluş ları Kürt politikası ile ilgili raporlar düzenliyorlar. Onlara en büyük desteğ i parasal destek sağ ladıkları Türkiye'deki bazı vakıflar ve gazeteciler veriyor. Yani Amerika bize çok yüz vermiyor görünse bile bölge politikası belirlenirken bizim de onun elinde piyon olmamızı hedefliyor."⁵

3 Vatan, 26 Kasım 2010.

4 Aydınlik, 13 Ocak 2002.

5 H. Atilla Uğ ur, *Abdullah Öcalan'ı Nasıl Sorguladım*, s.57.

4) ABD Desteğinde Washington Kürt Enstitüsü

PKK güdümündeki Washington Kürt Enstitüsü, ABD tarafından korunmakta ve resmen desteklenmektedir. Enstitü Danışma Kurulu, ABD yönetiminin bu resmi desteğini kanıtlayan isimlerle doludur.

ABD, Kürt Enstitüsü'ne desteğini, Dışışleri Bakanlığı'nın önde gelen stratejistlerinden biri olan Prof. Dr. Michael Gunter üzerinden sağlıyor.⁶

Washington Kürt Enstitüsü'nün direktörlüğünü Mike Amitay yürütüyor. Uzun yıllar ABD Dışışleri Bakanlığı'nda çalışan Amitay, 2000'lerin başlarında Güneydoğu Anadolu'da aşiret ve cemaat liderleriyle görüşerek raporlar hazırladı.

5) PKK'ye Batı'da Serbest Çalışma Koşulları Sağlandı

ABD, PKK'ye adını değiştirmesi talimatını verdi; PKK, adını KADEK olarak değiştirdi. ABD de, PKK'yi terör örgütleri listesine koydu. Ama artık PKK yoktu, KADEK vardı.

ABD, KADEK'i terör örgütleri listesine koymadı. Böylece PKK'ye KADEK adı altında Batı ülkelerinde serbestçe çalışma koşulu sağlandı.

Kamuoyuna da "ABD PKK'yi terör örgütü kabul etti" denilerek ABD şirin gösterildi.

6) ABD, PKK Faaliyetlerine Alan Açıyor

Amerikan Ordusu'nun Irak'ın çeşitli bölgelerinde PKK üyelerini yakalama imkânları varken bu olanakları kullanmamayı tercih ettiği, Wikileaks'in yayımladığı Dışışleri kriptolarında da yer alıyor. Örneğin 25 Şubat 2006 tarihli kripto.

6 Aydınlık, 13 Ocak 2002.

7) ABD, Tutuklanan PKK'lileri Serbest Bıraktırıyor

Wikileaks'in yayımladığı ABD gizli belgelerinde, ABD yönetiminin Irak'ta tutuklanan PKK'lilerin serbest bırakılmasına aracılık ettikleri belirtiliyor.

8) ABD'li Uzmanlar Kürdistan Haritaları Hazırladı

Bu tür haritalar önce ABD'ye bağlı resmi ve yarı-resmi kurumların internet sitelerinde yer aldı. Ancak sonrasında bu haritalar NBC gibi televizyonlarda, NATO karargâhlarında ve hatta ABD Senatosu'nda bile yayımlanmaya başladı! ABD haritaları adım adım normalleştirmeye çalıştı.

Kuzey Irak'taki Barzani bölgesinde okutulan ders kitaplarına konulan, Sivas'a kadar uzanan bölgeyi Kürdistan olarak gösteren haritaları da 1997 yılında Amerikalı uzmanlar hazırladı.

9) İdam Cezası ABD'nin Baskısıyla Kaldırıldı

PKK Başkanlık Konseyi Üyesi Mustafa Karasu, ABD Dışışleri Bakanlığı'na gönderdiği mektubun 7. maddesinde, idam cezasının kaldırılması için yardım istiyordu.

10) Colin Powell, Türkiye'nin İsteddiği Garanti Mektubunu İmzalamadı

Wikileaks'in yayımladığı ABD belgelerinde, Ocak 2005'teki Türkiye-ABD-Irak arasındaki üçlü görüşmelerin perde arkası ortaya çıktı. Görüşmede, Mahmur Kampı'nın boşaltılmasını isteyen Türkiye, ABD'den "PKK sızması olmayacak" teminatı istedi. Ancak ABD Dışışleri Bakanı Colin Powell'ın, Türkiye'nin istediği garanti mektubunu imzalamaması üzerine anlaşma gerçekleşmedi.⁷

7 "Mahmur Kampı ABD Garanti Vermediği İçin Boşaltılamamış!", *Vatan*, 20 Şubat 2011.

II. İlişkiler ve Görüşmeler

11) ABD, Öcalan İle Görüştü

ABD Dışişleri Bakanlığı Uzmanı Prof. Dr. Michael Günter Şam'da, 13-14 Mart 1998 tarihinde görüştü. Öcalan'la, Tennessee'deki bir üniversitede siyaset bilimi dersleri veren öğretim üyesi kimliğiyle görüşen Gunter, Şam'da Yunan milletvekilleriyle de bir araya geldiklerini açıkladı:

"Öcalan ilk gün 2 PASOK milletvekili ile bir saat bir araya geldi. Bu Yunan milletvekilleri ile birlikte daha sonra beraber öğle yemeği yedik."⁸

ABD Ulusal Güvenlik Konseyi Türkiye Masası Şefi Graham Fuller, 19 Ocak 1999 günü Roma'da Abdullah Öcalan'la görüştü.

Görüşmede Saddam Hüseyin'in devrilmesi planına PKK'nin destek vermesi konuşuldu. Murat Karayılan yıllar sonra bu ilişkileri doğruladı.⁹

12) ABD, Kuzey Irak'ta PKK'lilerle Düzenli Toplantılar Yaptı

ABD, 1990'ların ortalarından itibaren PKK ile görüşmeler yaptı. Bu görüşmelerin bir bölümü ABD Dışişleri Bakanlığı'nın kriptolarında da ortaya çıktı.

Gazeteci Can Dündar, 2003 yılında ABD ile PKK arasındaki resmi teması ortaya koyan bir fotoğraf yayımladı.¹⁰ Fotoğrafta ABD'li yetkili PKK'li Nizamettin Taş, Halil Ataç, Ali Haydar Kaytan ve Dursun Ali ile birlikte görülüyordu. Fotoğraf karesinde ayrıca BM'nin Kuzey Irak müdürü olan Davut Bağıştani vardı.

Fotoğrafın yayımlandığı gün Davut Bağıştani'yi bulmuş ve akşam Ulusal Kanal'da canlı telefon bağlantısında toplantının ayrıntılarını ondan öğrenmiştik.

8 "ABD Dergisi: Şam, Apo'yu Sakladığını Saklamıyor", *Hürriyet*, 1 Haziran 1998. 9 *Aydınlık*, 8 Ekim 2000.

10 *Milliyet*, 18 Ocak 2003.

Dönemin ABD Ankara Büyükelçisi Robert Pearson, fotoğrafın yayımlanmasına ateş püskürmüş ve NTV'de canlı yayına çıkıp, gazeteyi elinde sallayıp, "bunlar iğrenç yalanlardır" demişti. Ancak yıllar sonra Wikileaks, o döneme ait büyükelçilik yazışmasını yayımladığında, asıl yalancının Pearson olduğu ortaya çıkmıştı.¹¹

Amerikalı diplomatlar haberin çıktığı günün sabahından başlayarak neredeyse panik halinde merkeze raporlar yazmış, Dışışleri nezdinde girişimler yapmışlar.

Wikileaks'in yayımladığı 28 Ocak 2003 tarihli belgeye göre ABD'nin protestosu üzerine Türk Dışışleri, Dünder'in yazısında bahsettiği istihbarat bilgilerini Genelkurmay'dan resmen istemiş. ABD'nin talebi Dışışleri Bakanlığı'nın Terörle Mücadeleden Sorumlu Genel Müdür Yardımcısı Kemal Asya'ya iletilmiş:

"Asya, ABD'yi PKK ile işbirliği yapmakla itham eden son basın kampanyasına ilişkin protestomuza cevap olarak, Dışışleri Bakanlığı'nın ABD-PKK temaslarına ilişkin bilgi ihtiva ettiği iddia olunan Genelkurmay dosyasını Türk Genelkurmay'ında talep ettiğini söyledi. Türk Genelkurmayı henüz cevap vermemişti.

"Asya, konuyu biraz daha açarak, a) bu kampanyanın ikili ilişkileri etkilememesi gerektiğini ve b) ABD hükümetiyle PKK arasında belki hakikaten resmi temaslar olduğunu, bu temasların küresel bir güç için normal olacağını söyledi.

"Biz ise, belli bazı Türk kurumlarında hâlâ ABD aleyhine şüpheler taşınmasının Washington'u dehşete düşürdüğünü söyleyerek söze girdik ve terörist örgüt olma nitelikleri değişmediğine göre PKK/KADEK ile temas kurmakta hiçbir çıkarımız olmadığını bildirdik."

¹¹ *Taraf*, 30 Mart 2011.

Can Dündar, bu yazışmaların ortaya çıkmasından sonra, Dışış-leri yetkilisinin normal saydığı ABD-PKK temasına ilişkin o fotoğ-rafın kaynağını da açıkladı: Org. Yaşar Büyükanıt.

Dündar'ın fotoğrafı yayımlamasından yedi ay sonra konu MGK toplantısına geldi. Toplantıya sunulan istihbarat raporuna göre ABD'li yetkililerle PKK'liler arasında, Kuzey Irak'ta üç temas tes-pit edilmişti. Raporda, Amerikalıların temasta olduğu üç PKK'linin ve buluşulan üç mekânın adı da veriliyordu.¹²

13) PKK, "Resmi Davet" Yapılarak Tanındı

PKK'nin Kürdistan Ulusal Kongresi, 2002 Ocak ayında Brük-sel'de ABD'nin desteği ile toplandı.

Toplantıdan sonra Kongre üyeleri Zübeyir Aydar, Remzi Kartal ve Nizamettin Toğuş, Washington tarafından Kongre'yi temsilen resmen ABD'ye davet edildiler. Heyet ABD'nin çeşitli kurumları ta-rafından kabul edilerek görüşmeler yürüttü.

14) ABD, Irak İşgali Döneminde PKK İle Görüştü

PKK'nin iki numarası Murat Karayılan, 2003-2004 yıllarında ABD ile görüşmeler yaptıklarını açıkladı.¹³

15) ABD, PKK'yi Terör Örgütü Olarak Görmüyor

ABD Başkanı Barack Obama, 2009 yılı Nisan ayında Türki-ye'ye geldiği zaman, DTP Eşbaşkanı Ahmet Türk'le TBMM'de gö-rüşmüş ve "PKK'yi terör örgütü olarak görmediğini" açıkça ifade etmiştir. Bu gerçek, Wikileaks'in yayımladığı ABD Dışışleri Ba-kanlığı yazışmasında açıkça görülüyor.¹⁴

¹² *Milliyet*, 8 Temmuz 2003.

¹³ *Radikal*, 29 Ekim 2010.

¹⁴ *Haber Türk*, 6 Şubat 2011.

16) ABD'li Albay, PKK Başkanlık Konseyi İle Toplantı Yaptı

ABD'li albayın PKK Başkanlık Konseyi ile toplantıları 11 ve 16 Temmuz 2003 günlerinde yapıldı. Üç hizbe bölünen PKK'de uzlaşma sağlanması konusu görüşüldü.

17) Kandil'de Düzenli ABD-PKK Toplantıları

İngiliz *The Daily Telegraph* gazetesi yazdı: ABD'li subaylar sık sık helikopterle Kandil'e gidip PKK ile toplantı yapıyor.

18) ABD'li Yetkili Murat Karayılan'la Görüştü

Aksiyon dergisinde yer alan bir habere göre, Abdullah Gül'ün "orquestra şefliği"nde, MİT Müsteşarı Emre Taner'in yürütücülüğünde ve PKK ile yapılan dolaylı görüşmelerde bir yol haritası belirlendi. Bu yol haritasına göre, PKK'liler Kandil'den Mahmur kampına inecek, oradan da silahsız olarak Türkiye'ye dönecekti!

Derginin haberine göre NATO kimliği kullanan bir grup Amerikalı yetkili, Hasan Cemal-Murat Karayılan görüşmesinden hemen önce Karayılan ile görüştü. Aliyareş kampında yapıldığı ve üç-dört saat sürdüğü belirtilen görüşmede, PKK'nin belirlenen zamanlarda silah bırakması konusunda anlaşma yapıldığı vurgulandı.

Anlaşmaya göre PKK'liler BM yönetimindeki kampa inecek; mülteci statüsündeki Kürtler de belli aralıklarla Dohuk, Zaho, Erbil gibi Irak'ın kuzeyindeki kentlere dağıtılacaktı. Hakkâri ve Şırnak'ta yaşayan Gori aşiretine mensup mülteciler ise 2009 sonuna doğru köylerine dönmeye başlayacaktı. Toplu geçişler sırasında, anlaşma gereği, 150 kadar PKK'li de, silahsız olarak Türkiye'ye girecekti.¹⁵

Ancak Abdullah Gül'ün "orquestra şefliği"ndeki bu plan gerçekleşemedi.

¹⁵ *Aksiyon*, sayı 757, 8 Haziran 2009.

III. Askeri Yardım

19) ABD, Depolardaki Silahları PKK'ye Verdi

ABD, 2003 Mart'ında Irak'ı işgal edince, silah depolarının PKK'nin eline geçmesine bilerek göz yumdu. Depolarda 190 bin silahın bulunduğunu ABD kaynakları belirtiyor. Bunların önemli bir bölümü PKK'nin silahı oldu.¹⁶

20) ABD, El Koyduğu Silahları PKK'ye Verdi

ABD sadece depolardaki silahların değil, el koyduğu Irak askerlerinin silahlarını da PKK'ye verdi. Bu bilgiyi ABD Dışişleri Bakanlığı iç yazışmaları da doğruladı. Wikileaks tarafından açıklanan ABD belgelerine göre, Irak'ı işgal eden ABD ordusu, el koyduğu çok büyük miktarda silah yığınına PKK'ye verdi.¹⁷

21) ABD, PKK'nin Türkiye'ye Saldırılarına Göz Yumdu

Irak'taki ABD askerlerinin büyük bir silah deposunu bilerek PKK'ye bıraktığı, Wikileaks'in yayımladığı ABD Dışişleri Bakanlığı belgelerinde açıkça yer alıyor.

Aynı belgelerde ABD'nin, PKK'nin Türkiye'ye saldırılarına göz yumduğu da belirtiliyor.¹⁸

22) ABD ve Belçika, PKK'ye Silah Verdi

ABD, PKK'ye 1980 öncesinden beri silah yardımı yapmaktadır. 28 Temmuz 1977'de Belçika Gümrüğü'nden "1350 adet İspanyol mavzeri" kaydı ile çıkan silahlar, 12 Ağustos günü İpsala Gümrük

16 Amerika Quovadis-Der politische und wirtschaftliche Standort der Vereinigten Staaten, Hansseatische Verlagsanstalt, 1. Juli 2008, Hamburg, s.95'ten aktaran: Doğu Perinçek, "Türkiye Solu ve PKK", *Teori* dergisi, Ağstos 2011.

17 *Milliyet*, 26 Kasım 2010.

18 *Vatan*, 26 Kasım 2010.

Kapısı'nda "Dekorasyon malzemesi ve lamba ayağı" olarak Türkiye'ye sokulmak istenirken yakalandı.

Aynı cins mavzerler daha sonra yakalanan PKK'lilerde bulundu. Silahların değişik isimle Türkiye'ye girmesinde CIA'nın ve Yunan istihbaratında CIA ile birlikte çalışan görevlilerin rol aldığı resmi raporlarla belirlendi.

23) *SüperNATO (Gladyo) Türkiye Kolu, PKK'ye Silah Sattı*

Susurluk Davası'nda "Kayıp Silahlar" olarak bilinen ve silah tüccarı Ertaç Tinar aracılığıyla İsrail'den alınan silahların bir kısmı Hizbullah'a verilirken, bir kısmı da Yeşil kod adlı Mahmut Yıldırım aracılığıyla Şemdin Sakık'a teslim edildi.

19 Nisan 1998 tarihli *Aydınlık*, "Çiller Özel Örgütü" diye adlandırdığı bu Gladyo kolunun PKK'ye silahları nasıl ulaştırdığını ayırtımları ile açıkladı.

24) *Çekiç Güç, Uçaklarla PKK'ye Malzeme Attı*

ABD'nin PKK ile ilişkileri TSK'nin üst düzey komutanları tarafından saptanmış ve açıklanmıştır. Pentagon'un PKK'ye destek verdiğini ilk saptayan, dönemin Jandarma Genel Komutanı Org. Eşref Bitlis'tir. Org. Bitlis, bu konuda oldukça kapsamlı bir rapor hazırlamış ve Genelkurmay Başkanlığı'na bildirmiştir.

Jandarma Genel Komutanı Org. Eşref Bitlis'in Genel Sekreterliği görevini yapan Tümğ. Osman Özbek bu bilgileri Ulusal Kanal'da yapılan programlarda birkaç kez doğrulamıştır.

Org. Eşref Bitlis'in en yakınındaki isimlerden olan ve bölgede en uzun süre görev yapan komutanlardan Org. Necati Özgen de, ABD'nin PKK'ye silah ve donanım yardımı yaptığını, Ulusal Kanal'da hazırlayıp sunduğum *Ufuk Ötesi* programında birkaç kez açıklamıştır.

19 Fikret Bila, "ABD-AB, Türkiye'nin Bölünmesini İstiyor", *Milliyet*, 4 Kasım 2007.

Keza eski Genelkurmay Başkanı Org. Doğan Güreş de ABD'nin PKK'ye yardımını dile getirmiş ve ABD'nin Türkiye'yi bölmek istediğini açıklamıştır.¹⁹

Nitekim Abdullah Öcalan da ilk sorgusunda ABD'nin helikopterlerle PKK'ye malzeme yardımı yaptığını kabul ediyor:

"Apo bunları söyleyince 1992-1993 yıllarında Siirt ve Gabor'da gece uçuşu yapan ABD helikopterlerinden teröristlerine yardım malzemesi atıldığını, ele geçirilen birçok sığınakta ve teröristin üzerinde Amerikan ordusuna ait konservelerin, harp paketlerinin olduğunu hatırlattım. 'Evet' dedi, 'bizim bir talebimiz olmadan bu yardımlar yapılmıştır'."²⁰

25) ABD, PKK'ye M-16 Tüfekleri Verdi

1994 yılında Türk Ordusu'nda M-16 piyade tüfeği yokken, PKK'lilerde ele geçiriliyordu. Pentagon bu olayı Ağustos 2007'de doğruladı.

26) Delta Force Kuzey Irak'ta PKK Birliklerini Eğitti

Alman *Frankfurter Allgemeine Zeitung*, İngiliz *The Observer* gazeteleri ve Londra'da çıkan Arapça *El Hayat* dergisi yazdı: "4 bin kişilik Delta Force birlikleri Kuzey Irak'ta peşmergeleri eğitiyor."

Rusya Federasyonu Türkiye hükümetine bilgi verdi: "Delta Force, peşmergelerin yanı sıra PKK'yi de eğitiyor."²¹

ABD'nin PKK'yi eğittiğini, kuşkusuz MİT de biliyordu. Örneğin eski MİT Müsteşar Yardımcısı Afet Güneş bu konuda şu çarpıcı bilgiyi veriyordu:

"PKK'nin üst düzey kadrolarının ABD'li uzmanlar tarafından eğitildiği teşkilatımızca uzun zamandır bilinmektedir. MOS-

20 H. Atilla Uğur, *Abdullah Öcalan'ı Nasıl Sorguladım*, s.43.

21 *Aydınlık*, 14 Ekim 2001.

SAD'ın ise uzun zamandan beri PKK'ye yakın durduğu biliniyor. PKK'yi parçalayarak Türkiye'ye karşı kullanma çabaları da var."²²

27) *PKK Kuvvetlerini ABD Timi Yönetiyor*

PKK'nin Kuzey Irak'taki kuvvetlerinin eşgüdümünü 25 kişilik ABD askeri timi sağlıyor. Bu timde gayri nizami harp uzmanları, terör ve karşı-terör uzmanları ve genel kontrol uzmanları var. 23 Temmuz 2003'te Doğu Perinçek tarafından yapılan bu açıklama, taraflarca yalanlanmadı.

28) *Hollanda, PKK'ye Silah Vaat Etti*

ABD'nin kirli işlerini yürütmesiyle tanınan Hollanda, 2001 yılında, PKK'ye yeniden silahlı eylemlere girişmesi için silah ve malzeme vaat etti.

29) *ABD Askerleri Kuzey Irak'taki PKK Kamplarını Koruma Altına Aldı*

Irak'taki ABD işgal kuvvetlerinin sözcüsü Tuğg. Jeffrey Buchanan, 4 Eylül 2011'de, Türkiye sınırı ile Kandil arasında devriye gezmeye başladıklarını açıkladı.

30) *Blackwater PKK'yi Eğitiyor*

Emekli Güvenlik Uzmanı Binbaşı Mete Yazar'ın istihbarata dayalı bilgisine göre, ABD Ordusu'nun Irak işgalinde kullandığı Blackwater isimli güvenlik şirketi, PKK'yi eğitiyor.²³

ABD'nin özel ordusu olan Blackwater, ihaleyle savaş işi alan emekli istihbaratçılardan ve emekli askerlerden oluşan bir CIA-Pentagon organizasyonudur.

22 "Yakında Demokratik Özerk Bölge Telaffuz Edilecek", *Aydınlık*, 18 Eylül 2011.

23 Fatih Altaylı, "Bu 2. Savaş", *Haber Türk*, 20 Ekim 2011.

IV. Parasal Destek

31) CIA, PKK'ye 125 Milyon Dolar Verdi

CIA, 27 Aralık 2002 günü PKK'ye hayali bir ithalatın ödemesi perdesi altında 125 milyon dolar ödeme yaptı.

Para, Littleford adındaki işadamı tarafından banka havalesi ile Suriye'deki PKK'li bir işadamına yollandı.

Rus kaynakları ve Yugoslavya eski Genelkurmay Başkanı Neboysa Pavkoviç, bu bilgiyi Ulusal Kanal muhabirine ulaştırdılar.

32) Uyuşturucu İhalesinin Önemli Bir Bölümü PKK'ye Verildi

CIA ve SüperNATO (Gladyo), terör örgütlerini uyuşturucu ihalesi vererek destekliyor. Yugoslavya eski Genelkurmay Başkanı Neboysa Pavkoviç, CIA'nın önemli miktarda uyuşturucu ihalesini PKK'ye ve Kosova'daki terör örgütü UÇK'ye verdiğini bildirdi.

Abdullah Öcalan, yakalandıktan sonra bu bilginin doğru olduğunu itiraf etti.

Fransız gizli servisi DST'nin, PKK'nin uyuşturucu ticaretine yasak koymadığını, bizzat "PKK'nin Avrupa kasası" olduğu belirtilen Nedim Seven, Fransız Mahkemesi'nde açıklamıştır.²⁴

²⁴ "PKK'nin Kasasına 5 Yıl İstendi", *Hürriyet*, 30 Haziran 2011.

SONSÖZ

ZOR OYUNU BOZAR

"Hükümet-PKK Görüşmeleri"nin giriş bölümünde iki PKK'nin ve iki Öcalan'ın olduğunu belirtmiştik.

ABD'nin bölgeye geldiği 1991 ve 2003 yıllarında PKK'nin büyüdüğünü, yine ABD adına Kürt Açılımı ilan edildiği 2009 yılında PKK'nin gücünü artırdığını vurgulamıştık.

TSK'nin ABD'ye göre "hizadan çıktığı", 28 Şubat'la milli bir strateji izlendiği, görece daha milli hükümetlerin bulunduğu 1996-2002 yıllarında ise PKK'nin zayıfladığını saptamıştık.

Bu tarihlerin, Abdullah Öcalan'ın açıklamalarının içeriğine de yansıdığına dikkat çekmiştik.

TSK'nin elindeki Öcalan ile AKP'nin masasındaki muhatap Öcalan iki ayrı Öcalan'dır. Ve Öcalan'ın Ankara'nın mı, yoksa Washington'un mu yörüngesinde olduğu, sorunun çözümü için de belirleyicidir.

Çünkü Öcalan, dün olduğu gibi yarın da kuvvetin yanında olacaktır.

"Hükümet-PKK Görüşmeleri"ni bitirirken, Öcalan'ın çözüm için önem taşıyan kavramları, hangi tarihte ve hangi kuvvetin kontrolünde nasıl değerlendirdiğini inceleyeceğiz:

Şeyh Sait ve Kürt İsyanları

AKP-PKK görüşmeleri döneminde yazılan raporlar, verilen demeçler, PKK'nin son Kürt isyanı olduğu iddiasını içeriyor.

Peki PKK gerçekten de son Kürt isyanı mıdır? Öcalan Kürt isyanları hakkında 11 yıl önce ne düşünmektedir? Öcalan İmralı'daki ilk yılında, bu konuda neler söylemiştir?

PKK'nin Almanya'da yayımlanan *Serxwebun* dergisinin Haziran 2000 tarihli 222. sayısında, Öcalan'ın bu konuda görüşleri yer almaktadır. "PKK Genel Başkanı Abdullah Öcalan yoldaşın değerlendirmesi" başlığı altında yayımlanan görüşler bugünün bakışının tam tersidir:

11 Yıl Önce: "Emperyalist Oyunla Kürtler Ateşe Atıldı"

"İsyanlar tarihi iyi bilinmeli ve doğru algılanmalıdır. Geçmişte yaşanan isyanlar ilkel milliyetçiliğe dayalıdır. Bazıları benim için 'Kemalizme kayıyor' diyebilirler. Kemalizm düşmanlığı Kürtlerin lehine değildir. İlk Kürt isyanları Batı'ya dayanıyordu. Söylemek istediğim şuydu: O dönemde hem Kürtler üzerinde hem de Türkler üzerinde emperyalizmin oyunu vardı. O zamanki isyanlara önderlik edenler bunu göremediler. Önderliklerin gerici yanlarını görmek gerekir. Bu oyun hâlâ devam ediyor.

"İsyan Kürt egemenlerinin yaklaşımıdır. Barzani ve Talabani'ye dikkat edilmeli. Kürt halkını da Kemalizmi de bu hale getiren isyanlardır. 1919-24 sürecini anlatan Doğu Perinçek'in kitabı okunmalı. Mustafa Kemal 1919'da Kürtlere bütün özgürlükleri tanıyacaktı. 'Oyuna gelmeyin' dedi. 'Kürdistan Devleti kurma oyununa, Ermeni Devleti kurma oyununa gelmeyin' dedi. Cumhuriyetle birlikte Kürtlerin bütün özgürlük-

leri tanınacaktı. Doğrudur, Atatürk stratejik açıdan yaklaştı. Bu 1924'e kadar sürdü.

"Şeyh Said isyanı taviz koparma amacıyla Kürtleri ateşe atmıştır. Bu isyan Kürtler için büyük felaket oldu. Barzani ve Talabani böyle ortaya çıktı. Kürt, namusuyla oynandı, ateşe atıldı. Bush ve İngiltere öyle yaptı, 'Kürtlere devlet vereceğim' dedi. Bunların hepsi hikâyeydi. Sonuçta içinden çıkılmaz bir Kürt ve Kürdistan doğdu. Sonuç trajedidir. Bu tarihi açmak gerekiyor.

"1925 isyanı ve bastırma, iki taraflı şiddet, Cumhuriyeti ve Kemalizmi olumsuz etkiledi ve demokrasi kaybetti. 1924'e kadar Mustafa Kemal'in çizgisi önemlidir. Kürt isyanları devreye girince cumhuriyet tökezledi. Mustafa Kemal bilinçliydi; bu işbirlikçileri tanıdı. Mustafa Kemal'in Cemile Çeto için, 'Kendi halkına bu kadar ihanet edenin bana da hayrı olmaz' dediği söylenir.

"Cumhuriyet ideolojisine aykırı değil. Türkiye'ye en iyi yardım 1925 Musul-Kerkük oyununu bozmaktır. Türkiye'ye demokratik hizmet etmektir.

"1925'te isyan çıkarıp sahipsiz bırakanlar şimdi de işbaşındadırlar. PKK de HADEP de bunlara karşı uyanık olmalıdır.

"Fırsatım olsa 1925 komplolarını yazarım; eskiden söylediklerimden daha da çok ve daha güçlü yazarım. (...) İsyancılar tehlikeliydi. İsyancıların gerçek özü ortaya konulabilseydi, bu kadar kan dökülmez ve Mustafa Kemal de bu kadar tehlikeli olmazdı.

"Bir subay, 'İdamlar fazlaydı, yanlıştı' dedi. İsmet İnönü de 'Keşke idamları yapmasaydık' demiş. İsyancılar döneminde olanlarla güncel gelişmeler arasında bağ kurmak gerekir."

11 Yıl Sonra: Diyarbakır'a Şeyh Sait Heykeli

Abdullah Öcalan 11 yıl önce böyle değerlendiriyordu Şeyh Sait isyanını... 11 sonra ise Şeyh Sait AKP-PKK elbirliğiyle bir kahramana dönüştürülüyor, hakkında sempozyumlar yapılıyor, anma törenleri düzenleniyor ve hatta Diyarbakır'a heykeli dikiliyordu!

Peki 11 yılda bu değişimi yaratan neydi?

Kuşkusuz önce ABD ve AKP'nin varlığıydı. Sonra TSK'nin Ergenekon operasyonlarıyla etkisiz hale getirilmesi. Ve nihayetinde de Öcalan'ın ABD ve AKP yörüngesine girmesi.

Kemalizm ve Türk Ordusu

Tıpkı Şeyh Sait ve Kürt isyanlarındaki değerlendirme gibi Kemalizm ve Ordu konusunda da 11 yılda iki Öcalan görüyoruz.

Öcalan'ın bu konudaki görüşleri için yine *Serxwebun* dergisinin 222. sayısında yayımlanan açıklamalarına bakıyoruz:

11 Yıl Önce: "Kemalistlerle Birlikte Yürüyelim"

"Sorguda bir askeri yetkili, 'Bu oyunu, bu kardeş kavgasını bozacağız' demişti. Ben buna değer verdim ve 'Varım' dedim; 'Zaten yıllardır yapmaya çalıştığımız da budur' dedim. Aslında Kemalizm, yani 1919-1924 yılları arasındaki çizgi uygulanmadı. Bunda isyan etme var, kendini pazarlama ve oyuna gelme var.

"(...)

"Fakat feodal aşiret önderlikleri, emperyalistlerin yedeği olmaktan kurtulamadılar. Tarihteki yanlışları düzeltmek de bize düşüyor. Bizim bu süreçte yaptığımız da budur. Geçenlerde bana Mustafa Kemal'in o dönemdeki konuşmalarını derleyen

Doğu Perinçek'in bir kitabını verdiler.¹ O konuşmaları inceledim. Ancak orada söylenenler uygulanamadı.

"Görüyorsunuz, en değme Kemalistler harcandı. Bu cinayetlerde İran'dan medet umuyorlardı. Son derece duyarlı olunmalıdır. 28 Şubat süreci önemlidir. Aslında Kemalizmi yeniden incelemek gerekir. Kemalizmde Kürtlere yer olduğu kesindir. Kemalizmin güncelleştirilmesini iyi irdelemeliyiz.

"(...)

"Kemalistlerle ilişki geliştirin, onlar da dönüşüyorlar. Birlikte Mustafa Kemal'in sözleriyle yürüyelim. Geçmişte böyle söylemediysem, bu benim eksikliğimdi.

"Kemalizm artık 1925'lerdeki Kemalizm değildir. Kemalizmde de demokratikleşme var. 28 Şubat sürecinde olan şey Kemalizmin demokratik öngörüye gelmesidir. Bu dönemde güç dengesinden rahatsız olan gerici kesim var.

"(...)

"28 Şubat süreci tümüyle demokratik uzlaşmadır, demiyorum, ama tezlerin karşılıklı uzlaşmasıdır. Beş-on yıl sürer. Yüzde yüz 'Evet' ya da 'Hayır' demek mümkün değildir. Savunmamda bunları söyledim. Bunlar öylesine söylenmiş sözler değildir. Anayasa değişiyor, seçim ve partiler yasası değişiyor; PKK de değişiyor. Sonuç uzlaşmadır. Bu bir çizgidir. Yaşadığımız süreci böyle derinleştireceğiz. Yaşadığım ve sağlığım elverişli olduğu sürece bunu pratikleştireceğim.

1 Doğu Perinçek'in *Kemalist Devrim-4/Kurtuluş Savaşı'nda Kürt Politikası* kitabı (Kaynak Yayınları, Geliştirilmiş 3. basım, İstanbul, Temmuz 2010).

"Türk ordusu ile karşı karşıya gelmemek için özen gösterilmelidir. Yoksa çözüm zorlaşır.

"Genel Kurmay Başkanı'nın daha önce Eylül 1999'da yaptığı geniş bir açıklama vardı. Ben o açıklamayı önemsiyorum.²

"Ordu ve diğer kurumlar içinde de farklı görüşler var. Fakat biz orduda gelişecek asıl çizgiyle bu sorunu çözmek istiyoruz.

"Stratejik olarak silahlı devrim olmaz, demiştim. Bir yıldır çatışma olmadı ve bu olumludur. İçeride kalan güçler kalmalıdır. Kalanlar kendilerini iyi korumalı, barışa kadar çatışmaya girmemelidir. Bunlar barışa hizmet ve katkı gücü olabilirler."

"Güç kalmamalı, ama varsa olabilir de. İki yüz gerilla civarında kalabilir. Bu gerilla gücü barışa hizmet gücü olarak kalmalıdır. Kabul edilebilir düzeyde kalınabilir. Eşkıyalıktan sıyrılma sağlanmalıdır.

"Güçlerimizin tümüyle dışarıya çekilmesi benim istemimdi. İçeriye zorlar, provoke ederdi. Biz samimiyiz. Ne kadar güç olsak da saldırı durumumuz olmaz.

"Barış ilkesel bir tarzda ele alınmalıdır. Milyonlar örgütlenmelidir, çünkü halk hareketi önemlidir. Genelkurmay da dahil ileride hiç kimse karşı çıkmaz. Köylere, halka gidilmelidir. Türk köylüsü, Kürt köylüsü buna açıktır. Çözüm burada olacaktır. Köylere silahla değil beyinle gidilmelidir. Cumhuriyete açıkça karşı çıkılmaz, demokrasi denir. Tekrar söylüyorum, ordu da buna karşı çıkmaz.

2 Org. Hüseyin Kıvrıkoğlu'nun 28 Şubat'ı "binyıl sürdürme kararlılığını" dile getirdiği açıklama.

11 Yıl Sonra: Kürt Sorununu ABD Çözer

Abdullah Öcalan, ABD'in bölgeye girdiği dönemde ise Kürt Sorunu'nu ordu ile çözmekten vazgeçti ve ABD-İsrail-AKP-TÜSİ-AD-TESEV'in kucağında çözüm aradı.

ABD-AB ve Bölge İle İlişkiler

Abdullah Öcalan'ın 11 yıl önce ABD ve AB ile ilişki konusuna nasıl baktığını da yine *Serxwebun* dergisinde yer alan açıklamalarından inceleyelim:

11 Yıl Önce: "ABD'ye Bel Bağlamak Doğru Değil"

"HADEP'i dışarıya bağlamak da yanlış bir tutum olur. Çözümü içeride aramak gerekir. ABD temsilcileri ile fazla ilişki kurulması yanlıştır. 'İlişki olmasın' demiyorum ama ABD'ye bel bağlamak doğru değildir. Örneğin Diyarbakır ile Teksas şehri kardeş ilan ediliyor. Bu doğru değil. Sorun içeride çözülmelidir. Sorunu Türkiye'nin iç meselesi haline getirip kardeşlik ve demokrasi içinde çözmek gerekir. (...) Türk-Kürt meselesinde bu, Türkiye meselesi haline getirilmelidir.

"Mahkemedeki savunmama bu kadar kapsamlı yaklaşmamın nedeni, uluslararası komplonun aynı zamanda Türkiye'ye de karşı geliştirilmesidir. Uğur Mumcu ve Ahmet Taner Kışlalı'ya sahip çıkılamıyor.

11 Yıl Önce: "Avrupa'nın Kürt Kozu Olmayalım"

"Avrupa da Kürt kozunu elinden bırakmak istemiyor. Talabani gibiler de bu biçimde kullanılıyor. Biz ölsek de cezaevinde veya darağacında da olsak, 'Türkiye'de onurluca ölürüz' diyo-

ruz. Ali Sapan ve öteki arkadaşların gelişi bu nedenle onurludur. Onlar Avrupa'da kral gibi yaşıyorlar. Oysa orada gençleri mahvediyorlar. Orada bizden birçok kişi kendisini yaktı. Avrupa Selim'i Lübnan'dan niye aldı? Elbette kullanmak için, çözüm için değil.

"İngiltere, Kani Yılmaz'ı zorla tutmak istedi. Bana yönelik hesapları vardı. Avrupa bize engeldir. Asıl çözüm içeride gelişecektir. Tutuklanmalar, kayıplar önemli değildir; kardeşçe birlik atağı önemlidir.

11 Yıl Önce: "Türkiye-Suriye Birlikteliği"

"Barış ve demokrasi için Hafız Esad'ın mirası iyi korunmalı ve kullanılmalıdır. Bundan sonra bu temelde gelişebilir. Biz de bunda olumlu rol oynayabiliriz. Türkiye-Suriye çekişmesine gerek yoktur. Cumhurbaşkanı Sezer'in Suriye'ye gitmesi ve konuşması iyi oldu. Türkiye-Suriye birlikteliği Ortadoğu'ya hizmet eder.

"Hafız Esad'ın Ortadoğu'da barış ve demokratik bir mirası olduğunu düşünüyorum. Yalnız diktatörlük olarak değerlendirmek eksiklikler, yanlışlar. Halklara yakınlığı, demokrasi özünü vardır."

11 Yıl Sonra: ABD'nin Silahı

Öcalan ve PKK, 11 yıl sonra ise tamamen ABD'nin silahı haline geliyor ve Washington'un Ankara'ya baskısında araç oluyordu.

Birlik mi, Ayrılma mı?

Abdullah Öcalan 11 yıl önce Türkiye'nin birliğini savunuyordu. *Serxwebun* dergisinde yer alan açıklamaları aynen şöyle:

11 Yıl Önce: "Sonuna Kadar Türkiye'nin Vatan-Ulus Birliği"

"Kürdistan kavramını aydınlar ve bilim adamları gibi demografik, tarihi ve kültürel anlamda kullanıyoruz.

"Zorla da olsa ayrılmayız. Türkiye'nin her tarafı bizimdir. Ancak Kürtlerin diline ve kültürlerine sahip çıkılmalıdır. Benim dilimi yasaklayamazsın. 'Sonuna kadar vatan-ulus birliği' diyoruz. Kürtlerin Çanakkale'de payı var. Cumhuriyet'in kuruluşunda hepimiz savaştık, payımızı istiyoruz. Genelkurmay da söyledi; demokrasi gelişirse her şey gelişir.

"Zorla mı bölücülük yaptıracaksınız? Bölücülüğü başkalarına yaptırtıyorlar. Bu oyuna artık düşmeyeceğiz. Buna fırsat vermeyeceğiz. Biz birlik istiyoruz. Süreç bu temelde işliyor."

11 Yıl Önce: "Kürtler Türk Ulusal Bütünlüğü İçindedir"

Abdullah Öcalan, İmralı'da TSK'nin kontrolündeyken, Kürtleri de Türk ulusal bütünlüğü içinde görmeye başlamıştı:

"Ben bu olayların gelişmesini önlemek istiyorum, bu konuda örgütümü ikna edecek güce sahibim. Özgürlük mü derim, işte Türkiye demokratik sistemi içinde aranan her türlü özgürlük var; vatan mı, işte Türkiye vatanımız derim, Türkiye bizim tarihi ortak vatanımızdır, bu ortak vatanın bölünmesini istemem. Milli olarak da Kürtler Türk ulusal bütünlüğü içerisinde, bunu herkes bilmelidir.

"Bakınız benim amacım ülkemizi ve devletimizi daha da güçlendirmek ve yardımcı olmaktır.

"Elbette Türkiye'mizi ve Türkiye Cumhuriyeti devletimizi kastediyorum. Lütfen bana inanınız, kişisel hiçbir beklentim yoktur. İmkânlar tanındığında size her türlü bilgiyi verip, örgütümü de yasal çizgiye çekmeye hazırım.

"Bütün Türk kamu yetkililerine de açıkça söylüyorum; benim de yanlışlarım, hatalarım, yanlışlarım olmuştur. Hiç arzu etmediğim olaylara sebep olmuşumdur. Ancak imkân verilirse yeniden bir arada yaşam sürecini başlatacağımı bilmenizi istiyorum."³

11 Yıl Önce: Bayrağa Saygımız Var

Abdullah Öcalan 11 yıl önce, 20 Eylül 2000'de, Türk Bayrağı'nı şu sözlerle sahipleniyordu:

"Bayrağa saygımız var. Bu konuda kompleks yapmaya gerek yok. O bayrakta bizim atalarımızın da kanı var. Bayrak etnik bir grubun bayrağı değildir. Bayrak Türkiye'nin, Cumhuriyetin bayrağıdır. Saygılı olacağız. Bunu yaparsanız örnek parti olursunuz."

11 Yıl Sonra: Ulus-Vatan Bölücülüğü

Öcalan 11 yıl sonra ise ABD'nin Büyük Ortadoğu Projesi'nde AKP ile birlikte rol alarak, Türkiye'yi bölmeye çalışmaktadır!

Yakalandıktan sonra 2003 yılına kadar, "Sevr tehlikesine karşı, Lozan'ı güncelleyelim" diyen Abdullah Öcalan, ABD'nin denetimine geçiyor ve Sevr'in güncellenmiş hali olan yeni CIA haritalarına uygun davranıyordu.

ABD'nin Zoru mu, Türkiye'nin Zoru mu?

11 yılda ortaya çıkan bu köklü değişiklik, "Kuvvet-Öcalan" ilişkisine işaret ediyor. Öcalan, ABD kuvvet gösterirse Washington'dan konuşuyor, Türkiye kuvvet gösterirse Ankara'dan konuşuyor. Öcalan'ın yörüngesini "zor" belirliyor.

3 H. Atilla Uğur, *Abdullah Öcalan'ı Nasıl Sorguladım*, s.45, 46.

Türkiye Kürt Sorunu'nun çözümünde bu gerçeği iyi değerlendirmelidir.

ABD'nin Irak'ı bölen zoru, AKP ve PKK üzerinden Türkiye'yi de bölüyor. Ancak Türkiye'nin bu zoru engelleyecek, ABD'nin bu planını, bu oyununu bozacak, kendi zoru da var!

ABD'nin zorundan korkmamak, o zora boyun eğmemek ve dahası o zoru defetmek için Türkiye'nin büyük gücünü seferber etmek günün en acil ihtiyacıdır.

DİZİN

- Ağar, Mehmet, 80.
Akdoğan, Yalçın, 97, 143.
Aksu, Abdülkadir, 63.
Alatlı, Alev, 32, 33.
Ali, Dursun, 167.
Alpay, Mikdat, 51.
Altaylı, Fatih, 26.
Amitay, Mike, 165.
Anter, Musa, 68.
Arafat, Yaser, 61.
Arınç, Bülent, 76, 124, 130.
Arslan, İhsan, 84.
Aslan, Günay, 37.
Asparuk, Cumhuriyet, 87.
Asya, Kemal, 168.
Ataç, Halil, 167.
Atalay, Beşir, 85, 93, 94, 145, 149, 151-153.
Atasagun, Şenkal, 51, 59, 67, 68, 136.
Avcı, Hanefi, 40.
Ayata, Muzaffer, 41, 42, 55.
Aydar, Zübeyr, 72, 75, 86, 89, 90, 97, 114, 161, 169.
Aydıntaşbaş, Aslı, 75, 85, 86.
Aygan, Abdülkadir, 31.
Bağıstani, Davud, 167.
Bahçeli, Devlet, 118, 119, 121, 127, 130.
Barkey, Hanry, 164.
Barzani, Mesud, 50, 68-71, 77, 80, 138, 145, 151-153, 166, 177, 178.
Başbuğ, İlker, 83, 85-87.
Başer, Edip, 79.
Batum, Süheyl, 131.
Baybaşın, Hüseyin, 37.
Bayık, Cemil, 63.
Berberoğlu, Enis, 38, 40.
Bir, Çevik, 44, 54, 55.
Birand, Mehmet Ali, 26, 28.
Birdal, Akın, 148.
Bitlis, Eşref, 29, 172.
Buchanan, Jeffrey, 174.
Bulaç, Ali, 157.
Burkay, Kemal, 28, 35, 50.
Bush, George, 178.

Büyükanıt, Yaşar, 80, 85, 169.
Cemal, Hasan, 30, 82, 83, 98, 170.
Collins, Audrey, 163.
Çadırcı, Abdurrahman, 32, 33, 37.
Çandar, Cengiz, 28-30, 41, 60, 75, 83, 94.
Çetin, Hükmet, 32.
Çeto, Cemile, 178.
Çevik, İlnur, 26, 27, 30.
Çiçek, Cemil, 59, 63, 120, 121, 142, 147.
Çiller, Tansu, 31, 32, 42, 54, 55, 172.
Davutoğlu, Ahmet, 138.
Demir, Mehmet Halit, 84.
Demirel, Süleyman, 26-30.
Demirtaş, Selahattin, 129, 130, 134, 135, 142, 147, 148.
Dicle, Hatip, 28, 29, 63, 93.
Doğan, Orhan, 63.
Donat, Yavuz, 25.
Dündar, Can, 167-169.
Dündar, İrfan, 46, 47.
Ecevit, Bülent, 56, 158, 159.
Ecevit, Rahşan, 56.
Elçi, Şerafettin, 50, 134, 159.
Erbakan, Necmettin, 33, 34, 84, 158, 159.

Erbaş, Fethullah, 33.
Erdoğan, Recep Tayyip, 42, 58, 65, 66, 71, 72, 74, 76, 78, 80, 81, 84, 85, 92, 97, 116-118, 120-123-128, 130-135, 139-141, 143-145, 148, 151, 154.
Ergin, Sadullah, 147.
Esad, Hafız, 183.
Evren, Kenan, 73.
Fertig, Ralph, 163.
Fidan, Hakan, 67, 97-99, 101, 107-116, 121, 122, 124, 136-138, 143, 149.
Filner, Robert, 164.
Fuller, Graham, 164, 167.
Gandhi, 112.
Gulam, Kani, 164.
Gunter, Michael, 165, 167.
Gül, Abdullah, 59, 60, 82, 84, 98, 120, 122-124, 127.
Gülen, Fethullah, 145, 155, 157.
Güler, İrfan, 86, 88.
Gülerce, Hüseyin, 155-157.
Güllü, Ferhan, 50.
Gündüz, Abdülgaıffar, 164.
Güneş, Afet, 67, 97, 98, 103-107, 111, 114, 115, 122, 136, 173.
Güreş, Doğan, 54, 173.

Güven, Mahmut Esat, 84.

Haddam, Abdülhalim, 34, 158.

Hüseyin, Fehman, 144.

İmset, İsmet, 29, 30.

İnönü, İsmet, 178.

Kaboğlu, İbrahim, 76.

Kalkan, Duran, 63, 72, 139-141, 147.

Kaplan, Hasip, 143, 147.

Kapmaz, Cengiz, 46, 91.

Karaalioğlu, Mustafa, 144.

Karadağ, Kamuran, 32.

Karadayı, İsmail Hakkı, 44, 54, 55.

Karasu, Mustafa, 63, 97, 102-104, 166.

Karayılan, Murat, 63, 74, 80, 82, 83, 86, 90, 93, 94, 141, 147, 157, 159, 160, 167, 169, 170.

Kartal, Remzi, 169.

Kaytan, Ali Haydar, 167.

Kazaz, Erçil, 27.

Kılıçdaroğlu, Kemal, 117, 118, 121, 127, 130-132.

Kışanak, Gülten, 128, 147.

Kışlalı, Ahmet Taner, 182.

Kıvrıkoğlu, Hüseyin, 54-56.

Köksal, Sönmez, 67, 70, 71, 136.

Lagendijk, Joost, 66.

Mehmetoğlu, Mehmet, 86, 88.

Mumcu, Uğur, 182.

Nacar, İsmail, 34.

Obama, Barack, 169.

Oğraş, Nihat, 149.

Oğur, Yıldırım, 74, 157.

Ok, Sabri, 39-41, 74, 75, 97, 101-107, 110, 112-115.

Okçuoğlu, Selim, 38, 39.

Orakoğlu, Bülent, 40, 55, 74.

Öcalan, Abdullah, 25-36, 38-46, 48-68, 70, 72-74, 76-86, 89-92, 94-96, 99-102, 105, 108, 113, 114, 116, 122, 123, 129, 132, 134-136, 138, 140-148, 150-152, 154-161, 164, 167, 173, 175-177, 179, 180, 183-185.

Öcalan, Osman, 52, 63.

Önkibar, Sabahattin, 138.

Önlü, Alican, 81.

Özal, Korkut, 25, 26.

Özal, Turgut, 25-31, 34, 42, 76, 81, 84, 95, 158, 159.

Özbek, Osman, 172.

Özçelik, Murat, 149.

Özdağ, Ümit, 86-89.

Özgen, Necati, 172.

Özkök, Hilmi, 59, 69, 78.

- Pavkoviç, Neboysa, 175.
Pearson, Robert, 71, 168.
Perinçek, Doğu, 122, 124, 126,
174, 177, 180.
Powell, Colin, 127, 166.
Raltson, Joseph, 79, 80.
Sadak, Selim, 63.
Sakık, Sırrı, 28.
Sakık, Şemdin, 172.
Salih, Berham, 152.
Sapan, Ali, 183.
Seven, Nedim, 75.
Sevimay, Devrim, 71, 142.
Seyhan, Tacidar, 143.
Sezer, Ahmet Necdet, 75, 76,
78, 183.
Sezgin, İsmet, 30.
Soros, George,
Soysal, Cevat, 35.
Şahin, Ferhat Abdi, 38.
Şandır, Mehmet, 118.
Şeyh Said, Sait, 177-179.
Talabani, Celal, 26-29, 31, 32,
70, 74, 77, 84, 90, 130, 138,
150, 177, 178, 182.
Tan, Namık, 89.
Taner, Emre, 35, 49, 67-70, 74,
85, 86, 88, 94, 122, 136,
170, 182.
Taş, Nizamettin, 63, 167.
Tayyar, Şamil, 59, 62.
Tinar, Ertaç, 172.
Toğuç, Nizameettin, 169.
Toperi, Kaya, 27.
Tuğluk, Aysel, 79, 98, 151, 154,
155, 158.
Türk, Ahmet, 28, 79, 94, 151.
Türkmen, İlter, 83.
Uğur, Hasan Atilla, 42, 43.
Uzun, Adem, 75, 112.
Ünsal, Ahmet Faruk, 154.
Vuralhan, Ercan, 31.
Wilson, Ross, 79.
Yalçın, Hıdır, 63.
Yalçın, Soner, 26, 28.
Yarar, Mete, 174.
Yazar, Feridun, 28.
Yıldırım, Mahmut, 172.
Yılmaz, Hüseyin, 81, 183.
Yılmaz, Kani, 38, 63.
Yılmaz, Mesut, 32, 33.
Yurttaş, Sedat, 28.
Yüce, Can, 50.
Zaman, Amberin, 80.
Zana, Leyla, 63-65.
Zerki, Mervan, 34.

YAŞAMÖYKÜSÜ

1974 yılında Malatya-Arguvan'da doğdu. İlk ve ortaöğrenimini Adana'da, yükseköğrenimini İstanbul Teknik Üniversitesi (İTÜ) Gemi İnşaatı ve Deniz Bilimleri Fakültesi'nde tamamladı.

2001-2006 yılları arasında *Aydınlık* dergisi ve Ulusal Kanal'da çalıştı. *Aydınlık* dergisinde Genel Yayın Yönetmenliği ve Yazı İşleri Müdürlüğü, Ulusal Kanal'da da Haber Müdürlüğü yaptı.

Ulusal Kanal'da, kendisinin hazırlayıp sunduğu "Ufuk Ötesi" programını hâlâ sürdürmektedir. *Aydınlık* gazetesinde de "Ufuk Ötesi" ismini verdiği köşesinde günlük makaleleri yayımlanmaktadır.

Teori Dergisi Yazı Kurulu üyeliğinin yanı sıra, 2008 yılından bu yana da OdaTV isimli internet sitesinde makaleleri yayımlanmaktadır.

Güller'in Kaynak Yayınları'ndan çıkan *ABD'nin Neo-Osmanlı Projesi: Büyük Kürdistan* ile Kırmızı Kedi Yayınevi'nden, derleme olarak çıkan *Soros, CFR ve Arap Ayaklanması* isimli kitapları bulunmaktadır.

Gemi İnşaatı ve Gemi Makineleri Mühendisi olarak çalışan Güller, TMMOB Gemi Mühendisleri Odası'nda da 41. Dönem (2008-2010) Yönetim Kurulu Üyeliği yaptı.

İşçi Partisi üyesi olan Mehmet Ali Güller, partinin değişik kademelerinde de görev aldı.

Başbakanlık ile İmralı, Başbakanlık ile Kandil mesajlaşmaları,
gönderilen mektuplar, aracılar, Avrupa’da gizli buluşmalar, Oslo görüşmeleri...

Bu kitapta, AKP ile PKK’nin bütün pazarlıkları tarih tarih ve
bütün ayrıntılarıyla milletin bilgisine sunuluyor.

Sadece Tayyip Erdoğan hükümetinin görüşme, temas ve pazarlıkları değil,

AKP’den önceki hükümetlerin de görüşmeleri okura sunulmaktadır.

Özal’ın, Demirel’in, Çiller’in, Erbakan’ın Öcalan’a mesajları, hediyeleri...

PKK ile MİT görüşmelerinin belgeleri...

Hangi müsteşar döneminde neler konuşuldu, hangi pazarlıklar yapıldı?

MİT, Öcalan’ı TSK’nin kontrolünden çıkarmak için neler yaptı?

TSK ile Öcalan arasındaki görüşmeleri...

ABD’nin PKK ile görüşmeleri ve ilişkileri...

ABD’nin PKK’ye 32 desteğinin ayrıntılı dökümü...

GÜNCEL-SİYASET

ISBN 978-975-343-629-8

₺15

